

การพัฒนาหลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่
อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ศิวิชัย มาเนียม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

พฤษภาคม 2563

การพัฒนาหลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่
อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ศิวัช มาเนียม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
พฤษภาคม 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Curriculum Development on Making Wichian Buri Grilled
Chicken for Prathomsuksa 6 Students from Ban Sapradu School
Network Group, Phetchabun Province

Siwach Maneam

A Thesis Submitted in partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education Program (Curriculum and Instruction)
faculty of Education Uttaradit Rajabhat University

May 2020

Copyright of Uttaradit Rajabhat University

วิทยานิพนธ์ เรื่อง

การพัฒนาหลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่
อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ของ

ศิวัช มาเนียม

ได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ แก้วนุช)
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา รุจิเมธากาส)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์บุญมั่น ธนาสุภวัฒน์)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำชาติ)
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์และเลขานุการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำชาติ)
ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์ภา ธรรมสิทธิ์)
คณบดีคณะครุศาสตร์

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรืองเดช วงศ์หล้า)
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
ผู้วิจัย	ศิวิชัย มาเนียม
ปริญญา	หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำชาติ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์บุญมั่น ธนาศุภวัฒน์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตร ศึกษาผลผลการใช้หลักสูตร และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 42 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสระประดู่ และโรงเรียนบ้านไร่ตาพุด จำนวน 22 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดด้านความรู้ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน แบบสังเกต คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี วัตถุประสงค์และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี การพัฒนาสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี รวม 20 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ผลการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คะแนน ด้านทักษะการปฏิบัติงานการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 93.40 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักเรียนร้อยละ 90 ถึงร้อยละ 100 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในด้านความสามัคคี ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน ความขยัน ความอดทน และความซื่อสัตย์ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี, ประถมศึกษา

Abstract

Title	Curriculum Development on Making Wichian Buri Grilled Chicken for Prathomsuksa 6 Students from Ban Sapradu School Network Group, Phetchabun Province
Author	Siwach Maneam
Degree	Master of Education Program (Curriculum and Instruction)
Advisor	Assistant Professor Dr. Udom Khamkhad
Co-Advisor	Associate Professor Boonmun Thanasupawat

The purposes of this research were to develop a curriculum, examine the result of curriculum implementation, and study the student satisfaction of the curriculum on making Wichian Buri grilled chicken. The population of this research was 42 Prathomsuksa 6 students from Ban Sapradu School Network Group, Wichian Buri District, Phetchabun Province. The sample selected by cluster sampling method was 22 Prathomsuksa 6 students of Sapradu School and Ban Rai Tapud School. The instruments used were an achievement test, a performance skill evaluation form, a desirable characteristic form and a satisfaction survey. The percentage, mean, standard deviation and t-test were the parameters used for statistical analysis.

The results revealed that the curriculum on making Wichian Buri grilled chicken contains 6 units, namely Introduction to Making Wichian Buri Grilled Chicken, Ingredients and Equipment, Making Wichian Buri Grilled Chicken, Improvement of Wichian Buri Grilled Chicken Recipe, Packaging Design, and Selling Wichian Buri Grilled Chicken, with 20 hours of learning duration. The statistical analysis shows that the appropriateness of the curriculum and lesson plan is at a high level. In term of the learning achievement, the average score of post-learning is statistically significantly higher than that of pre-learning at 0.05. Moreover, the mean score of the performance skill of the students is at 93.40%. The result also shows that more than 90% of the students possess desirable characteristics in the aspects of unity,

responsibility, dedication and commitment to work, diligence, patience and honesty. In addition, the student satisfaction of the curriculum on making Wichian Buri grilled chicken is at the highest level.

Keyword : Curriculum Development, Making Wichian Buri Grilled Chiken, Prathomsuksa

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำชาติ และกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์บุญมั่น ธนาศุภวัฒน์ ที่กรุณาอุทิศเวลาให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อคิดเห็นต่างๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งเสมอมา

ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญการตรวจสอบเครื่องมือทุกท่าน ได้แก่ นางจำรัส เทียนศรี นายประยงค์ โสดาเลพล และดร.ปาริชาติ เข่งแก้ว ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและให้ข้อมูลให้คำแนะนำจนทำให้หลักสูตรท้องถิ่นที่ผู้วิจัยสร้างสมบูรณ์แบบ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านสระประดู่ และโรงเรียนบ้านไร่ตาพุด อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ นางลักขณา แก่นสารี คณะครู ประชาชนชาวบ้าน ผู้นำชุมชน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านไร่ตาพุด ผู้ให้ความร่วมมือ และความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ตลอดจนอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการนำหลักสูตรไปใช้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ตลอดเวลาของการทำวิจัย ผู้วิจัยได้รับกำลังใจที่ดีเสมอมาจากครอบครัว พ่อ แม่ พี่ปราโมทย์ พี่แจ็กการีน และเพื่อนๆ จนทำให้ผู้วิจัยทำงานได้จนสำเร็จผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณผู้มีอุปการคุณดังกล่าวไว้ ณ โอกาสนี้

ศิวัช มาเนียม

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
สาระสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี	8
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	31
ภูมิปัญญาท้องถิ่น : การทำไถอย่างวิเชียรบุรี	33

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
รูปแบบการวิจัย	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	53
ขั้นตอนการสร้างหลักสูตร	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	61
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผลการวิจัย.....	74
ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	86
ภาคผนวก ข หนังสือราชการเชิญผู้เชี่ยวชาญ	88
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	92
ภาคผนวก ง หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่าย กลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์	117
ภาคผนวก จ ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	132

ภาคผนวก ฉ การวิเคราะห์ข้อมูล.....	151
ภาคผนวก ช คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	155
ภาคผนวก ซ ภาพกิจกรรม	164
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	174

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงกรอบ โครงสร้างเวลาเรียนสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี.....	11
ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์.....	64
ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้.....	66
ตารางที่ 4 ผลการทดสอบด้านความรู้ก่อนและหลังเรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี.....	67
ตารางที่ 5 แสดงผลคะแนนทักษะปฏิบัติงานการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี.....	68
ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนการเรียนหลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน บ้านสระประดู่.....	69
ตารางที่ 7 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่.....	70
ตารางที่ 8 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่าง วิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน.....	156
ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ค่ายากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบทดสอบผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่.....	158
ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นหลักที่ต้องการวัด ของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนผลการใช้หลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน บ้านสระประดู่.....	161

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2579) มีกรอบแนวคิด ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาภาคการผลิตและบริการให้สามารถแข่งขันได้ เกิดความยั่งยืน ประชาชนมีคุณภาพชีวิตและมีรายได้ที่ดีขึ้น รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มีแนวทางเสริมสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในเชิงธุรกิจของภาคบริการ และพันธกิจกระทรวงมหาดไทย ข้อ 4. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนภารกิจอำนาจหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชน ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ รวมทั้งเสริมสร้าง ความสามารถและความเข้มแข็งของชุมชน คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2561 ให้ความเห็นชอบแนวทาง ในการการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 150,000 ล้านบาท โดยมีแนวทางการจัดทำ 3 แนวทาง ได้แก่ แนวทางที่ 1 พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากยกระดับสวัสดิการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ สร้างโอกาสในอาชีพ และการจ้างงาน แนวทางที่ 2 พัฒนาเชิงพื้นที่ผ่านกระบวนการประชาคม การเข้าถึงแหล่งเงินทุน ในการพัฒนาอาชีพ และสร้างรายได้ในชุมชน สนับสนุนวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น แนวทางที่ 3 ปฏิรูปโครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรทั้งระบบควบคู่การสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าทางการเกษตร และส่งเสริมการตลาดสมัยใหม่ ดังนั้น โอกาสในการสร้างงานสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้ชุมชนตามแนวทางดังกล่าว จำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาเชิงพื้นที่ผ่านกระบวนการประชาคม ให้ชุมชนเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ในชุมชน ด้วยการสนับสนุนวิสาหกิจชุมชน และส่งเสริม การท่องเที่ยวชุมชน เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2560, น.82-85)

รัฐบาลปัจจุบัน มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคมที่มุ่งเน้นสร้างรายได้และความเจริญ ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ โดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีการแต่งตั้ง

คณะกรรมการระดับประเทศ คือ คณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ (กอนตผ.) เป็นผู้ขับเคลื่อน และมอบหมาย ให้กรมการพัฒนาชุมชน เป็นผู้รับผิดชอบหลักส่งเสริม การดำเนินงาน OTOP จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 16 ปี โดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนส่งเสริม ยกระดับผลิตภัณฑ์ และพัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลาย เพื่อให้ขายได้มุ่งปรับตัวสู่การค้า แบบสากล ทำให้ผลิตภัณฑ์ของคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถแข่งขันได้ ต้องออกไปขายสินค้า ตามที่ต่าง ๆ ไม่มีความสุข รายได้ไปตกอยู่กับผู้ประกอบการคนเดียว หรือบางกลุ่มเล็ก ไม่กระจาย ถึงประชาชนกลุ่มใหญ่ในชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก ไม่ประสบ ผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร กอปรกับ รายได้จากการท่องเที่ยวที่เป็นกระแสหลักของประเทศ ส่วนใหญ่ตกไป อยู่ในกลุ่มทุนเอกชน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ห้างร้านใหญ่ ๆ กรุ๊ปทัวร์ ไม่ลงไปถึงฐานรากเดียวกัน ดังนั้น จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนผ่านยุคการผลิตสินค้า OTOP ออกจากชุมชนเพียงด้านเดียว สู่การเพิ่มของทางสร้างรายได้ตามความต้องการ (Demand Driven Local Economy) โดยการขาย สินค้าอยู่ในชุมชนที่มาจากการท่องเที่ยว โดยใช้เสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิด สร้างสรรค์ แปลงเป็นรายได้ ทั้งนี้ครอบครัวและลูกหลานยังอยู่ร่วมกัน ไม่ต้องแข่งขัน นำผลิตภัณฑ์ ออกไปขายนอกชุมชน เป็นชุมชนท่องเที่ยวที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี ชวนกันคิด ชวนกันทำ ผลิตสินค้าและ บริการ รวมทั้งมีการเชื่อมโยง เส้นทางท่องเที่ยวระดับชุมชน ที่มีเสน่ห์ดึงดูด และมีคุณค่าเพียงพอให้ นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนและใช้จ่ายเงินในทุกกิจกรรมของชุมชน ซึ่งรายได้จะกระจายอยู่กับคน ในชุมชน ทุกคนมีความสุข เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (Strength with in) และเป็นการ พัฒนาเศรษฐกิจฐานรากอย่างแท้จริง (กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2561, น.2-3)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน ถือว่าเป็นมรดกทางความคิดที่บรรพบุรุษ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือรุ่นทวด ได้คิดขึ้นมาแล้วใช้ความคิดและการกระทำเหล่านั้นในการดำเนินชีวิต ไม่ว่าจะเป็น การละเล่น การแสดง ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม พิธีกรรม การประกอบ อาชีพ เป็นต้น ล้วนแล้วแต่เป็นมรดกทางความคิดที่มีค่าซึ่งตีราคาเป็นตัวเงินไม่ได้แต่น่าเสียดาย ที่ปัจจุบัน ภูมิปัญญาเหล่านั้นมีไว้ให้คนรุ่นหลังได้ดู ได้ชมและได้ศึกษาน้อยมาก (ประมวล พิมพ์เสน, 2555, น.25) เพราะไม่มีการร่วมกันอนุรักษ์และสืบทอดเอาไว้ อันมีผลพวงมาจากความเจริญรุ่งเรือง ของสังคมและเทคโนโลยี ทำให้การร่วมมือกันสืบทอดและการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านั้น แทบที่จะล้มหายตายจากไปพร้อม ๆ กับบรรพบุรุษเสียแล้ว แต่ก็ยังมีให้เห็นอยู่บ้างตามชุมชนชนบท แต่ในชุมชนเมืองแทบที่จะไม่เห็นเลย ถึงแม้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานอนุรักษ์ ภูมิปัญญาชาวบ้านออกมาบ้างแต่ก็ยังน้อยอยู่

การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีของอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นภูมิปัญญาที่อนุรักษ์ และสืบทอดกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 โดย นายทรง ซึ่งจ่าย หรือ “ตาแป๊ะ” อายุ 87 ปี เจ้าของร้าน ไถ่อย่างเจ้าแรกที่บุกเบิกธุรกิจขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี และสร้างชื่อเสียงให้อำเภอวิเชียรบุรี

คุณกนกพรรณ โพธิ์รัมย์ ลูกสาวตาแป๊ะ ได้เล่าถึงความเป็นมาของการขายไก่ย่างวิเชียรบุรี การทำไก่ย่างวิเชียรบุรี ใช้วิธีการ “ย่าง” การคัดสรรไก่มาใช้เป็นวัตถุดิบ คือขั้นตอนสำคัญที่ต้องศึกษา เรียนรู้ก็อย่างหนึ่งด้วย ประเภทของไก่ที่ใช้มีอยู่ 2 สายพันธุ์ คือ ไก่บ้าน และไก่เนื้อ ลักษณะโดดเด่นของไก่ย่างวิเชียรบุรี คือ เน้นขั้นตอนการหมักไก่ ด้วยวัตถุดิบที่มีคุณภาพ เครื่องปรุง และส่วนผสมจากพืชสมุนไพรไทย มีประโยชน์ต่อร่างกาย โดยใช้วิธีนำสมุนไพรนี้มาหมักพร้อมตัวไก่ ขั้นตอนที่เป็นหัวใจของการทำไก่ย่างวิเชียรบุรีคือ ขั้นตอนย่างไก่ ใช้ไฟอ่อน ๆ แล้วค่อย ๆ ย่าง เพื่อให้หนังไก่กรอบ เนื้อนุ่มเนียน หมักกันแบบข้ามวัน เพื่อให้ส่วนผสมทั้งหมดแทรกซึมเข้าไปในเนื้อไก่ ใช้เวลาประมาณ 30 นาที รับประทานกับน้ำจิ้มไก่ (กนกพรรณ โพธิ์รัมย์, 18 พฤศจิกายน 2561)

จากการประชุมสถานศึกษาประจำปี 2562 พบว่า เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ ทำหลักสูตรท้องถิ่นไว้หลายเรื่อง ยังมีข้อบกพร่องหลายประการดังเห็นได้จากการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น โดยคณะกรรมการของโรงเรียนซึ่งสรุปผลการประเมินว่า หลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ในช่วงชั้นที่ 2 จะต้องมีการปรับปรุงเนื้อหาและกระบวนการการเรียนรู้ คณะกรรมการบริหารวิชาการคณะครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน จึงได้ประชุมปรึกษาหารือ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันและที่ประชุมได้วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาและได้ข้อสรุปว่า โรงเรียนยังขาดหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ซึ่งทางโรงเรียนควรพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ เหล่านี้ให้ผู้เรียนนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นำไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เสริมมาเลี้ยงครอบครัวได้ อีกทั้งยังเกิดจากความต้องการของผู้เรียนเอง เพราะจากการสำรวจความต้องการเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ และการวิเคราะห์แบบสำรวจความต้องการเพื่อพัฒนาหลักสูตรผลการสำรวจพบว่า จากการสอบถามนักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน ได้ผลว่ามีความต้องการเรียนหลักสูตรการทำไก่ย่างวิเชียรบุรี เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ข้าวหลามธัญญ์พืช และมะขามคลุกสามรส โดยต้องการให้จัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (โรงเรียนบ้านสระประดู่, 2562, น.1)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะพัฒนาหลักสูตรการทำไก่ย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งกระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นการนำเอาเนื้อหาเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้าน การประกอบอาหารทำไก่ย่างวิเชียรบุรี รวมถึงการนำเอาวิถีการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพในชุมชน และการอนุรักษ์ทรัพยากรมาใช้ในทำหลักสูตรการทำไก่ย่างวิเชียรบุรี ต้องการให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้มีความรู้และอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านการทำไก่ย่างวิเชียรบุรี เพื่อให้เกิดความรัก ความหวงแหน ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของการอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะของผู้เรียนอย่างหลากหลายตามความถนัด

คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีองค์ประกอบและลักษณะเป็นอย่างไร
2. ผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นอย่างไร
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยกำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 ประกอบด้วย 4 โรงเรียน โรงเรียนบ้านสระประดู่ จำนวน 15 คน โรงเรียนบ้านไร่ตาพุด จำนวน 7 คน โรงเรียนบ้านพรหมยาม จำนวน 2 คน โรงเรียนบ้านแก่งหินปูน จำนวน 18 คน รวมทั้งหมด 42 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านสระประดู่ จำนวน 15 คน และโรงเรียนบ้านไร่ตาพุด จำนวน 7 คน รวมทั้งหมด 22 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ผลการให้หลักสูตรด้านความรู้ ทางการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของไถ่อย่างวิเชียรบุรี การเตรียมวัสดุุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี การพัฒนาสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี การออกแบบบรรจุภัณฑ์ และการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ช่วงเวลาวันที่ 16 พฤษภาคม – 30 มิถุนายน พ.ศ. 2562

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี หมายถึง กระบวนการประกอบอาหาร โดยการคัดเลือกไถ่คุณภาพดี นำมาแปรรูปอาหาร ด้วยวิธีการ ขันตอนแรกนำเครื่องปรุงประเภทพริกไทยแห้งป่น เมล็ดผักชีป่น กระเทียม และซีอิ้วขาว ใส่ส่วนผสมลงในน้ำเปล่า นำไถ่มาหมักส่วนผสม หลังจากนั้นก่อไฟ ลงในเตาอย่างทีเตรียมไว้ ด้วยการย่อยถ่านให้ละเอียด เมื่อไฟติดทั่วเตาแล้วก็กลับด้วยซีอิ้วให้สม่ำเสมอ เพื่อปรับอุณหภูมิของความร้อนให้แผ่กระจายขึ้นมาได้เท่ากันทุกส่วนนำไถ่มาอย่างจนสุกทั่วตัว หนึ่งกรอบ เนื้อนุ่ม

2. การพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี หมายถึง การออกแบบและจัดทำหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของทาบา ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 ศึกษาความต้องการจำเป็น

2.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือ ผลการเรียนรู้

2.3 การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

2.4 การนำหลักสูตรไปใช้

2.6 การประเมินผลการใช้หลักสูตร

2.7 การปรับปรุงหลักสูตร

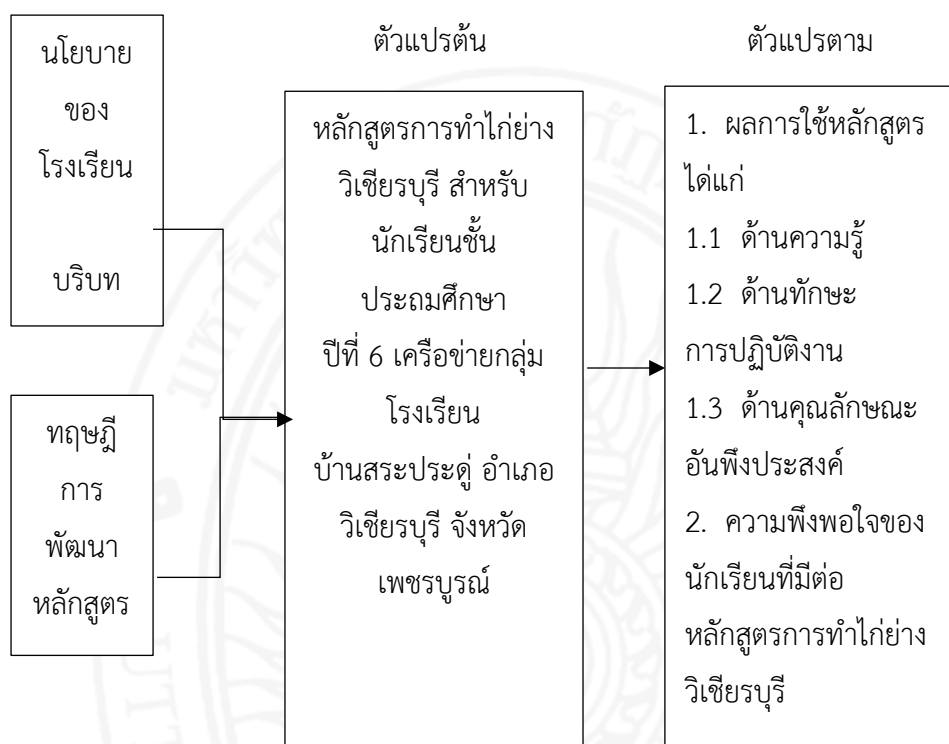
3. ผลการใช้หลักสูตร หมายถึง ผลของการเรียนด้านความรู้ โดยพิจารณาจากคะแนนพัฒนาการ ซึ่งวัดโดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้านทักษะการปฏิบัติงานวัดโดยใช้แบบสังเกตการปฏิบัติงาน และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งวัดได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนทั้งทางบวกและทางลบที่มีต่อการเรียน การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เป็นแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้กับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ ของโรงเรียนและชุมชนต่อไป
3. นักเรียนสามารถนำความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ได้ ไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครื่องหมาย กลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเสนอเนื้อหาสาระสำคัญต่าง ๆ ที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อดังต่อไปนี้

1. สาระสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร
3. แนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้
4. แนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้
5. ภูมิปัญญาท้องถิ่น : การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
6. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สาระสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี

ปัจจุบันโรงเรียนในสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ งานวิจัยเล่มนี้เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ งานวิจัยเล่มนี้เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น.204) กล่าวว่า กลุ่มสาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมี ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถ นำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในการทำงานอย่างมี ความคิดสร้างสรรค์ และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการ ทำงาน และมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างพอเพียงและมีความสุข

มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมเพื่อให้มี ความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงาน เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อได้ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน การช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวและสังคมได้ในสภาพเศรษฐกิจที่พอเพียง ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

2. การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์ อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของเครื่องใช้วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิต

3. เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการเทคโนโลยี สารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหาหรือ การสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

4. การอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรมและเจตคติที่ดีต่ออาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าใจกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้กระบวนการกลุ่ม ในการทำงาน มีทักษะ การแสวงหาความรู้ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหาและทักษะการจัดการ มีลักษณะนิสัยการทำงาน ที่เสียสละ มีคุณธรรม ตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและถูกต้อง และมีจิตสำนึก ในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างประหยัดและคุ้มค่า เข้าใจกระบวนการเทคโนโลยี และระดับ ของเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการ สร้างสิ่งของ เครื่องใช้หรือวิธีการตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างถูกต้องและปลอดภัย โดยถ่ายทอดความคิด เป็นภาพฉายเพื่อนำไปสู่การสร้างชิ้นงานหรือแบบจำลองความคิดและการรายงานผล เลือกใช้ เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อมและมีการจัดการเทคโนโลยี ด้วยการลดการใช้ทรัพยากรหรือเลือกใช้เทคโนโลยีที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เข้าใจแนวทางการเลือกอาชีพ การมีเจตคติที่ดีและเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ วิธีการหางานทำ คุณสมบัติที่จำเป็น สำหรับการมีงานทำ วิเคราะห์แนวทางเข้าสู่อาชีพ มีทักษะ พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ และประสบการณ์ต่ออาชีพที่สนใจ และประเมิน ทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับ ความรู้ ความถนัด และความสนใจ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.205)

สาระการเรียนรู้

การทำงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี มีทั้งหมด 4 สาระการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.210)

สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว

มาตรฐาน ง 1.1 เข้าใจการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะการจัดการ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการแสวงหาความรู้ มีคุณธรรม และลักษณะนิสัยในการทำงาน มีจิตสำนึกในการใช้พลังงาน ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว

สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี

มาตรฐาน ง 2.1 เข้าใจเทคโนโลยีและกระบวนการเทคโนโลยี ออกแบบและสร้างสิ่งของ เครื่องใช้ หรือวิธีการตามกระบวนการเทคโนโลยีอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ เลือกใช้เทคโนโลยี ในทางสร้างสรรค์ต่อชีวิต สังคม สิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการจัดการเทคโนโลยีที่ยั่งยืน

สาระที่ 3 เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มาตรฐาน ง 3.1 เห็นคุณค่า และใช้กระบวนการเทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้น ข้อมูล การเรียน การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงาน และอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีคุณธรรม

สาระที่ 4 การอาชีพ

มาตรฐาน ง 4.1 เข้าใจ มีทักษะที่จำเป็น มีประสบการณ์ เห็นแนวทางในงานอาชีพ ใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาอาชีพ มีคุณธรรม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ

ระดับการศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดระดับการศึกษาเป็น 3 ระดับ ในครั้งนี้ นำเสนอในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.208)

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นช่วงชั้นที่สองของการศึกษามาก บังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียน ได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ส่งเสริมการพัฒนา บุคลิกภาพส่วนตัว มีทักษะ ในการคิดวิจารณ์ ญาณ คิดสร้างสรรค์ และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการ ดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้ เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้ เป็นพื้นฐานในการประกอบ อาชีพหรือการศึกษาต่อ

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดกรอบ โครงสร้างเวลาเรียนในระดับ ประถมศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, น.209)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้จัดเวลาเรียน เป็นรายภาค มีเวลาเรียนวันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง คำนวณจากของรายวิชาที่เรียนเป็นหน่วยกิตใช้เกณฑ์ 40 ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่าน้ำหนักวิชา เท่ากับ 1 หน่วยกิต (น.ก.) โครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดกรอบ โครงสร้างเวลาเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงกรอบ โครงสร้างเวลาเรียนสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี

กลุ่มสาระการเรียนรู้ / กิจกรรม	เวลาเรียน ระดับประถมศึกษาตอนปลาย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี รายวิชา / กิจกรรมที่สถานศึกษา จัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น	ป.6 80 (2นค.) ปีละไม่เกิน 240 ชั่วโมง
รวมเวลาเรียนทั้งหมด	ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี

โครงสร้างเวลาเรียน

การกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานและเพิ่มเติม สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ดังนี้ ระดับมัธยมศึกษา ต้องจัดโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์การจบหลักสูตร

สรุปได้ว่า สาระสำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 คือ เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความสมดุล ทั้งด้านร่างกาย ความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึก ในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ มีความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี มาตรฐานการเรียนรู้ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ ภาษาต่างประเทศ และในส่วนของ สาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในการทำงาน การจัดการการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี เมื่อจบในระดับชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 ผู้เรียนจะต้องเข้าใจกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ เข้าใจ กระบวนการเทคโนโลยีและระดับของเทคโนโลยี มีความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหาหรือสนอง ความเข้าใจหลักการเบื้องต้นของการสื่อสารข้อมูล เครือข่ายคอมพิวเตอร์ หลักการและวิธีแก้ปัญหา หรือการทำโครงการด้วยกระบวนการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้าใจแนวทางการเลือกอาชีพ การ มีเจตคติที่ดีและเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพ วิเคราะห์แนวทางเข้าสู่อาชีพ มีทักษะ พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพ และประสบการณ์ต่ออาชีพ

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้แตกต่างกัน ดังนี้

Taba (1962, p.10) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการเรียนรู้ที่ ประกอบด้วย จุดประสงค์และจุดมุ่งหมายเฉพาะ การจัดเนื้อหา การจัดการเรียนการสอนและการ ประเมินผล พิสนุ พงศ์ศรี (2549, น.134) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง การวางแผนหรือ จัดระบบทางการศึกษาเกี่ยวกับประมวลวิชา ประสบการณ์ต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็น แนวทาง สำหรับการปฏิบัติให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เทียน ทองแก้ว (2550, น.52) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง การวางแผนหรือ จัดระบบ เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนแสดงการเรียนรู้และมีลักษณะที่สังคมต้องการ

ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2552, น.5) กล่าวว่า หลักสูตรจะมีวิวัฒนาการ คือเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยหลักสูตรความหมายเดิม หมายถึง รายวิชาหรือเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียน หลักสูตรความหมายใหม่ หมายถึง มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับทั้ง ภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งในด้านร่างกาย สังคม ปัญญา และจิตใจ

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งใน และนอกห้องเรียนที่สถานศึกษา กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และทักษะกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรไว้แตกต่างกัน ดังนี้

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, น.16) กล่าวว่า หลักสูตรเป็น องค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงสร้างกำหนดไว้ว่า เด็กได้รับประสบการณ์อะไรบ้าง

จึงจะเป็นประโยชน์ต่อตัวเด็กและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะ สร้างความเจริญเติบโตให้กับ ผู้เรียน นอกจากนี้หลักสูตรยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าที่สำคัญในอนาคตว่าจะเป็นอย่างใ้่อย่างใดอีกด้วย

ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2547, น.15-17) ให้เหตุผลความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. หลักสูตรเปรียบเสมือนเบ้าหลอมสังคมดี และมีคุณภาพ ประชาชนมีลักษณะและ คุณภาพอย่างไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับการจัดหลักสูตรว่าต้องการให้ผู้ผ่านหลักสูตรเป็นอย่างไรหลักสูตร จึงเสมือนเบ้าหลอม
2. หลักสูตรเป็นโครงการและแนวทางในการให้การศึกษา เพราะหลักสูตรจะบอกให้ทราบว่า การจัดการศึกษานั้นมุ่งหวังจะให้บรรลุวัตถุประสงค์อะไรบ้าง ในการบรรลุวัตถุประสงค์นั้นจะต้อง จัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์อย่างไร และจะใช้อะไรเป็นเครื่องแสดงว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้
3. หลักสูตรเป็นมาตรฐานของการศึกษา หลักสูตรจะเป็นเกณฑ์มาตรฐานให้ทุกสถาบันที่ จัดด้วยวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน เช่น โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ฯลฯ ได้จัด การศึกษาให้เป็นระเบียบแบบแผนที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในการดำเนินการเรียนการสอนหรือให้มี มาตรฐานการจัดการศึกษาเหมือน ๆ กัน

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2552, น.6) กล่าวว่า หลักสูตร เป็นสิ่งชี้ให้เห็นแนวทางในการจัด มวลประสบการณ์แก่ผู้เรียนหลักสูตรจึงเปรียบเสมือนแผนที่เดินเรือ ซึ่งบอกให้กับต้นหรือครูผู้สอนรู้ว่า จะต้องตั้งเข็มทิศไปทางใดและจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนคืออะไรและระหว่างทาง จะต้องทำอะไรบ้าง เป็นต้นว่าต้องให้สื่อหรืออุปกรณ์ช่วยหรือต้องมี การตรวจสอบประเมินผล หรือ ต้องปรับปรุงวิธีการอย่างไรใด ในการเรียนการสอนตัวผู้เรียนก็จำเป็นต้อง ทราบล่วงหน้าว่าจะได้เรียนรู้ อะไรและจะได้รับผลอะไรจะต้องเตรียมอะไรจึงจะสามารถเรียนรู้และ ได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย การที่การเรียนการสอนจะบรรลุได้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะต้องมีสิ่ง ที่ ช่วยกำหนดแนวทาง เพื่อให้ แต่ละฝ่ายปฏิบัติหน้าที่ได้สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

นิคม ชมพูหลง (2545, น.95) ได้กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรดังนี้

1. หลักสูตรเป็นแผนปฏิบัติงานหรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของครูเพราะหลักสูตร จะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และประเมินผลไว้เป็นแนวทาง
2. หลักสูตรเป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศเพื่อนำไปสู่ จุดมุ่งหมายตามแผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ
3. หลักสูตรเป็นเอกสารของทางราชการ เป็นบัญญัติของรัฐบาลเพื่อให้บุคคลที่ทำการ เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฏิบัติตาม

4. หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ของการศึกษาของรัฐให้แก่สถานศึกษาด้วย
5. หลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษาที่จะอำนวยความสะดวก และควบคุม ดูแล ติดตามผลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล
6. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการส่งเสริม ความเจริญงอกงาม และพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
7. หลักสูตรจะกำหนดลักษณะและรูปร่างของสังคมในอนาคตได้ว่าจะเป็นไปในรูปแบบใด
8. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤติที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมอันเป็นการพัฒนากำลังคนซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติที่ได้ผล
9. หลักสูตรจะเป็นสิ่งบ่งชี้ความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศจัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพ ทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลง ย่อมได้กำลังคนที่มีประสิทธิภาพสูง สมนึก ธาตุทอง (2548, น.5) ได้กล่าวไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง หลักสูตรเป็น เครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยหลักสูตรส่วนสำคัญในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรม วางรากฐาน ความคิดที่เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ที่แท้จริงของตนเอง และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงาน ข้อกำหนด ที่จะชี้ให้ผู้บริหารการศึกษา ครู อาจารย์และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักสูตร คือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เป็นตัวกำหนดทิศทางและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนและเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลถึงผลการเรียนของผู้เรียนที่ได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้หลักสูตรสมบูรณ์ทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้สำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ทุกฝ่ายมีความต้องการ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น.45) ได้กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. หลักการ
2. จุดมุ่งหมาย
3. โครงสร้าง
4. การจัดหลักสูตร
5. การจัดเวลาเรียน
6. การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ
7. สาระและมาตรฐานการจัดการเรียนรู้
8. การจัดการเรียนรู้
9. สื่อการเรียนรู้
10. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
11. เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น
12. การเทียบโอนผลการเรียน
13. การพัฒนาศักยภาพครู
14. การจัดหลักสูตรสถานศึกษา
15. การกำกับ ติดตาม และรายงานผล

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, น.18-19) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ไว้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตรจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสำคัญเพราะเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการแจ้งให้การศึกษาแก่เด็ก ช่วยในการเลือกเนื้อหา และกิจกรรม ตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล

2. เนื้อหา (Content) เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว กิจกรรมขั้นต่อไปคือการเลือกเนื้อหาประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหา และประสบการณ์ การเรียงลำดับ เนื้อหาสาระ พร้อมทั้งการ กำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ คู่มือครู เอกสารหลักสูตร แผนการสอน แนวการสอน และแบบเรียน เป็นต้น

4. การประเมินหลักสูตร (Evaluation) คือ การหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายหรือไม่มากนักเพียงใด และอะไรเป็นสาเหตุการประเมินหลักสูตรเป็นงานใหญ่ และหลักสูตรกว้างขวาง ผู้ประเมินจำเป็นต้องวางโครงการประเมินไว้ล่วงหน้า

ปราโมทย์ จันทรเรือง (2552, น.10) ได้สรุปองค์ประกอบหลักสูตร ดังนี้

1. หลักการ
2. จุดมุ่งหมาย
3. โครงสร้าง
4. คำอธิบายรายวิชา
5. ขอบข่ายเนื้อหา
6. เวลาเรียน
7. กิจกรรมการเรียนการสอน
8. สื่อการเรียนการสอน
9. การวัดผลและประเมินผล

นิคม ชมพูปูลง (2545, น.96) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรนั้นจะประกอบด้วย เรื่อง และรายละเอียดประกอบ ดังนี้

1. หลักการ คือ ทิศทางหรือแนวทางในการจัดการศึกษาแต่ละระดับ
2. จุดหมาย คือ ความประสงค์หรือความต้องการทางการศึกษาที่จะนำไปสู่หลักการของหลักสูตร
3. โครงสร้าง คือ ข้อกำหนดว่ากลุ่มวิชาหรือรายวิชาใดในหลักสูตรเป็นวิชาบังคับ วิชาใดเป็นวิชาบังคับเลือก และวิชาใดเป็นวิชาเลือกเสรี และเป็นสัดส่วนเท่าใด เพื่อให้สอดคล้องกับจุดหมายที่กำหนดไว้
4. จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์ทางการศึกษาสำหรับใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และตรวจสอบผลการเรียนรู้ของสังคม
5. เนื้อหาของรายวิชา คือ ประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งกำหนดไว้สำหรับ รายวิชานั้น ๆ อันจะช่วยให้บรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
6. สื่อการเรียน คือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ มีทักษะเจตคติตามที่ต้องการได้แก่ หนังสือ แผนภูมิ เอกสาร รูปภาพ สไลด์ เทป และเครื่องมือต่าง ๆ
7. วิธีสอน คือ วิธีการทุกรูปแบบที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้งในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ และการปฏิบัติตน
8. การประเมินผล หมายถึง การประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียน เพื่อตัดสินผลการเรียนรู้ของนักเรียน จัดเป็นเครื่องมือที่สำคัญยิ่งจะช่วยให้ครูได้ทราบระดับความเจริญงอกงามของเด็กแต่ละคนว่า มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไร ผู้เรียนได้เกิดมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะเจตคติ และการปฏิบัติตนตามนัยของจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่เพียงใด

พิสนุ พงศ์ศรี (2549, น.134-135) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรไว้ 4 ประการ คือ จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชาหรือสาระการเรียนรู้ การนำหลักสูตรไปใช้ หรือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล มีสาระสำคัญ ได้แก่

1. จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย อาจแบ่งจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ทั่วไปและเฉพาะหรือไม่แบ่งก็ได้

2. เนื้อหาวิชาและสาระการเรียนรู้ เป็นเนื้อหาสาระสำคัญที่จัดไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อเอื้อต่อการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยทั่วไปถ้าเป็นหลักสูตรระดับอุดมศึกษาเรียกว่า สาระการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ 8 กลุ่มสาระและเปิดโอกาสให้สถานศึกษาแต่ละแห่ง จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นสาระการเรียนรู้ที่เป็นแกนกลางของท้องถิ่น

3. การนำหลักสูตรไปใช้หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง ที่ต้องจัดส่วนประกอบต่าง เช่น คู่มือครู แผนการสอน หนังสือ เอกสาร สื่อต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้หลักสูตรบรรลุจุดมุ่งหมาย

4. การประเมินผลมี 2 ประการ คือ การประเมินคุณลักษณะผู้เรียนตามหลักสูตร ในรายวิชาหรือกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการประเมินหลักสูตร

สรุปได้ว่า หลักสูตรทุกระดับมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญอยู่ 4 ประการคือ จุดประสงค์ (Objective) สาระความรู้ (Subject Matter) กระบวนการเรียนการสอน (Curriculum Implementation) และการประเมินผลการใช้หลักสูตร (Evaluation)

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้แตกต่างกัน ดังนี้
ปราโมทย์ จันทร์เรือง (2552, น.83) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ หรือจัดทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นก็ได้

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553, น.167) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรว่าเป็น กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกหาทางเลือกการเรียนการสอนที่เหมาะสม หรือเป็นที่ รวบรวมของทางเลือกที่เหมาะสมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จนเป็นระบบที่สามารถปฏิบัติได้

ประสาธ เนืองเฉลิม (2553, น.44) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นสิ่งที่สามารถดำเนินการได้ทุกระยะเวลา ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามความเหมาะสม โดยอาจ ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยที่ยังไม่เคยมี หลักสูตรนั้น มาก่อนก็ได้

Taba (1962, p.82) ได้กล่าวเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง การ เปลี่ยนแปลง และปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในการวางจุดมุ่งหมาย การจัด เนื้อหาวิชา การเรียน

การสอน การวัดและประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบ หรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมดตั้งแต่จุดมุ่งหมาย วิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะต้องมีผลกระทบทางด้านความคิดและ ความรู้สึกของผู้ที่ เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐานหรือรูปแบบของหลักสูตร

Nicholls (1972, p.12) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า หมายถึง เป็นกระบวนการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียนซึ่งเมื่อได้เรียนรู้แล้วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

Good (1973, p.157) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุง และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรโดยการปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้มีความเหมาะสมกับโรงเรียน หรือระบบโรงเรียน จุดหมายของ การสอน วัสดุ อุปกรณ์ วิธีสอนรวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิมเป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นไป

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

Taba (1962, p.10) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร สามารถดำเนินการได้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวินิจฉัยความต้องการ (Diagnosis of Needs) การศึกษาความต้องการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ผู้พัฒนาหลักสูตร (ครู) จะต้องวินิจฉัยประสบการณ์ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ (Formulation of Objectives) เมื่อทราบความต้องการของผู้เรียนหรือของสังคมแล้ว ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจะใช้กำหนดเนื้อหาว่าจะมีความเฉพาะเจาะจงเพียงใดและวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. การเลือกเนื้อหา (Selection of Content) ผู้พัฒนาหลักสูตรเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาให้ผู้เรียนศึกษาโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่เลือกมานั้นจะต้องมีความตรง (Validity) ตามวัตถุประสงค์และมีนัยสำคัญ (Significance) ต่อผู้เรียน
4. การจัดองค์ประกอบของเนื้อหา (Organization of Content) เนื้อหาที่คัดเลือกมานั้นนั้น ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องนำมาจัดเรียงลำดับ (Sequence) โดยใช้เกณฑ์หรือระบบบางอย่าง ทั้งยังจะต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงและการเน้น (Focus) ให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ที่จะสอนและระดับของผู้เรียน

5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องพิจารณาเรื่องของการจัดเรียงลำดับประสบการณ์ และจะต้องเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

6. การจัดองค์ประกอบของประสบการณ์การเรียนรู้ (Organization of Learning Experiences) การจัดองค์ประกอบของประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องคำนึงถึงยุทธศาสตร์การสอนที่สำคัญคือการพัฒนากระบวนการสร้างมโนทัศน์ (Strategic of Concept Attainment) และคำนึงถึงคำถามสำคัญ ได้แก่ จะทำอย่างไรให้เนื้อหาสาระสอดคล้องกับประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน และจะทำอย่างไรให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สอดคล้องและตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล

7. การวินิจฉัยว่าสิ่งที่ประเมินคืออะไรและจะใช้วิธีการและเครื่องมือใดในการประเมิน (Determination of What to Evaluate and of the Ways and Means of Doing It)

นักหลักสูตรจะต้องประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยจะต้องตอบคำถามว่า จะประเมินคุณภาพของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้อย่างไรและจะใช้เครื่องมือและวิธีการใด

สงัด อุทรานันท์ (2532, น.38) มีความเห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรมีความครอบคลุมถึงการร่างหลักสูตรขึ้นมาใหม่และการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นด้วยการใช้หลักสูตรและการประเมินหลักสูตรนั้นเป็นกระบวนการอันหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตรโดยได้จัดลำดับขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย
3. การคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ
4. การกำหนดมาตรการแบบสอบถามและการประเมินผล
5. การนำหลักสูตรไปใช้
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

สรุปได้ว่า จากขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านผู้วิจัยประยุกต์รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Tabá (1962, p.10) ซึ่งมี 7 ขั้นตอน มาพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี เพราะเป็นขั้นตอนที่มีองค์ประกอบของหลักสูตรชัดเจนโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานข้อมูล ทางด้านความต้องการจำเป็นของหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้ สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานโดยการคัดเลือกและจัดเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระใดควรเป็นพื้นฐานของ เนื้อหาไถ่บ้าง ควรให้เรียนอะไรก่อนอะไรหลัง แล้วแก้ไขเนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์และไปกำหนด มาตรการแบบสอบถามและการประเมินผลเพื่อให้สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์แล้วนำหลักสูตรไปทดลองใช้เป็นขั้นของการแปลงหลักสูตรไปสู่การฝึกอบรม ประเมินผล การใช้หลักสูตรเป็นการประเมิน สมรรถนะผลของหลักสูตรว่าเมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้แล้วนั้น ผู้ที่จบหลักสูตรนั้น ๆ ไปแล้ว มีคุณสมบัติ มี ความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ การประเมินหลักสูตรจะเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่าสูงขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

การจัดทำแผนการเรียนรู้ หรือแผนการสอน เป็นภารกิจสำคัญของครูที่ทำให้ครูทราบล่วงหน้าว่าจะสอนอะไร เพื่อจุดประสงค์ใด สอนอย่างไร ใช้สื่ออะไร และวัดผลประเมินโดยวิธีใด เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอน ทำให้ผู้สอนเกิดความมั่นใจในการสอน สอนครอบคลุมเนื้อหา และสอนอย่างมีแนวทางและมีเป้าหมาย ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับความหมาย ความสำคัญ ลักษณะขั้นตอนการจัดทำ และหลักการวางแผนการสอน ตลอดจนลักษณะการสอนที่ดี เพื่อส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น.1) กล่าวว่า แผนการเรียนการสอนว่าหมายถึง เอกสารที่ได้เตรียมการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้อย่างละเอียดและชัดเจน ซึ่งครูหรือผู้อื่นสามารถนำเอกสารแผนการสอนนี้ไปใช้สอนในห้องเรียนได้เลย

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546, น.20) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549, น.58) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการเตรียมการสอน หรือการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และจัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มากำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยเริ่มจากการกำหนดจุดประสงค์ ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านใด (สติปัญญา/เจตคติ/ทักษะ) จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีใด ใช้สื่อการสอนหรือแหล่งเรียนรู้ใด ประเมินผลอย่างไร

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความหมายของแผนการเรียนรู้ สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หมายถึง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ และเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อช่วยให้การเรียนการสอน บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและคนอื่นสามารถนำไปใช้สอนได้

ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

ภพ เลหาไพบุลย์ (2542, น.123) ให้ความสำคัญของแผนการสอน ดังนี้

1. ช่วยให้การสอนมีทิศทางที่แน่นอน ครูเลือกเนื้อหา เลือกใช้วิธีการสอน สื่อการเรียน การวัดผลประเมินผลไว้ล่วงหน้าอย่างรอบคอบ
2. ครูมีความมั่นใจในการสอน สามารถจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน
3. เป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
4. ประหยัดเวลาในการสอน
5. ช่วยให้สามารถติดต่อประสานกับบุคลากรและแหล่งวิทยาการอื่นได้
6. นักเรียนมีความศรัทธาในตัวครูผู้สอน
7. ครูคนอื่นสามารถนำแผนการสอนที่เตรียมไว้ไปใช้สอนแทนได้ เมื่อมีเหตุจำเป็น
8. ถือเป็นผลงานการปฏิบัติการสอนของครูเป็นหลักฐานที่ใช้สำหรับปรับปรุงแก้ไข งานการสอนนั้น ๆ ในครั้งต่อไปได้

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545, น.53) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญ ดังนี้

1. เพื่อให้เห็นความต่อเนื่องของการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร
2. เพื่อให้จัดการเรียนรู้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน
3. เพื่อให้สามารถเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ให้พร้อมก่อนทำการสอนจริง
4. เพื่อให้ผู้สอนมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการจัดการเรียนรู้
5. เพื่อให้เกิดการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้จากข้อจำกัดที่พบ
6. เพื่อให้ผู้อื่นสอนแทนได้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น
7. เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับการพิจารณาผลงานและคุณภาพในการปฏิบัติการสอน
8. เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ความเป็นวิชาชีพของครูผู้สอน

สุวิทย์ มูลคำ และคณะ (2549, น.33) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญ ดังนี้

1. ทำให้เกิดการวางแผนวิธีสอนที่ดี วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้และ จิตวิทยาการศึกษา
2. ช่วยให้ครูผู้สอนมีคู่มือการจัดการเรียนรู้ที่ทำได้ล่วงหน้าด้วยตนเอง และทำให้ครู มีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ได้ตามเป้าหมาย
3. ช่วยให้ครูผู้สอนทราบว่า การสอนของตนได้เดินไปในทิศทางใดหรือทราบว่า จะสอนอะไร ด้วยวิธีใด สอนทำไม สอนอย่างไร จะใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้อะไร จะวัดและประเมินผลอย่างไร

4. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนใฝ่ศึกษาหาความรู้ ทั้งเรื่องหลักสูตร วิธีการจัดการเรียนรู้ จัดหา และใช้สื่อแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผล
5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอน (จัดการเรียนรู้) แทนได้
6. แผนการจัดการเรียนรู้ที่นำไปใช้และพัฒนาแล้วจะเกิดประโยชน์ต่อวงการศึกษา
7. เป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของผู้สอน สำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้ มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง เพราะแผนการจัดการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการสอน สามารถจัดกิจกรรมได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ใช้สื่อเหมาะสม มีการวัดและประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้อื่นสอนแทนได้ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น และเป็นผลงานทางวิชาการที่แสดงถึงความชำนาญและความเชี่ยวชาญของผู้สอน สำหรับประกอบการประเมินเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะครูให้สูงขึ้น

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

กรมวิชาการ (2545, น.13) กล่าวว่า แผนการเรียนรู้ว่าประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. หัวข้อแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 ชื่อกลุ่ม
 - 1.2 ชั้น
 - 1.3 ภาคเรียนที่
 - 1.4 ชื่อแผน
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
3. สารการเรียนรู้
4. กระบวนการจัดการเรียนรู้
5. กระบวนการวัดและประเมินผล
6. แหล่งการเรียนรู้

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545, น.54) กล่าวว่า แผนการเรียนรู้ควรมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. หัวเรื่อง (Heading)
2. สารสำคัญ (Concept)
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective)
4. เนื้อหาสาระ (Content)
5. กิจกรรมการเรียนรู้ (Activities)

6. สื่อการเรียนรู้ (Material & Media)
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment)

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546, น.21) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วยหัวข้อที่สำคัญ ดังนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ / ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
2. สารการเรียนรู้
3. กระบวนการจัดการเรียนรู้
4. การวัดผล/ประเมินผลการเรียนรู้
5. แหล่งเรียนรู้
6. บันทึกผลการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สารสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล

ขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ (2545, น.55) ได้เสนอแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เข้าใจเป้าหมายและทิศทางของการจัดการเรียนรู้
2. วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค สาระการเรียนรู้ช่วงชั้น เป็นการกำหนดเนื้อหาที่จะต้องเรียน โดยคำนึงถึงจุดเน้นของหลักสูตร ความต้องการของผู้เรียน ความต้องการของท้องถิ่น ชุมชนจำนวนเวลาที่สอนในแต่ละสัปดาห์ วัยและระดับชั้น ส่วนการกำหนดผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังรายปี/รายภาคนั้น เป็นการระบุถึงความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดหลังจากการเรียนรู้ในแต่ละปี/ภาค
3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค เพื่อกำหนดเป็นสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค กล่าวคือ เป็นเนื้อหาที่จะต้องเรียนให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น รวมทั้งสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน
4. นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค และสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาค มาพิจารณาเพื่อจัดทำคำอธิบายรายวิชา
5. นำคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ อธิบายได้ว่า หน่วยการเรียนรู้เปรียบเหมือนบทเรียนบทหนึ่งๆ ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาหลายเรื่องที่มีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้

การจัดทำหน่วยอาจใช้หลักการบูรณาการหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้าด้วยกัน โดยใช้วิชาใดวิชาหนึ่งเป็นแกน เช่น สังคมศึกษา แล้วนำลักษณะเนื้อหาของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นที่มีความสัมพันธ์กัน มาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

6. นำหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยมาจัดทำแผนจัดการเรียนรู้เป็นรายหน่วย
 7. นำแผนการจัดการเรียนรู้รายหน่วยมาจัดทำเป็นแผนจัดการเรียนรู้รายชั่วโมง
- อารมณ์ ใจเที่ยง (2546, น.22) ได้เสนอขั้นตอนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้
1. วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา รายปี หรือรายภาค และหน่วยการเรียนรู้ที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเขียนรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนการจัดการเรียนรู้
 2. วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้งด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ เจตคติ และค่านิยม
 3. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ โดยเลือกและขยายสาระที่เรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
 4. วิเคราะห์กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 5. วิเคราะห์กระบวนการประเมินผล โดยเลือกใช้วิธีการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้
 6. วิเคราะห์แหล่งการเรียนรู้ โดยคัดเลือกสื่อการเรียนรู้ และแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ให้เหมาะสมสอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จะต้องดำเนินตามลำดับขั้น ได้แก่ ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานและสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสมรรถนะสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กระบวนการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดประเมินผล แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ทุกกระบวนการจะต้องสอดคล้องกับผู้เรียน สภาพและความต้องการของท้องถิ่น และชุมชน

แนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการซึ่งประกอบด้วย กระบวนการย่อยได้แก่ การวัด (Measurement) และการประเมินผล (Assessment) ทั้งการวัดและการประเมินผลมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออก

ความหมายและความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

ความหมายและความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดระดับ

ของการดำเนินงานไว้เป็น 4 ระดับ คือ การวัดและประเมินระดับชั้นเรียน การวัดและประเมินระดับสถานศึกษา การวัดและประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา การวัดและประเมินระดับชาติ ระดับที่มีความเกี่ยวข้อง กับผู้สอนมากที่สุด และเป็นหัวใจของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียน คือ การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน

คำศัพท์ที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนมีความหมายแตกต่างกัน แต่บางคนนำมา ใช้ในความหมายเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันจึงให้นิยามคำศัพท์ต่าง ๆ ไว้ดังนี้

การวัด หรือ การวัดผล (Measurement) หมายถึง การกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน การจะได้มาซึ่งตัวเลขนั้น อาจต้องใช้เครื่องมือวัด เพื่อให้ได้ตัวเลขที่สามารถ แทนคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการวัด เช่น ไม้บรรทัดวัดความกว้างของหนังสือได้ 3.5 นิ้ว ใช้เครื่องชั่งวัดน้ำหนัก ของเนื้อหมูได้ 0.5 กิโลกรัม ใช้แบบทดสอบวัดความรู้ในวิชาภาษาไทยของเด็กชายแดงได้ 42 คะแนน เป็นต้น

การประเมิน (Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูล ตีความ บันทึก และใช้ข้อมูลเกี่ยวกับ คำตอบของผู้เรียน ที่ทำในภาระงาน/ชิ้นงาน ว่าผู้เรียนรู้อะไร สามารถทำอะไรได้ และจะทำต่อไปอย่างไร ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย

การประเมินค่า/การตัดสิน (Evaluation) หมายถึง การนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการวัดหลาย ๆ อย่าง มาเป็นข้อมูลในการตัดสินผลการเรียน โดยการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (Criteria) ที่สถานศึกษากำหนด เพื่อประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความเก่งหรืออ่อนเพียงใด บรรลุเป้าหมายที่ต้องการมากน้อยเพียงใด ซึ่งคือการสรุปผลการเรียนนั่นเอง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Classroom Assessment) หมายถึง กระบวนการเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ ตีความ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน นับตั้งแต่ก่อนการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด นำผลที่ได้มาตีค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ในตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร ข้อมูลที่ได้นี้นำไปใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับ ความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงให้แก่ผู้เรียน การตัดสินผลการเรียนรู้อย่างรอบคอบในเรื่อง หรือหน่วยการเรียนรู้ หรือในรายวิชา และการวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนการสอนของคุณครู

ดังนั้นการวัดผลและประเมินผล หมายถึง ผลที่ได้จากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนจะเป็นข้อมูลสะท้อนให้ผู้สอนทราบถึง ผลการจัดการเรียนการสอนของตนและพัฒนาการของผู้เรียน ดังนั้น ข้อมูลที่เกิดจากการวัดและประเมินที่มี คุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถนำไปใช้ได้

เป็นประโยชน์ ตรงตามเป้าหมาย และคุ้มค่าต่อการปฏิบัติงาน ผู้สอนต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนสภาพจริง จะได้นำไปกำหนดเป้าหมาย และวิธีการพัฒนาผู้เรียน ผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการ แนวคิด วิธีดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและออกแบบ การวัดและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการประเมินผลการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่มีความถูกต้อง ยุติธรรม เชื่อถือได้ มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, น.81)

จุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้

จุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนของผู้เรียน
2. ทำให้ทราบจุดอ่อนจุดแข็งของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และสามารถนำเสนอสารสนเทศไปใช้วางแผนแก้ไขปัญหาผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม
3. ประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมและวิธีการเรียนการสอนที่ผู้สอนใช้ในการเรียนการสอน
4. ประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพของหลักสูตร
5. ประเมินและปรับปรุงประสิทธิภาพการสอนของผู้สอน
6. สื่อสารให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมทราบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

หลักการของการวัดประเมินผลการเรียนรู้

การวัดประเมินผลเรียนรู้มีหลักการ ดังนี้

1. การวัดประเมินผล ผู้เรียนควรเป็นกระบวนการที่กระทำต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก
2. ควรใช้ข้อมูลจากหลายแหล่งและครอบคลุมสิ่งที่ต้องการวัดหลายด้าน เพราะการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถในการปฏิบัติงาน เจตคติและค่านิยมกระบวนการคิด การแก้ปัญหา ดังนั้นในการวัดประเมินผลผู้เรียนควรให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทุกด้านและใช้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลหลายแหล่งในสถานการณ์ที่แตกต่างกันเพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วนพอเพียงต่อการประเมินเพื่อตัดสินผู้เรียน
3. ควรเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือวัดผลให้สอดคล้องกับสิ่งที่จะวัด
4. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ควรประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่าย ไม่ใช่เฉพาะแต่ผู้สอนเท่านั้น แต่ควรรวมถึงผู้ปกครอง เพื่อนร่วมชั้น และตัวผู้เรียนเอง เพราะจะช่วย

ไว้รับทราบข้อมูลจากมุมมองที่แตกต่าง และหลากหลายจากบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน จึงย่อมดีกว่าข้อมูลจากผู้สอนเพียงฝ่ายเดียว

5. การประเมินตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการวัดประเมินผล ช่วยให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบการเรียนรู้ของตัวเองและพัฒนาตนเอง

6. การวัดประเมินผลและกระบวนการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่สัมพันธ์กัน การประเมินผลต้องมีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านสติปัญญา ทักษะ และเจตคติของผู้เรียน Print (1993, p 202-210)

ความสำคัญของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ทิวต์ล มณีโชติ (2549, น.14-15) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการพิจารณาว่าผู้เรียนเกิดคุณภาพการเรียนรู้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและมาตรฐานการเรียนรู้ จากประเภทของการประเมินโดยเฉพาะการแบ่งประเภทโดยใช้จุดประสงค์ของการประเมินเป็นเกณฑ์ในการแบ่งประเภท จะเห็นว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนนอกจากจะมีประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียนแล้ว ยังสะท้อนถึงประสิทธิภาพการสอนของครู และเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนคุณภาพการดำเนินงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้วย ดังนั้นครูและสถานศึกษาต้องมีข้อมูลผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งจากการประเมินในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับอื่นที่สูงขึ้น ประโยชน์ของการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้จำแนกเป็นด้านๆ ดังนี้

1. ด้านการจัดการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนดังนี้

1.1 เพื่อจัดตำแหน่ง (Placement) ผลจากการวัดบอกได้ว่าผู้เรียนมีความรู้

ความสามารถอยู่ในระดับใดของกลุ่มหรือเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วอยู่ในระดับใด การวัดและประเมินเพื่อจัดตำแหน่งนี้ มักใช้ในวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ

1.1.1 เพื่อคัดเลือก (Selection) เป็นการใช้ผลการวัดเพื่อคัดเลือกเพื่อเข้าเรียน เข้าร่วมกิจกรรม-โครงการ หรือเป็นตัวแทน(เช่นของชั้นเรียนหรือสถานศึกษา) เพื่อการทำกิจกรรมหรือการให้ทุนผล การวัดและประเมินผลลักษณะนี้คำนึงถึงการจัดอันดับที่เป็นสำคัญ

1.1.2 เพื่อแยกประเภท (Classification) เป็นการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อแบ่งกลุ่มผู้เรียน เช่น แบ่งเป็นกลุ่มอ่อน ปานกลาง และเก่ง แบ่งกลุ่มผ่าน-ไม่ผ่านเกณฑ์ หรือตัดสินได้ตก เป็นต้น เป็นการวัดและประเมินที่ยึดเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งกลุ่มเป็นสำคัญ

1.2 เพื่อวินิจฉัย (Diagnostic) เป็นการใช้ผลการวัดและประเมินเพื่อค้นหาจุดเด่น-จุดด้อยของผู้เรียนว่ามีปัญหาในเรื่องใด จุดใด มากน้อยแค่ไหน เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจการวางแผน

การจัดการเรียนรู้และการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เครื่องมือที่ใช้วัดเพื่อการวินิจฉัย เรียกว่า แบบทดสอบวินิจฉัย (Diagnostic Test) หรือแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียน ประโยชน์ของการวัดและประเมินประเภทนี้นำไปใช้ในวัตถุประสงค์ 2 ประการดังนี้

1.2.1 เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ผลการวัดผู้เรียนด้วยแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียนจะทำให้ทราบว่าผู้เรียนมีจุดบกพร่องจุดใด มากน้อยเพียงใด ซึ่งครูผู้สอนสามารถแก้ไขปรับปรุงโดยการสอนซ่อมเสริม (Remedial Teaching) ได้ตรงจุด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้

1.2.2 เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ผลการวัดด้วยแบบทดสอบวินิจฉัยการเรียน นอกจากจะช่วยให้เห็นว่าผู้เรียนมีจุดบกพร่องเรื่องใดแล้ว ยังช่วยให้เห็นจุดบกพร่องของกระบวนการจัดการเรียนรู้อีกด้วย เช่น ผู้เรียนส่วนใหญ่มีจุดบกพร่องจุดเดียวกัน ครูผู้สอนต้องทบทวนอาจจะเป็นเพราะวิธีการจัดการเรียนรู้ไม่เหมาะสมต้องปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

1.3 เพื่อตรวจสอบและปรับปรุง การประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้เทียบกับจุดประสงค์หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ผลจากการประเมินใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยอาจจะปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนวิธีการสอน (Teaching Method) ปรับเปลี่ยนสื่อการสอน (Teaching Media) ใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ (Teaching Innovation) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

1.4 เพื่อการเปรียบเทียบ (Assessment) เป็นการใชผลการวัดและประเมินเปรียบเทียบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการจากเดิมเพียงใด และอยู่ในระดับที่พึงพอใจหรือไม่

1.5 เพื่อการตัดสิน การประเมินเพื่อการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นการประเมินรวม (Summative Evaluation) คือใช้ข้อมูลที่ได้จากการวัดเทียบกับเกณฑ์เพื่อตัดสินผลการเรียนว่าผ่าน-ไม่ผ่าน หรือให้ระดับคะแนน

2. ด้านการแนะแนว

ผลจากการวัดและประเมินผู้เรียน ช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนมีปัญหาและข้อบกพร่องในเรื่องใด มากน้อยเพียงใด ซึ่งสามารถแนะนำและช่วยเหลือผู้เรียนให้แก้ปัญหามีการปรับตัวได้ถูกต้องตรงประเด็น นอกจากนี้ผลการวัดและประเมินยังบ่งบอกความรู้ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้แนะแนวการศึกษาต่อและแนะแนวการเลือกอาชีพให้แก่ผู้เรียนได้

3. ด้านการบริหาร

ข้อมูลจากการวัดและประเมินผู้เรียน ช่วยให้ผู้บริหารเห็นข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และบ่งบอกถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามักใช้ข้อมูลได้จากการวัดและประเมินใช้ในการตัดสินใจหลายอย่าง เช่น การพัฒนาบุคลากร การจัดครูเข้าสอน การจัดโครงการ การเปลี่ยนแปลงโปรแกรมการเรียน

นอกจากนี้การวัดและประเมินผลยังให้ข้อมูลที่สำคัญในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SSR) เพื่อรายงานผลการจัดการศึกษาสู่ผู้ปกครอง สาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด และนำไปสู่การรองรับการประเมินภายนอก จะเห็นว่าการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

4. ด้านการวิจัย

การวัดและประเมินผลมีประโยชน์ต่อการวิจัยหลายประการดังนี้

4.1 ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลนำไปสู่ปัญหาการวิจัย เช่น ผลจากการวัดและประเมินพบว่าผู้เรียนมีจุดบกพร่องหรือมีจุดที่ควรพัฒนาการแก้ไขจุดบกพร่องหรือการพัฒนาดังกล่าว โดยการปรับเปลี่ยนเทคนิควิธีสอนหรือทดลองใช้นวัตกรรมโดยใช้กระบวนการวิจัย การวิจัยดังกล่าวเรียกว่า การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) นอกจากนี้ผลจากการวัดและประเมินยังนำไปสู่การวิจัยในด้านอื่น ระดับอื่น เช่น การวิจัยของสถานศึกษาเกี่ยวกับการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน เป็นต้น

4.2 การวัดและประเมินเป็นเครื่องมือของการวิจัย การวิจัยใช้การวัดในการรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาผลการวิจัย ขั้นตอนนี้เริ่มจากการหาหรือสร้างเครื่องมือวัด การทดลองใช้เครื่องมือ การหาคุณภาพเครื่องมือ จนถึงการใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพแล้วรวบรวมข้อมูลการวัดตัวแปรที่ศึกษา หรืออาจต้องตีค่าข้อมูล จะเห็นว่าการวัดและประเมินผลมีบทบาทสำคัญมากในการวิจัย เพราะการวัดไม่ดี ใช้เครื่องมือไม่มีคุณภาพ ผลของการวิจัยก็ขาดความน่าเชื่อถือ

การวัดและประเมินก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน 3 คำนี้มีความเกี่ยวเนื่องกัน แต่ต่างกันในระยะเวลา และจุดประสงค์ของการวัดและประเมิน 3 คำนี้มีความหมายทั้งในมิติที่กว้างและแคบ ดังนี้
ทิวต์ถ์ มณีโชติ (2549, น.18-21)

1. การวัดผลและประเมินผลก่อนเรียน

การวัดผลและประเมินก่อนเรียนมีจุดประสงค์เพื่อมทราบสภาพของผู้เรียน ณ เวลาก่อนที่จะเรียน เช่น ความรู้พื้นฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ก่อนเรียน

1.1 ก่อนเข้าเรียน ซึ่งอาจจะตั้งแต่ออนเรียนระดับปฐมวัย หรือก่อนจะเริ่มเรียนหลักสูตรสถานศึกษานั้น เช่น สถานศึกษาที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ก่อนเรียน อาจจะหมายถึงก่อนเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นต้น

1.2 ก่อนเรียนช่วงชั้น หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับช่วงชั้น ให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเมื่อจบแต่ละช่วงชั้น ก่อนเรียนนี้ หมายถึงก่อนจะเริ่มเรียนช่วงชั้นใดช่วงชั้นหนึ่ง เช่น ก่อนเรียนช่วงชั้นที่ 2 คือ ก่อนเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้น

1.3 ก่อนเรียนแต่ละชั้น ถึงแม้จะมีการกำหนดเป็นช่วงชั้น แต่ชั้นเรียนหรือการเรียน

แต่ละปีก็ยังคงมีความสำคัญ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา การเรียนแต่ละชั้น/ปี อาจหมายถึง การเรียนกับครูคนใดคนหนึ่ง (กรณีที่ครูคนเดียวสอนนักเรียนทั้งชั้นทุกวิชาหรือเกือบทุกวิชา โดยทั่วไป จะเป็นครูประจำชั้น) หรือเรียนครูกลุ่มหนึ่ง (สอนแยกรายวิชา) การวัดและประเมินก่อนเรียน แต่ละชั้นจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนตลอด ทั้งปี

1.4 ก่อนเรียนแต่ละรายวิชา มีลักษณะเช่นเดียวกับก่อนเรียนแต่ละชั้น การวัดและ ประเมินก่อนเรียนแต่ละชั้นอาจจะวัดและประเมินในภาพรวมหลาย ๆ วิชา แต่การวัดและประเมินนี้ แยกวัดและประเมินแต่ละรายวิชา โดยทั่วไปจะสอนโดยครูแต่ละคน สำหรับระดับมัธยมศึกษารายวิชา ส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้เป็นรายภาคเรียน

1.5 ก่อนเรียนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้เป็นการจัดหมวดหมู่เนื้อหา ในสาระการเรียนรู้เดียวกัน โดยจัดเนื้อหาเรื่องเดียวกันหรือสัมพันธ์กันไว้ในหน่วยเดียวกัน การวัด และประเมินก่อนเรียนแต่ละหน่วย เพื่อให้ได้ข้อมูลความรู้พื้นฐานของผู้เรียนในเรื่องหรือหน่วยนั้น ซึ่งทั้งผู้เรียนและครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการเรียนรู้และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน หน่วยนั้นได้อย่างเหมาะสม

1.6 ก่อนเรียนแต่ละแผนจัดการเรียนรู้ คือ การวัดและประเมินก่อนเรียนแต่ละครั้ง ในหนึ่งหน่วยการเรียนรู้มักจะมีสาระที่จะเรียนรู้แยกย่อยสำหรับการสอนมากกว่า 1 ครั้ง แต่ละครั้ง จะมีแผนการจัดการเรียนรู้

2. การวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียน

จุดประสงค์ของการวัดและประเมินระหว่างเรียน เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าหรือ พัฒนาการของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการเรียนรู้ และการร่วมกิจกรรมของผู้เรียน โดยเทียบกับผลการวัดและประเมินก่อนเรียน การวัดและประเมิน ระหว่างเรียนจะทำให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน ในขณะเดียวกันยังสะท้อน ให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูด้วย ข้อมูลจากการวัดและประเมินระหว่างเรียน จะเป็นประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้เรียน ครูผู้สอน สถานศึกษา และผู้ปกครอง สามารถนำ ข้อมูลดังกล่าวไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่แตกย่อยมาจากมาตรฐานการเรียนรู้ และเป็นข้อมูลที่ใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน

3. การวัดผลและประเมินผลหลังเรียน

จุดประสงค์ของการวัดและประเมินหลังเรียน เพื่อตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนด้าน ความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรมของ ผู้เรียน โดยเทียบกับผลการวัดและประเมินก่อนเรียนและระหว่างเรียน การวัดและประเมินหลังเรียน จะทำให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของผู้เรียน ในขณะเดียวกันยังสะท้อนให้เห็นถึง

คุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูด้วย ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลหลังเรียนมีจุดประสงค์หลักคือใช้ในการตัดสินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน นอกจากนี้ การวัดและประเมินผลหลังเรียนอาจจะเป็นข้อมูลก่อนการเรียนในระดับต่อไป จึงเป็นประโยชน์ทั้งผู้เรียน และครูผู้สอน สามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปพัฒนาและปรับปรุงการเรียนรู้อุ้และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานการณ์

สรุปได้ว่า ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้มีการนำการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ 3 ด้าน มาใช้ได้แก่ 1. ด้านความรู้ 2. ด้านทักษะการปฏิบัติงาน 3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้แตกต่างกัน ดังนี้

คชาภุช เหลี่ยมไธสง (2546, น.50) กล่าวว่า ความพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้น้อยลงถ้าความเครียดมากจะทำให้ผู้ที่ทำงานไม่เกิดความพึงพอใจและความเครียดมีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมนุษย์จะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนองความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไปทำให้มีความพอใจมาก

วงเดือน เจริญ (2553, น.39) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี ที่ชอบ ซึ่งจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรมของบุคคลอันอาจเป็นผลมาจากสิ่งเร้าหรือแรงจูงใจในการ จัดการเรียนการสอนการทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การที่บุคคลจะเรียนรู้หรือพัฒนาการและความเจริญงอกงามนั้นบุคคลจะต้องอยู่ในสภาวะพึงพอใจสุขใจเบื้องต้น นั่นคือบุคคลจะต้องได้รับแรงจูงใจ ทั้งในลักษณะนามธรรมและรูปธรรม สรุปได้ว่าแรงจูงใจเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้

รัชนิบูรณ์ แก้วทิพย์ (2550, น.36) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นพฤติกรรมทางอารมณ์ที่รู้สึกชอบ และไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ และความพึงพอใจนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อกิจกรรมเหล่านั้นทำให้เกิดความพอใจและเกิดความรักต่อกิจกรรมนั้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น. 21) กล่าวว่า ความพึงพอใจ สนใจ ชอบใจ ว่า ความพึงพอใจเป็นคำนามของกิริยาที่บ่งบอกให้รู้ถึงสภาวะของความรู้สึกพอใจ โดยคำว่า พอใจ หมายถึง การได้บรรลุความต้องการ ความคาดหวัง ความปรารถนา ความอยากของบุคคล การได้บรรลุหรือการได้ตอบสนองบางสิ่งที่เรียกร้องหรือเป็นข้อแม้ การยอมตาม การมีอิสระจากความสงสัยอย่างเพียงพอหรือทำให้คลายตาม

มณี โปธิเสน (2543, น 11) กล่าวว่า ของความพึงพอใจ หมายถึง เป็นความรู้สึกยินดี เจตคติที่ดีของบุคคล เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนทำให้เกิดความรู้สึกดีในสิ่งนั้น ๆ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ยินดี ชอบ และมีความสุข ความสนใจ และ เจตคติของบุคคลที่ทำให้สามารถถอดความเครียดของผู้เรียนที่ซึ่งจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรมของ บุคคลอันอาจเป็นผลมาจากประสบการณ์ของแต่ละคน

แบบวัดความพึงพอใจ

ระพีพันธ์ โปธิศรี (2553, น.195-203) กล่าวถึงการสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจและการหาคุณภาพของเครื่องมือวัดความพึงพอใจ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 เขียนหรือปรับปรุงนิยาม “ความพึงพอใจ” ให้ชัดเจน กำหนดกรอบเนื้อหาทั้งหมด ซึ่งสามารถกระทำได้โดย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกำหนดนิยาม
2. สัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 คน

ขั้นที่ 2 เลือกประเด็นที่จะกำหนดวิธีการวัด (Rating)

1. ประเด็นที่จะวัดความพึงพอใจให้เลอมาจากกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 1
2. วิธีการวัดความพึงพอใจโดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับและประเด็น

ความพึงพอใจเป็นทางบวก คะแนนจะเป็น ดังนี้

- 5 หมายถึง พึงพอใจอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจพอสมควร/ปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยอย่างยิ่ง

ในบางกรณีที่อาจมีความพึงพอใจทางลบด้วยให้กำหนดวิธีการวัดความพึงพอใจเป็นแบบ Semantic Differential ดังนี้

- 5 หมายถึง พึงพอใจอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจพอสมควร/ปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยเป็นอย่างยิ่ง
- 0 หมายถึง เฉยๆ
- 1 หมายถึง ไม่พอใจน้อยอย่างยิ่ง (เพียงเล็กน้อย)
- 2 หมายถึง ไม่พอใจน้อย

-3 หมายถึง ไม่พอใจพอสมควร

-4 หมายถึง ไม่พอใจมาก

-5 หมายถึง ไม่พอใจมากที่สุด

ขั้นที่ 3 จัดทำแบบวัดความพึงพอใจฉบับร่าง

ขั้นที่ 4 ทดลองกลุ่มย่อย 1 คน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้าขั้นต้น

ขั้นที่ 5 ทดลองกลุ่มย่อยประมาณ 1 คน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้า

ขั้นที่ 6 ให้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 3 ท่านตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้าและ

ความแม่นยำเชิงเนื้อหา โดยใช้ค่า IOC

ขั้นที่ 7 ทดลองภาคสนาม เพื่อวิเคราะห์ปรับปรุงคุณภาพกรณีแบบวัดความพึงพอใจ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการของครอนบัต

ขั้นที่ 8 นำไปใช้จริง (หมายเหตุขั้นตอนที่ 7 และ 8 อาจนำไปพร้อมกันได้) การวิเคราะห์คุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจ คือ การวิเคราะห์ของข้อคำถามของแบบวัดความพึงพอใจจะใช้ทั้งวิธีเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ วิธีเชิงคุณภาพคือการพิจารณาที่ข้อคำถาม สำนวนภาษาต่าง ๆ ชัดเจนหรือไม่ การวิเคราะห์เชิงปริมาณ คือการใช้วิธีการทางสถิติวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถาม

สรุปได้ว่า การสร้างเครื่องมือวัดความพึงพอใจและการหาคุณภาพของเป็นการสร้างที่มีขั้นตอนการจัดทำชัดเจนโดยต้องเริ่มจากการเขียนกรอบเนื้อหาความพึงพอใจ การเลือกประเด็นที่จะวัด การจัดทำแบบวัดฉบับร่าง การทดสอบแบบวัดฉบับร่าง ทดลองกลุ่มย่อยเพื่อหาความแม่นยำเฉพาะหน้าและความแม่นยำเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญในการหาค่า IOC การทดลองภาคสนามเพื่อปรับปรุงคุณภาพ การนำไปใช้จริง

ภูมิปัญญาท้องถิ่น : การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้แตกต่างกันดังนี้

ปรีชา อุตระกุล และนฤมล ปิยวิทย์ (2545, น.9-10) กล่าวว่า ภูมิปัญญา (Wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular Wisdom) ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หมายถึง พื้นเพรากฐานของความรู้ชาวบ้านหรือความรู้ของชาวบ้านที่เรียนรู้จากประสบการณ์ที่สืบทอดกันมาทั้งทางตรงคือประสบด้วยตนเองหรือทางอ้อมซึ่งเรียนรู้จากผู้ใหญ่หรือความรู้สะสมที่สืบทอดกันมาและภูมิปัญญาเป็นรากฐานการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน

นิคม ชมพูหลง (2548, น.3) กล่าวว่า ภูมิปัญญาเป็นองค์ความรู้ที่มีลักษณะเป็นองค์รวม ความรู้พื้นฐานที่เป็นภูมิ ปัญญาสัมพันธ์กับความรู้อื่น ๆ อย่างบูรณาการ เป็นความรู้ที่มีมิติของ ความจริง ความดี ความงามอยู่ในตัวเอง เป็นองค์ที่จริงและดี เป็นความรู้ที่เป็นคุณธรรม ภูมิปัญญา ทำให้ผู้คนเป็นคนดีเป็นคนเก่ง และเป็นคนมีความสุข เป้าหมายการเรียนรู้ภูมิปัญญา จึงอยู่ที่ความพอเพียง การพึ่งตนเอง ซึ่งจะ ปลูกฝังให้กับเด็กและเยาวชนในชาติได้เรียนรู้ถึงความยิ่งใหญ่ และความภูมิใจ เป็นพื้นฐานของวิถีคิด และจุดร่วมของจิตสำนึกในทุกกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติให้เกิดการฟื้นฟู และสืบสานอย่างยั่งยืนต่อไป

รุ่ง แก้วแดง (2541, น.38) กล่าวว่า “ภูมิปัญญาชาวบ้าน” หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถและทักษะของคนไทยอันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ ที่ผ่านมากระบวนการ เลือกรสร เรียนรู้ ปรุ้งแต่ง พัฒนาและถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อแก้ไขและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทย ให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย ภูมิปัญญาไทยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ภูมิปัญญา ชาติหรือภูมิปัญญาไทยกับกับภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน

กาญจนา เกียรติมนิรัตน์ (2545, น.35) กล่าวว่า ภูมิปัญญา หมายถึง องค์ความรู้ ความสามารถ ทักษะ เทคนิค และวิถีคิดอย่างเป็นระบบ ที่เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ทุกด้าน ผ่านกระบวนการเลือกรสรเรียนรู้ ปรับปรุงพัฒนาแล้ว และถ่ายทอดสืบต่อกันมาเพื่อใช้แก้ปัญหา และพัฒนาวิถีชีวิตได้อย่างสมดุล

สิริกร ไชยมา (2544, น.45) กล่าวว่า ภูมิปัญญาชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ว่าหมายถึง องค์ความรู้ของชาวบ้านหรือทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นจากสติปัญญา ความสามารถ ของชาวบ้านเอง เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาหรือใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัยโดยมี กระบวนการสั่งสมสืบทอดและกลั่นกรองกันมาเป็นเวลานานจนเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ภูมิปัญญา ของมนุษย์มิได้เกิดขึ้นลอย ๆ หากแต่ความรู้เป็นสิ่งที่ ก่อเกิดภายในระบบนิเวศของท้องถิ่น ภูมิปัญญา เกิดและพัฒนาในกระบวนการที่คนและชุมชนปรับตัวเข้ากับระบบนิเวศชุดหนึ่ง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ กลุ่มชนต่าง ๆ ได้สั่งสมสืบทอดและพัฒนามาเป็นเวลานานนับพันปีเป็นองค์ความรู้ที่มีลักษณะ ใกล้เคียงกับองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในแง่ที่ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเกิดจากการศึกษาเชิงประจักษ์ ผ่านการพิสูจน์ทดลองและกระบวนการคัดสรร ปรับปรุง และพัฒนาความคิดอย่างเป็นระบบ

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึง สิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ สะสม การสังเกต การทดลอง ใช้ ถ่ายทอดประสบการณ์มาเป็นระยะเวลายาวนาน เป็นความคิด ความเชื่อ และองค์ ความรู้ของ ชุมชนท้องถิ่นเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอย่างเป็นธรรมชาติ และพัฒนาการทางวัฒนธรรมที่ตั้งอยู่บนรากฐานของการเรียนรู้จากความจริงในการดำเนินชีวิต

ที่สั่งสมความรู้ต่อกันมา กลายเป็นประเพณี วัฒนธรรม พิธีกรรม วิธีคิด ที่มีคุณค่าจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต ในปัจจุบันภูมิปัญญาท้องถิ่นหากได้รับการพัฒนา ปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพ ปัจจุบันย่อมทำให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นยังคงอยู่และเป็นประโยชน์ต่อชุมชน

องค์ประกอบและลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากสังคมอื่น สิ่งที่ทำให้เกิดความแตกต่างมีหลายประการด้วยกัน ดังนี้

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยเกิดจากพื้นฐานทางการเกษตร เนื่องจากคนไทยประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณร้อยละ 80 ของประชากรทั้งประเทศ ชีวิตประจำวันของคนไทยส่วนใหญ่จึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการทำไร่ นา การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การจับสัตว์น้ำ ตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นทางด้านนี้ เช่น “เกวียน” ใช้ในการขนส่งผลิตผลทางการเกษตร เครื่องมือที่ใช้ในการจับสัตว์น้ำ เครื่องมือในการเก็บเกี่ยวผลผลิตต่าง ๆ เป็นต้น

2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยส่วนใหญ่มาจากพุทธศาสนา คนไทยนับถือศาสนาพุทธ ประมาณร้อยละ 95 คำสอนของศาสนาพุทธรวมทั้งประเพณีเกี่ยวกับศาสนามีส่วนสำคัญในการ สร้างภูมิปัญญา เช่น การทำบุญตักบาตรพระ การหล่อพระพุทธรูป การหล่อและแกะสลักเทียนพรรษา การก่อสร้างโบสถ์ เจดีย์ จิตรกรรมฝาผนังในโบสถ์ เป็นต้น

3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย เกิดจากทดลองใช้ชีวิตจริง เช่น เรื่องเกี่ยวกับยา สมุนไพร การนวดไทย อาหารไทย น้ำดื่มสมุนไพร กระทำซ้ำหลาย ๆ ครั้ง จนมั่นใจว่าเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต จึงบันทึกเอาไว้ให้คนรุ่นหลังได้ใช้ต่อไป

4. ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยมีการบอกเล่าสืบต่อกันมา เมื่อสามารถมีแนวปฏิบัติเรื่องใดได้ชัดเจนแล้ว ก็จะมีการจดจำเอาไว้หรือบันทึกไว้ด้วยใบลาน แล้วบอกเล่าให้คนรุ่นลูกหลาน ได้ทราบและปฏิบัติต่อไปได้ด้วยไม่ต้องเสียเวลาศึกษาหรือทดลองทำอีก จึงทำให้มีการ ถ่ายทอดภูมิปัญญาจากคนรุ่นเก่าไปสู่คนรุ่นใหม่ เป็นเสมือนมรดกของสังคมไทย (สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด, 2543, น.2)

เสรี พงศ์พิศ (2536, น.45) ได้กล่าวถึงลักษณะของภูมิปัญญาท้องถิ่น มี 2 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะที่เป็นนามธรรม เป็นโลกทัศน์ ชีวทัศน์ เป็นปรัชญาในการดำเนิน ชีวิตเป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกิด แก่ เจ็บ ตาย คุณค่าและความหมายของทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตประจำวัน

2. ลักษณะที่เป็นรูปธรรม เป็นเรื่องเฉพาะด้าน เช่นการทำมาหากิน การเกษตร หัตถกรรม ศิลปะ ดนตรี และอื่น ๆ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเหล่านี้สะท้อนออกมาใน 3 ลักษณะ ที่สัมพันธ์ใกล้ชิดกันคือ

2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับโลก คนกับสิ่งแวดล้อม สัตว์พืช ธรรมชาติ

2.2 ความสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมกันในสังคม หรือ ชุมชน

2.3 ความสัมพันธ์กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ สิ่งเหนือธรรมชาติ สิ่งที่ไม่สามารถ สัมผัสได้ทั้งหมด

ทั้ง 3 ลักษณะนี้คือ ชีวิตของชาวบ้านที่สะท้อนออกมาถึงภูมิปัญญาในการดำเนินชีวิต อย่างมีเอกภาพ

ประเวศ วะสี (2536, น.16) ได้สรุปลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ 4 ลักษณะดังนี้

1. มีวัฒนธรรมเป็นฐาน ไม่ใช่วิทยาศาสตร์
2. มีการบูรณาการ ทั้งในเรื่องของกาย ใจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
3. มีความเชื่อมโยงไปสู่นามธรรมที่ลึกซึ้งสูงส่ง
4. เน้นความสำคัญของจริยธรรมมากกว่าวัตรธรรม

กิตติพิศ ศิริสูตร (2538, น.16) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาไว้ดังนี้

1. ภูมิปัญญา เป็นความรู้ เป็นข้อมูล เป็นเนื้อหาสาระ เช่น ความรู้เกี่ยวกับครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับมนุษย์ เกี่ยวกับผู้หญิง ผู้ชาย ประเภทครอบครัว ฯลฯ
2. ภูมิปัญญา เป็นความเชื่อของสังคมโดยอาจยังไม่มีข้อพิสูจน์ยืนยันว่า ถูกต้อง เช่น เรื่อง นรก สวรรค์ ตายแล้วไปไหน
3. ภูมิปัญญา คือสามารถ หรือแนวทางในการแก้ปัญหาหรือป้องกันปัญหา เช่น ความสามารถในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นในครอบครัว
4. ภูมิปัญญาทางวัตถุ เช่น เรือชานบ้านช่อง เครื่องใช้ไม้สอยต่าง ๆ ในครอบครัว เพื่อให้ครอบครัว มีความสะดวกสบายตามสภาพ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีองค์ประกอบและลักษณะเป็นแบบเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งจะมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ตามสภาพพื้นที่ทำเลที่ตั้ง ภูมิอากาศ และสภาพแวดล้อมของบริบทท้องถิ่นนั้น ๆ

ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสำคัญต่อสังคมหลายประการ (นิคม ชมพู่หลง. 2548, น.8) ดังนี้

1. ทำให้เกิดความสงบสุขทั้งในชุมชน หมู่บ้าน หรือในส่วนตัวของชาวบ้านเอง และสามารถประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม
2. ทำให้คนในชุมชนพึ่งตนเองได้ ไม่ว่าจะเป็ทางด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ประเพณี ในการลดการพึ่งตนเองจากสังคมภายนอก
3. ช่วยสร้างความสมดุลระหว่างมนุษย์กับสังคม และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้อย่างยั่งยืน และช่วยปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุคสมัย
4. ใช้ในการกำหนดแนวทางการทำงานของกลุ่มบุคคล หรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ให้สอดคล้องและผสมกลมกลืนกับวิถีชีวิตของชาวบ้าน
5. การสนับสนุนคิณภูมิปัญญาให้แก่ชาวบ้านโดยการยอมรับในความมีภูมิปัญญาชาวบ้าน ไม่ดูถูกดูแคลน ยอมรับในศักยภาพของชาวบ้านให้เป็นตัวของตัวเองให้มีอิสระสามารถ ตัดสินใจได้เองอย่างมีศักดิ์ศรี ยกย่องให้กำลังใจผลงานของเขาเป็นการเสริมแรงให้มีความเชื่อมั่นว่า เขามีความสามารถในการช่วยตนเองได้เหมือนอย่างอดีตที่ผ่านมา ผู้สนับสนุนควรเดินทางไปศึกษาหา

ความรู้จากชาวบ้านไปร่วมทำงานกับชาวบ้าน ช่วยเหลือสนับสนุนในกิจกรรมที่ชาวบ้านคิดและทำด้วยความเคารพ

6. การประสานแผนงานเพื่อสร้างเครือข่ายการดำเนินงาน มีการประสานงาน กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ด้วยการร่วมมือกันไปศึกษาข้อมูลหาความรู้ ด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน แล้วสร้างเครือข่ายให้มีการเชื่อมโยงสืบทอดฝึกกำลังกันแบ่งงานกันทำตามศักยภาพของปราชญ์แต่ละท้องถิ่นแต่ละด้านโดยหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนอย่างจริงจังชาวบ้านทุกหมู่เหล่าได้ใช้สติปัญญาของตนสั่งสมความรู้ประสบการณ์เพื่อการดำรงชีพมาโดยตลอดและถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งตลอดมาด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยอาศัยศรัทธาทางศาสนา ความเชื่อถือผีสาขต่าง ๆ รวมทั้งความเชื่อบรรพบุรุษเป็นพื้นฐานในการถ่ายทอดเรียนรู้สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษในอดีตถึงลูกหลานในปัจจุบันซึ่งเสรีภาพในด้านของความคิดแต่ละบุคคล

เสรี พงศ์พิศ (2536, น.63) ได้จำแนกการอนุรักษ์ภูมิปัญญา ท้องถิ่นวิธีการถ่ายทอดไว้ ดังนี้

1. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่เด็ก เด็กโดยทั่วไปมีความสนใจในช่วงเวลาสั้น ในสิ่งที่ใกล้ตัว ซึ่งแตกต่างจากผู้ใหญ่ กิจกรรมการถ่ายทอดต้องง่าย ไม่ซับซ้อน สนุกสนาน และดึงดูดใจ เช่น การเล่น การเล่านิทาน การลองทำ (ตามตัวอย่าง) การเล่นปริศนาคำทาย เป็นต้น วิธีการ เหล่านี้เป็นการสร้างเสริมนิสัยและบุคลิกภาพที่สังคมปรารถนา ซึ่งส่วนใหญ่ มุ่งเน้นจริยธรรมที่เป็นสิ่งที่ควรทำและไม่ควรทำ

2. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่ถือเป็นผู้ที่ผ่านประสบการณ์ต่าง ๆ มาพอสมควรแล้ว และเป็นวัยทำงาน วิธีการถ่ายทอดทำได้หลายรูปแบบ เช่นวิธีบอกเล่าโดยตรง หรือ โดยผ่านพิธีสู่ขวัญ พิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นต่าง ๆ ดังจะ เห็นได้โดยทั่วไปในพิธีการแต่งงานของท้องถิ่น จะมีขั้นตอนคำสอนที่ผู้ใหญ่สอนคู่บ่าวสาวอยู่ทุกครั้ง รวมทั้งการลงมือประกอบอาชีพตามอย่างบรรพบุรุษก็มีการถ่ายทอดเชื่อมโยงประสบการณ์มาโดย ตลอดภูมิปัญญาด้านต่าง ๆ บรรพบุรุษได้ลองผิดลองถูกปรับเปลี่ยนแก้ไขและเก็บสั่งสมประสบการณ์ ความรู้การดำรงอยู่กับธรรมชาติ โดยการเข้าถึงคุณค่าของพืชพันธุ์ธัญญาหารสัตว์ต่าง ๆ ตลอดจนแร่ธาตุนานาแล้วเอามาบริโภค เพื่อให้ร่างกายแข็งแรง

สรุปได้ว่าการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นจะต้องได้รับการเรียนรู้ การศึกษาดูงาน การส่งเสริม การสนับสนุน การฟื้นฟู การสืบทอด และเผยแพร่ตลอดจนถึงการทำความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการเผยแพร่ค้นคว้าและวิจัยการสร้างเครือข่ายให้มีการเชื่อมโยงสืบทอดภูมิปัญญา ท้องถิ่นในรูปแบบการบอกเล่า การสอนและนำมาปรับใช้ให้มีความทันสมัย ช่วยให้เยาวชนรุ่นหลังตระหนักเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาในท้องถิ่นของตนได้สร้าง สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่นให้อยู่คู่กับท้องถิ่นสืบมาจนถึงปัจจุบัน

ภูมิปัญญาท้องถิ่น : การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี

ไถ่อย่างวิเชียรบุรีถือเป็นอาหารที่คนไทยทั่วทุกภาคนิยมรับประทาน ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอ ประวัติความเป็นมา ส่วนผสม และขั้นตอนการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ดังต่อไปนี้

ประวัติไถ่อย่างวิเชียรบุรี

นายทรง ซึ่งจ่าย หรือ “ตาแป๊ะ” อายุ 87 ปี เจ้าของร้านไถ่อย่างเจ้าแรกที่สร้างชื่อเสียงให้อำเภอวิเชียรบุรี ได้เล่าถึงความเป็นมาของการขายไถ่อย่าง ว่า เดิมที นายทรง ซึ่งจ่ายเป็นคนจีนที่อพยพจากจังหวัดพิษณุโลก มาตั้งรกรากอยู่ที่หมู่บ้านสามแยกอำเภอวิเชียรบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2504 ซึ่งสภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นสภาพป่า และเป็นพื้นที่ราบเหมาะแก่การทำไร่ จึงได้มาประกอบอาชีพทำไร่ข้าวโพด ส่วนด้านการคมนาคมสมัยนั้นการเดินทางติดต่อต้องอาศัยจักรยาน อาศัยรถโดยสารสองแถวรับจ้าง เส้นทางในการติดต่อก็เป็นถนนดิน และถนนลูกรัง หลังจากประกอบอาชีพทำไร่ข้าวโพดได้ระยะหนึ่ง จึงได้คิดค้าขายไถ่อย่างเพราะบ้านพักนั้น อยู่ริมถนนสายสามแยก - วิเชียรบุรี และใกล้กับท่ารถสองแถววิเชียรบุรี - สามแยก และโคกสำโรง - หนองไผ่ ของบริษัทศรีเจริญทัศน์ ครั้งแรกได้ขายไถ่อย่างโดยวิธีปิ้งไถ่เป็นไม้ คือ จะแยกชิ้นส่วนของไถ่ออกเป็นส่วน ๆ เช่น ส่วนปีก ส่วนขา ส่วนคอ ส่วนคอ เครื่องใน เป็นต้น แล้วนำชิ้นส่วนมาใส่ไม้ค้ำที่เตรียมไว้ แล้วนำไปปิ้งให้สุก ส่วนเครื่องปรุงที่ใช้ใช้ทำไถ่ เช่น เกลือ พริกไทย กระเทียม ฯลฯ ขายในราคาขณะนั้น ไม้ละ 1-5 บาท

ต่อมาเมื่อมีคนอพยพมาอาศัยอยู่ในอำเภอวิเชียรบุรีเพิ่มมากขึ้น ทำให้ความเจริญทางการคมนาคม ด้านสังคม และเศรษฐกิจ ก็เปลี่ยนแปลงไปมาก การค้าขายไถ่อย่างก็ขยายวงกว้างไปตามตลาด และหมู่บ้านต่าง ๆ ในอำเภอวิเชียรบุรี จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2526 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ “แม่ช้อยนางรำ” ได้มาพิสูจน์ไถ่อย่าง “ไถ่อย่างตาแป๊ะ” และได้จัดลำดับให้ “ไถ่อย่างตาแป๊ะ” เป็นหนึ่งในสิบของอาหารยอดเยี่ยมประจำปี พ.ศ. 2526 สาเหตุที่ได้รับจัดลำดับครั้งนี้เพราะว่าตาแป๊ะ ได้พัฒนาไถ่อย่างจากปิ้งเป็นไม้ ก็ปิ้งเป็นตัวและส่วนมากจะใช้ไถ่ไทย ตลอดจนการพัฒนา น้ำจิ้มให้มีรสชาติ 2 รสชาติ คือ น้ำจิ้มกระเทียม และน้ำจิ้มน้ำมะขาม สำหรับการย่างไถ่อย่างนั้น จะใช้ไฟอ่อน ๆ และย่างไถ่อย่างนาน ๆ ทำให้อาหารรสชาติไถ่อย่างอร่อย กรอบ และเนื้อนุ่ม นอกจากนั้น ตาแป๊ะ ยังเป็นชาวพุทธที่น่านับถือบุคคลหนึ่ง เมื่อถึงวันพระ ร้านค้าไถ่อย่างตาแป๊ะจะหยุดขายไถ่อย่างทันที เพื่อไปทำบุญที่วัดจากข่าวสารหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ปี พ.ศ. 2526 ทำให้ชื่อเสียงไถ่อย่างอำเภอวิเชียรบุรี เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป จึงทำให้ร้านค้าไถ่อย่างมีเพิ่มมากขึ้น ที่ตั้งเรียงรายอยู่ข้างถนนหลวงหมายเลข 21 และเป็นที่รู้จักตามลำดับดังนี้ ไถ่อย่างตาแป๊ะสาขา 2 ไถ่อย่างบัวตอง ไถ่อย่างรสทิพย์ ไถ่อย่าง หนึ่งกรอบ ฯลฯ ทำให้เศรษฐกิจชาวบ้านในสามแยกวิเชียรบุรีมีฐานะดีขึ้น ปัจจุบันไถ่อย่างประเภท ไถ่ไทย ราคาตัวละ 180-200 บาท และไถ่พันธุ์เนื้อราคาตัวละ 160-180 บาท สถานที่ตั้งของแหล่งผลิตไถ่อย่างวิเชียรบุรี บ้านสามแยกวิเชียรบุรี อยู่ในบริเวณชุมชนสามแยกวิเชียรบุรี ถนนสายสระบุรี - หล่มสัก

(ทางหลวงหมายเลข 21) หมู่ที่ 1 ตำบลสระประดู่ และตำบลสามแยก อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยทำเป็นธุรกิจครอบครัวที่เป็นร้านค้าใหญ่ และร้านค้าย่อยที่ตั้งอยู่บริเวณ ข้างทางริมถนน ผู้บริโภคนิยมซื้อไปรับประทานและเป็นของฝาก

กระบวนการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี

ในหมู่บ้านแห่งนี้ จะมีกระบวนการตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์ไก่ การชำแหละ การหมัก การย่าง และการรับประทาน ส่วนการเพาะพันธุ์ไก่ และการเลี้ยงไก่ จะอยู่ที่ตำบลกองมูล อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังนี้ร้านไถ่อย่างแต่ละร้านจะดำเนินการคล้ายกัน คือมีกระบวนการดำเนินการกิจการดังนี้

1. การคัดเลือกไก่

เจ้าของร้านจะติดต่อกับร้านจันทร์โกชนา ตำบลกองมูล อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยพิจารณาให้ร้านค้าส่งไก่เป็น ที่มีน้ำหนักประมาณ 1.4–1.8 กิโลกรัม และเป็นไก่ที่มีความสมบูรณ์ สะอาด ปลอดภัย ปลอดจากโรคภัย ปัจจุบันมีการซื้อขายไก่เป็น ราคา กิโลกรัมละ 55-60 บาท การที่ร้านค้าไถ่อย่างเลือกซื้อไก่ที่มีน้ำหนักประมาณ 1.4–1.8 กิโลกรัม เพราะว่าเป็นไก่ หมู่มเนื้อไม่เหนียว และมีขนาดพอเหมาะกับการรับประทานที่เป็นกลุ่ม ๆ ละ ประมาณ 3-4 คน ต่อไก่ 1 ตัว นอกจากนี้ ราคาขายก็เหมาะสมกับกำลังทรัพย์ของลูกค้าที่จะพอหาซื้อได้

2. การชำแหละไก่

ร้านไถ่อย่างทุกร้านจะส่งไก่ไปชำแหละในครอบครัวชาวบ้านละแวกสามแยกวิเชียรบุรี การชำแหละมีกระบวนการง่าย ๆ ก็เริ่มจากการนำไก่ไปเชือด ลอกไก่เพื่อถอนขน ผ่าแยกส่วน โดยได้แรงงานคน มีลักษณะการทำงานเป็นระบบครอบครัว ต่อมาเมื่อมีร้านไถ่อย่างมากขึ้น และมีผู้บริโภคมากขึ้น ผู้ชำแหละไก่จึงต้องพัฒนากระบวนการชำแหละไก่ให้ทันสมัย และรวดเร็ว จึงได้นำเทคโนโลยีมาช่วยในการชำแหละไก่ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 การเตรียมอุปกรณ์

จะดำเนินการชำแหละไก่โดยใช้ วัสดุ อุปกรณ์ที่ต้องเตรียม เช่น เต้าไฟ คอก เครื่องถอนขนไก่ ซามหรือกะละมัง มีด เขียง หม้อน้ำ ฯลฯ สำหรับขั้นนี้ ผู้รับจ้างชำแหละจะ ตัดไฟต้มน้ำร้อนเพื่อใช้ในการลวกไก่ แล้วนำไปถอนขนไก่และผ่าอกแยกส่วน

2.2 การเชือด

จะใช้มือข้างหนึ่งจับปีกไก่ทั้ง 2 ปีชดไว้ข้างหลังแล้วใช้นิ้วมือที่จับปีกไก่นิ้วใดนิ้วหนึ่ง ตวัดคอไก่ให้หงายขึ้น แล้วใช้มืออีกข้างหนึ่งเชือดบริเวณคอไก่ให้หลุดลมขาดออกจากกัน แล้วจับไก่ที่เชือดแล้วโยนพักไว้ในคอกที่เตรียมไว้เพื่อให้ไก่นั้นตายสนิท จึงนำไปลวกต่อไป

2.3 การลวกไก่อ

การลวกไก่อ ก็จะเตรียมต้มน้ำให้ร้อนพอเหมาะสำหรับลวกไก่อ ซึ่งการลวกไก่อนี้จะใช้ประสบการณ์ในการสังเกตการลวกไก่อที่ผ่านมา ซึ่งความร้อนที่ระดับพอเหมาะที่ดีที่สุดคือ สังเกตจากไอน้ำร้อนลอยขึ้นมาไม่ถึงกับมีน้ำเดือดขึ้นมา และถ้าใช้นิ้วจุ่มสามารถสัมผัสน้ำร้อน นั้นได้ในลักษณะอุ่น ๆ ค่อนข้างร้อน แล้วจึงนำไก่อที่ตายแล้วไปลวกในหม้อต้มน้ำร้อน ครั้งละ 56 ตัว แล้วนำไก่อมาคนไก่อให้ได้รับความร้อนทั่ว ๆ กัน ประมาณ 3-5 นาที แล้วจึงนำไก่อออกจาก หม้อต้มน้ำร้อนนั้น

ภูมิปัญญาที่สำคัญการลวกไก่อ คือการต้มน้ำให้มีความร้อนพอเหมาะระดับหนึ่งที่ดีที่สุด แล้วจึงนำไก่อลงไปลวกนั้น เพราะว่าเมื่อลวกไก่อแล้วจะต้องนำไก่อไปถอนขน โดยใช้เครื่อง ถอนขนไก่อ ถ้าลวกไก่อด้วยน้ำร้อนที่พอเหมาะจะทำให้เมื่อนำไก่อไปถอนขนไก่อด้วยเครื่อง ขนไก่อจะหลุดออกจากตัวไก่อได้ดี ทำให้ไก่อไม่มีรอยขีดและบาดแผล ถ้าต้มน้ำให้มีความร้อนน้อย หรือร้อนมากเกินไป เมื่อนำไก่อไปถอนขน โดยใช้เครื่องจะทำให้ถอนขนยาก ถอนขนไก่อออกไม่หมด หรือ หนังอาจจะติดออกมากับขนไก่อด้วย

2.4 การถอนขนไก่อ

นำไก่อที่ลวกแล้วมาใส่ในเครื่องถอนขนไก่อ ครั้งละประมาณ 4-5 ตัว แล้วเปิดสวิทซ์เดินเครื่อง เครื่องถอนขนไก่อก็จะปั่นขนไก่อให้หลุดออกจากตัวไก่อ โดยใช้เวลาประมาณ 1-2 นาที ซึ่งขณะที่เครื่องถอนขนไก่อทำงาน ก็จะเทน้ำลงไปใ้ในหม้อเครื่องปั่น เพื่อชำระล้างขนไก่อให้ออกจากหม้อปั่นซึ่งขนไก่อจะไหลออกช่องล่างของเครื่องถอนขนไก่อ

เครื่องถอนขนไก่อ เป็นแนวคิดภูมิปัญญาไทยที่ได้นำเทคโนโลยีมาช่วยในการถอนขนไก่อ เพื่อเป็นการผ่อนแรง รวดเร็วในการถอน และทำให้เนื้อไก่อไม่ชื้น ซึ่งเครื่องถอนขนไก่อนั้นมีส่วนประกอบที่สำคัญ คือมอเตอร์ ถึงอลูมิเนียมรูปทรงกระบอกมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 50 เซนติเมตร ส่วนสูงประมาณ 50 - 70 เซนติเมตร, ลูกยางที่มีลักษณะคล้ายตะปูเกลียวยาวประมาณ 5 เซนติเมตรอัดเสียบอยู่รอบ ๆ ถึง ประมาณ 60 - 80 อัน, ฐานของถัง (กันถึงจะแยกออกจากตัวถัง) ทำด้วยอลูมิเนียม มีลูกยางอัดเสียบอยู่ประมาณ 100 อัน ซึ่งส่วนของฐานนี้จะมีแกนเชื่อมติดต่อกับมอเตอร์ ซึ่งการทำงานนั้นเมื่อเปิดสวิทซ์ มอเตอร์จะขับเคลื่อนให้แกนที่ติดกับฐาน ให้ฐาน นั้นหมุน ส่วนตัวถังจะไม่หมุนตาม การทำงานเช่นนี้เมื่อนำไก่อลงไป ไก่จะหมุนไปตามฐานเมื่อ ขนไก่อไปพันกับลูกยางที่อยู่ในตัวถัง แรงหมุนก็จะถอนขนไก่อออกจากตัวไก่อได้อย่างง่ายดาย และทำให้ตัวไก่อไม่ชื้น

2.5 การผ่าอกไก่อ

นำไก่อที่ถอนขนแล้วมาชำระล้างในภาชนะที่เตรียมไว้ แล้วใช้มีดบางที่มีความคม ค่อย ๆ ผ่าอกไก่อให้แยกออกเป็น 2 ส่วน แล้วใช้มือควักเครื่องในไก่อออกมาชำระล้าง แยกออกจากตัวไก่อ การผ่าอกไก่อนี้ จะใช้เวลาในการผ่า 2 นาที ต่อ 1 ตัว

2.6 การชำระล้าง

เมื่อผ่าอกไก่เสร็จเรียบร้อยแล้ว จะนำไก่มาล้างให้สะอาดตัดเล็บไก่ทั้ง 2 ข้าง แล้วใช้มีดสับข้อเข่าไก่ทั้ง 2 ข้าง เพื่อให้พับเข้าได้ง่าย แล้วนำไม้ไผ่ที่ผ่าออกเป็น 2 ส่วน แต่ไม่ แยกออกจากกันจำนวน 2 อัน นำมาคีบไก่ให้แบะออกทั้ง 2 ข้าง

3. การหมักไก่

นำไก่ไปหมักในเครื่องปรุงที่เตรียมไว้ เพื่อเตรียมไปย่างต่อไป ซึ่งขั้นตอนและวิธีการหมักมีดังนี้

3.1 การเตรียมอุปกรณ์ อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับการหมักไก่ ได้แก่ เครื่องปั่น กะละมัง หรือ ถัง ทัพพี ตูแช่ และช้อน

3.2 การเตรียมเครื่องปรุง สำหรับไก่ประมาณ 50 ตัว เครื่องปรุงประกอบด้วย

3.2.1 เมล็ดพริกไทยแห้ง 2 กิโลกรัม

3.2.2 เมล็ดผักชีแห้ง 2 กิโลกรัม

3.2.3 กระเทียม 2 กิโลกรัม

3.2.4 ซีอิ้วขาว 2 ขวด

3.2.5 เกลือป่น 4 ถุง

3.2.6 น้ำเปล่า 5 ลิตร

3.3 วิธีการหมักไก่

นำเครื่องปรุงประเภทกระเทียม เมล็ดผักชี และเม็ดพริกไทยแห้ง ใส่ลงไปเครื่องปั่นที่เตรียมไว้ แล้วเปิดเครื่องปั่น ปั่นให้ละเอียด แล้วนำเครื่องปรุงที่ปั่นแล้วมาใส่ใน ภาชนะที่เตรียมไว้ แล้วนำเครื่องปรุงที่เหลือ คือ ซีอิ้วขาว และเกลือป่นมาคลุกเคล้า กับเครื่องปรุงที่ปั่นแล้ว ในสัดส่วนที่พอเหมาะ ก็จะได้น้ำปรุงสำหรับหมักไก่ ต่อจากนั้นก็ให้นำน้ำปรุงสำหรับหมักไก่ไปทาตัวไก่ให้ทั่ว แล้วนำไปหมักไว้ในตู้แช่ที่เตรียมไว้

ภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ การใช้เครื่องหมักไก่ ล้วนแล้วมีแต่เครื่องเทศที่มีประโยชน์ต่อร่าง ภายให้คุณค่าทางอาหารหลายอย่าง และส่วนที่สำคัญคือการหมักไก่ลงในตู้แช่ ไว้ เพราะว่า เมื่อเวลานำไก่ที่หมักไว้ 5-10 นาที เมื่อนำไปย่างจะมีส่วนที่ทำให้เนื้อไก่นั้นล่อนไม่ติดกระดูก ใช้หลักการที่ว่าเมื่อความเย็นเจอความร้อนจะทำให้สสารนั้นหดตัวอย่างรวดเร็ว จะทำให้เนื้อนั้นแยกออกจากกระดูกไก่ได้ง่าย

4. การย่างไก่

การย่างไก่นั้นเป็นขั้นตอนสุดท้าย ที่จะทำให้ไก่นั้นอร่อย เนื้อนุ่ม หนังกรอบ เนื้อไม่ติดกระดูก ดังนั้นวัสดุ อุปกรณ์ กรรมวิธีการย่าง เป็นส่วนสำคัญในการย่างไก่ทั้งสิ้น

4.1 วัสดุ, อุปกรณ์ ที่ใช้ในการย่างไก่ ประกอบด้วย

4.1.1 เตาย่าง

4.1.1 ถ่าน

4.1.2 เหล็กตะแกรงสำหรับย่างไก่

4.1.3 เหล็กสำหรับย่อยถ่าน

4.1.4 ไม้ขีด เศษไม้ กระจาด สำหรับทำเชื้อไฟ

4.2 เตาย่าง

สำหรับเตาย่างไคนั้น ถือได้ว่าเป็นความเฉลียวฉลาดของคนไทยที่นำวัสดุมาทำเตาย่างได้อย่างเหมาะสม ซึ่งได้แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 โครงสร้าง จะใช้เหล็กฉากเป็นวัสดุในการสร้าง มีเหตุผลในการจัดทำดังนี้

1. น้ำหนักเบา เคลื่อนย้ายได้ง่าย สะดวก
2. ประกอบง่าย สามารถประกอบได้ด้วยตนเอง
3. ทนความร้อนได้ดีพอสมควร

ส่วนที่ 2 เตาใส่ถ่าน ส่วนที่จะใช้สังกะสีตามขนาดความยาวตามที่ต้องการ ซึ่งทางร้านไก่อ่างหนึ่งกรอบได้ใช้ความยาว 7 ฟุต ส่วนสูงประมาณ 30 เซนติเมตร มีเหตุผลในการจัดทำดังนี้

1. ราคาไม่แพง
2. ทนความร้อนได้ดี
3. น้ำหนักเบา
4. เก็บความร้อนได้ดี ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดเพราะเตาสังกะสีสามารถเก็บรักษาอุณหภูมิความร้อนได้สม่ำเสมอ ทำให้ย่างไก่ได้สุกอย่างทั่วถึง และประหยัดถ่านที่ใช้ในการย่างไก่อ

ส่วนที่ 3 ที่พัก เมื่อย่างไก่สุกแล้ว ก็จะนำไปพักไว้ในส่วนที่พัก ซึ่งจะอยู่ชั้นบนของเตาย่างสาเหตุเพื่อเป็นการอุ่นไก่อให้ร้อนอยู่ตลอดเวลา ทำให้ไก่อารับประทานมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการย่าง

1. ก่อไฟลงในเตาย่างที่เตรียมไว้ ด้วยการย่อยถ่านให้ละเอียด เมื่อไฟติดทั่วเตาแล้วก็กลับด้วยขี้เถ้าให้สม่ำเสมอ เพื่อปรับอุณหภูมิของความร้อนให้แผ่กระจายขึ้นมาได้เท่ากันทุกส่วน

2. นำไก่ที่ใส่ไม้ และหมักไว้ขึ้นย่าง โดยนำไก่อ่างลงบนตะแกรงเหล็กที่วางบนเตาสังกะสี ซึ่งเรามีความยาวขนาด 1.5 เมตร สามารถย่างไก่ได้ครั้งละ 8- 10 ตัว วิธี การย่าง ผู้ย่างไก่จะต้องนำส่วนด้านหลังไก่อ่างก่อน เมื่อย่างพอหมาด ๆ หนึ่งค่อนข้าง ออกสีเหลืองอ่อน ๆ ก็พลิกหรือกลับส่วนโครงด้านในย่าง สาเหตุที่ต้องย่างด้านหลังไก่อ่างก่อน เพื่อให้เครื่องหมักได้แทรกซึมเข้าไปในเนื้อไก่อ่างอย่างมีประสิทธิภาพ

3. พอออกไปสักพักหนึ่งเนื้อไก่มีสีเหลืองอ่อน ๆ ก็กลับพลิกส่วนหลังอย่างต่อเนื่อง ซึ่งก่อนจะพลิกจะต้องเขี่ยตรงโคนปีกให้แบะออกเพื่อให้เนื้อในสุกได้รวดเร็ว แล้วนำแป้งรุ่ม น้ำมันทาไปที่ตัวไก่ให้ทั่ว ๆ เพื่อจะช่วยให้หนังไก่เหลืองสวย หอมกรอบ ชวนรับประทาน เมื่อเหลืองได้ที่ก็พลิกกลับเอาโครงด้านในอย่างต่อเนื่องให้สุกเหลืองได้ที่ จึงนำไปวางบนหิ้งพักที่เตรียมไว้

4. เมื่อไก่สุกทั่วตัวแล้ว ก็นำไก่ขึ้นไปไว้ในส่วนที่ 3 ของเตา คือส่วนที่พักและอุ่นไก่เพื่อให้ไก่ร้อนอยู่ตลอดเวลา และเนื้อไก่จะได้ไม่เหนียวแห้งรับประทานเข้าไปจะเอื้อต่อระบบการย่อย

5. นำไก่ที่หมักไว้ นำไปย่างแทนชุดที่สุกแล้ว ทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะหมด หรือมีลูกค้ามาสั่ง

ประการสำคัญ เคล็ดลับในการย่างไก่ให้หนังไก่เหลืองกรอบ รสอร่อย นำรับประทานมีผู้ย่างไก่จะต้องเป็นผู้ที่ใจเย็น คือต้องย่างด้วยไฟที่ไม่แรงนัก และต้องปรับอุณหภูมิความร้อนภายในเตาให้เหมาะสมและคงที่เป็นระยะเวลายาวนาน

5. การรับประทานไก่ย่าง

การรับประทานไก่ย่างให้อร่อย ส่วนประกอบที่สำคัญ คือ น้ำจิ้ม และอาหารที่รับประทานร่วมกับไก่ย่าง เช่น ข้าวเหนียว ส้มตำ ผักสด ฯลฯ ดังนั้น จึงได้คิดสูตรน้ำจิ้มรสเด็ด เรียกว่า “น้ำจิ้มมะขาม” ซึ่งน้ำจิ้มรสเด็ด จำนวน 1 หม้อ มีเครื่องปรุง ประกอบด้วย

5.1 มะขามเปียก	1 กิโลกรัม
5.2 เกลือ	4 ช้อน
5.3 ชูรส	1/2 กิโลกรัม
5.4 กระเทียม	1 กิโลกรัม
5.5 น้ำตาลปีบ	1 กิโลกรัม
5.6 พริกป่นเม็ด	1 กิโลกรัม

วิธีการทำ

นำกระเทียม และพริกป่นเม็ด โขกให้ละเอียดแล้วเทใส่หม้อ นำน้ำมะขามเปียก, น้ำตาลปีบ, เกลือ และชูรส มาคลุกเคล้าให้เข้ากัน ก็จะได้ น้ำจิ้มที่มีรสชาติเปรี้ยวอมหวานน้อย ๆ เหมาะสำหรับการรับประทานกับไก่ย่าง

การรับประทานไก่ย่างให้มีประโยชน์ต่อร่างกายที่ครบถ้วน จะต้องรับประทานร่วมกับข้าวเหนียวและส้มตำ เพราะว่าไก่นั้นเป็นอาหารที่ให้คุณค่าทางอาหารประเภทโปรตีน ซึ่งกระเพาะจะต้องใช้เวลาในการย่อยค่อนข้างใช้เวลายาวนาน ข้าวเหนียวให้คุณค่าทางอาหารประเภทคาร์โบไฮเดรต ซึ่งกระเพาะอาหารจะย่อยข้าวเหนียวใช้เวลานาน 2-3 ชั่วโมง ส่วนส้มตำนั้นให้คุณค่าทางอาหารประเภท วิตามิน มีส่วนประกอบคือ ผัก (มะละกอ) มะนาว หรือมะขาม พริก น้ำปลา

ปลาร้า หรือหอยดอง ซึ่งเป็นอาหารที่อร่อยง่าย และถ้ารับประทานมาก ๆ ก็อาจใช้เป็นยาก็ได้ จากการรับประทานอาหารไถ่อย่างร่วมกับข้าวเหนียว และส้มตำจะทำให้กระบวนการอาหารเป็นไปตามระบบสารต่าง ๆ ที่รับประทาน

ต้นทุนการผลิต

ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ค่าวนค่าใช้จ่ายในการผลิตเป็นตัว เฉลี่ยตัวละ 120 บาท ราคาขายตัวละ 180 บาท ได้กำไรตัวละ 50 – 60 บาท

แหล่งวัตถุดิบ

วัตถุดิบในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี เป็นไถ่ที่สั่งมาจากร้านจันทร์โภชนาฟาร์ม ตำบลคลองทูล อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

รูปแบบการบริหารงาน

การบริหารงานของร้านค้าใหญ่และร้านค้าย่อยของชุมชนบ้านสามแยกวิเชียรบุรี เป็นการดำเนินงานในรูปธุรกิจครอบครัว ทางด้านการตลาดของไถ่อย่างสามแยกวิเชียรบุรี มีลูกค้าบริเวณใกล้เคียง ลูกค้าที่มาจากการ สั่งจรไปมา ลูกค้าที่มาจากนักท่องเที่ยวแวะรับประทานไถ่อย่างวิเชียรบุรี (กนกพรรณ โพธิ์รัมย์, 18 พฤศจิกายน 2561)

สรุปได้ว่า อำเภอวิเชียรบุรีมีภูมิปัญญาชาวบ้านในการทำอาหารไถ่อย่างวิเชียรบุรีด้วยวิธีการย่าง ที่ยาวนานและมีที่ท่องเที่ยวที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์ ประเพณีเทศกาลกินไถ่อย่างวิเชียรบุรีของอำเภอวิเชียรบุรีเป็นประเพณีที่เหมาะสมแก่การอนุรักษ์ให้อนุชน รุ่นหลังได้ศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านและดำรงรักษาให้คงอยู่ต่อไป

ประเพณีเทศกาลไถ่อย่างวิเชียรบุรี

ประเพณีเทศกาลกินไถ่อย่างวิเชียรบุรี เป็นการแสดงวิถีภูมิปัญญาชาวบ้านของชาว ตำบลสระประดู่ และตำบลสามแยก อำเภอวิเชียรบุรีที่นิยมประกอบอาหารเมนูไถ่อย่างวิเชียรบุรีมานาน สร้างชื่อเสียงให้กับอำเภอวิเชียรบุรี ประเพณีเทศกาลกินไถ่อย่างวิเชียรบุรี และพื้นบ้านเสน่ห์ในตัวอำเภอวิเชียรบุรีใน การจัดประเพณีเทศกาลกินไถ่อย่างวิเชียรบุรีจัดขึ้นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2541 โดยชมรมไถ่อย่างสามแยกวิเชียรบุรี และภาครัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน ในปีที่ผ่านมา นายปกรณ์ ตั้งใจตรง นายอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้เป็นประธานเปิดงาน เทศกาลกินไถ่อย่างสามแยกวิเชียรบุรี ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ประจำปี 2561 อำเภอวิเชียรบุรี และชมรมไถ่อย่างสามแยกวิเชียรบุรี ร่วมกันจัดขึ้น ณ บริเวณหมู่ 1 บ้านสามแยกวิเชียรบุรี อำเภอวิเชียรบุรี โดยมี นางหทัยรัตน์ ฝ่ายหิน รอง พัฒนาการอำเภอวิเชียรบุรี กล่าวรายงาน และมีนายประดิษฐ์ หลวงจอก พัฒนาการจังหวัด ด.ต.วัฒนพงษ์ เกิดพูล นายกเทศมนตรีเมืองวิเชียรบุรี พร้อม แขกผู้มีเกียรติ และผู้นำชุมชน มาร่วมเป็นเกียรติในพิธีเปิดงาน ซึ่งการจัดงานในครั้งนี้ ได้มีบรรดานักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป เดินทาง

มาร่วมชมงานกันเป็นจำนวนมาก สำหรับงานเทศกาลกินไถ่อย่างวิเชียรบุรีของดีเพชรบูรณ์ เป็นงานประเพณีที่ชาวอำเภอวิเชียรบุรีจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

โดยในปีนี้ได้กำหนดจัดขึ้นในระหว่างวันที่ 16-18 พฤศจิกายน 2561 รวม 3 วัน 3 คืน โดยวัตถุประสงค์ของการจัดงานในครั้งนี้ นอกจากจะจัดขึ้นเพื่อเผยแพร่ชื่อเสียงไถ่อย่างวิเชียรบุรี ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอวิเชียรบุรีให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปแล้ว เป็นการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ดึงดูดให้นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไป เดินทางมาเที่ยวที่จังหวัดเพชรบูรณ์มากขึ้น โดยภายในงานนอกจากจะสนุกสนานกับการแข่งขันกินไถ่อย่าง ที่ผู้ชนะเลิศโซ่วลีลาสามารถกินไถ่อย่างได้ถึง 2 ตัวแล้ว การแข่งขันตำส้มตำลีลา ก็สร้างสีสันและเรียกเสียงหัวเราะฮือฮาไม่แพ้กัน เมื่อผู้เข้าร่วมแข่งขันโซ่วลีลาการเต้นตามจังหวะเสียงเพลงกันอย่างสนุกสนาน อย่างสุดฤทธิ์ สุดเหวี่ยง ชนิดที่ไม่มีใครยอมใคร พร้อมการแข่งขันทำอาหารจากไถ่อย่าง การประกวดน้ำจิ้มไถ่อย่างสูตรเด็ด การออกร้านจำหน่ายไถ่อย่างราคาถูกจากผู้ประกอบการร้านไถ่อย่างสามแยกวิเชียรบุรี จำนวน 35 ร้านค้า ร้านจำหน่ายสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP นวัตกรรม ร้านจำหน่ายสินค้าราคาถูก พร้อมมหรสพสมโภชน์อีกมากมาย สำหรับร้านจำหน่ายไถ่อย่างที่ตำบลสามแยก อำเภอวิเชียรบุรี ปัจจุบันมีทั้งหมดประมาณ 35 ร้าน ในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ จะขายไถ่อย่างได้ประมาณวันละหลายพันตัว และในวันธรรมดาประมาณวันละกว่าพันตัว สามารถสร้างรายได้ให้แก่อำเภอวิเชียรบุรีได้ประมาณวันละไม่ต่ำกว่า 1 แสนบาท

นายพงษ์ศักดิ์ กันเดิน ประธานชมรมไถ่อย่างสามแยกวิเชียรบุรี กล่าวว่า ไถ่อย่างวิเชียรบุรียังขายดีเหมือนเดิม แต่ขณะนี้ได้กรุ่นใหม่และคนรุ่นใหม่ก็ใช้เฟสบุ๊ค ทวิตเตอร์ ไลน์ ต่าง ๆ รวมทั้งอินสตาแกรม ในการค้นหาร้านที่เขาต้องการ ทำให้หลายร้านที่ยังปรับตัวไม่ทันมียอดขายตกบ้าง แต่บางร้านที่สามารถเล่นสื่อพวกนี้ได้ ก็สามารถเข้าถึงผู้บริโภคได้ ทำให้บางร้านก็ขายดีขึ้นบางร้านยอดก็ตกลงบ้าง แต่โดยภาพรวมก็ยังขายดีเหมือนเดิม แต่ผู้บริโภคก็ต้องยอมรับกับความเสี่ยงกับสั่งอาหารจากโซเชียลหรือว่าทางไลน์ ก็ขอให้เช็คให้ดีๆ เราได้สั่งของที่มีคุณภาพจากร้านค้าที่เชื่อถือได้หรือไม่ (พงษ์ศักดิ์ กันเดิน, 18 พฤศจิกายน 2561)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ในการพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

วิไลรัตน์ สนิทชน (2547 น.66-68) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้การแปรรูป “ปลาข้าวสาร” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้การแปรรูป “ปลาข้าวสาร” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี โดยมีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 5 ขั้นตอนคือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การพัฒนาหลักสูตร การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ การนำหลักสูตรไปทดลองใช้ และการปรับปรุงหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกี่ยวกับอาชีพ แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานของนักเรียนระหว่างเรียน ผลการวิจัยพบว่าได้หลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้การแปรรูป “ปลาข้าวสาร” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น เหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ดี

บานเย็น ศรีสุข (2553, น.129-132) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง อาหารจากกล้วย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง อาหารจากกล้วย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะ การปฏิบัติงาน และแบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่าหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง อาหารจากกล้วย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและองค์ประกอบของหลักสูตรมีความสอดคล้องกัน นักเรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีทักษะการปฏิบัติงาน เฉลี่ยร้อยละ 92.15 และความพึงพอใจต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง อาหารจากกล้วย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด

เพ็ญศรี บุตรโคตร (2553, น.133-136) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนบ้านบึงเลิศ อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทอผ้าฝ้ายที่กระตุก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือเพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน ความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนา เพื่อพัฒนาหลักสูตรโรงเรียน เพื่อทดลองใช้และหาประสิทธิภาพของหลักสูตรโรงเรียน และเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรโรงเรียน มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินโครงร่างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แบบ

ประเมินทักษะ แบบประเมินความเหมาะสมกระบวนการ และแบบวัดความพึงพอใจ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรขาดการพัฒนาให้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น และขาดความรู้ใน การนำหลักสูตรไปใช้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาหลักสูตร อีกทั้งผู้เรียนเห็นว่าหลักสูตรไม่สอดคล้องกับความต้องการ โครงสร้างของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย หลักการ เนื้อหา กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลนักเรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีทักษะและ กระบวนการและเจตคติต่อการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และหลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ครู และผู้เรียนมีความพึงพอใจในกิจกรรม การจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะกระบวนการและเจตคติที่ดีต่อหลักสูตร โรงเรียน

มะลิวรรณ ศรีพันธ์ (2553, น.105-108) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้ายย้อมโคลน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้ เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทอผ้าฝ้ายย้อมโคลน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจที่นักเรียนมีต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แนวคำถามการสนทนากลุ่ม หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทอผ้าฝ้ายย้อมโคลน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอผ้าฝ้ายย้อมโคลนมีค่าเท่ากับ 38.53/85.60 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการ ทอผ้าฝ้ายย้อมโคลน มีค่าเท่ากับ 0.73 นั่นคือ นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 73 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโดยใช้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอผ้าฝ้ายย้อมโคลน อยู่ในระดับมาก

หอมไกร มีมะจำ (2553, น.85-89) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องการสานกระติบข้าวจากไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเพี้ยช้างพิศวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1 มีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ชั้นศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร
2. ศึกษาความต้องการของผู้ปกครอง นักเรียน และความพร้อมของ สถานศึกษา
3. ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
4. ดำเนินการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ
5. ดำเนินการตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ

6. ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้และหลักสูตรสถานศึกษา

ซึ่งในแต่ละชั้นตอนมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้ แบบสอบถามความคิดเห็นในการนำวิทยากรท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สารการการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องการสานกระติบข้าวจากไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเพี้ยช้างพิทยาศำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1 แผนการจัดการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบบันทึกทักษะการปฏิบัติงาน แบบบันทึก คุณลักษณะการทำงาน และแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับผลที่เกิดจากหลักสูตร สถานศึกษา โดยผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองและนักเรียนเห็นด้วยกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เรื่องการสาน กระติบข้าวจากไม้ไผ่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และพร้อมที่จะสนับสนุนในเรื่อง วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และวิทยากรท้องถิ่น ซึ่งได้พัฒนาหลักสูตรที่มีเป้าหมายเพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยใช้การเรียนรู้แบบบรรยาย การสาธิต และการทดลองปฏิบัติ มีการวัดและ ประเมินผลทั้งในด้านความรู้และการปฏิบัติ ซึ่งมีสาระการเรียนรู้ 9 หน่วย และใช้เวลาเรียน 18 ชั่วโมง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่สร้าง ขึ้นนั้นผ่านเกณฑ์ 80/80 ทั้งด้านความรู้ คุณลักษณะในการทำงาน และทักษะการปฏิบัติงาน และ ผู้ปกครอง นักเรียน และภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรที่สร้างขึ้นโดยภาพรวมและ รายงานอยู่ในระดับ มาก

นางเยาว์ พิงสว่าง (2554, น.68-71) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานประดิษฐ์จากไม้ไผ่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางคำ จังหวัดขอนแก่น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่อง งานประดิษฐ์จากไม้ไผ่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางคำ จังหวัดขอนแก่น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบบประเมินทักษะ การปฏิบัติงาน แบบตรวจการสรุปความรู้ แบบตรวจแผนที่ความคิด แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ที่เกี่ยวข้อง มีขั้นตอนการพัฒนา หลักสูตร 3 ระยะ คือ สำรวจ การสร้างและทดลองใช้ และ การประเมินหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนร้อยละ 80 ต้องการเรียนการประดิษฐ์จากไม้ไผ่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 4 คน พร้อมทั้งจะสอนการสานกระติบข้าวให้แก่ นักเรียน

2. ผลการสร้างและทดลองใช้

- 2.1 ร่างหลักสูตร ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย ผลการเรียนรู้คาดหวัง อธิบายรายวิชา โครงสร้างเนื้อหา เวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล และองค์ประกอบของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องสัมพันธ์กัน

2.2 นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทั้ง 3 ด้าน ด้านความรู้คิดเป็นร้อยละ 82.41 ด้านทักษะกระบวนการคิดเป็นร้อยละ 100 และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์คิดเป็นร้อยละ 92.13

3. ผลการประเมินหลักสูตร ประกอบด้วย

3.1 นักเรียนจำนวนร้อยละ 81.48 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80

3.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเป็นหลักสูตรที่ดี มีประโยชน์ต่อ ชุมชน โรงเรียน และนักเรียน อีกทั้งเป็นการศึกษาที่ไม่แยกนักเรียนออกจากชุมชน

ประภาพรรณ โขมาลา (2554, น.99-101) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่น เรื่องการทำขนมนางเล็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการทำขนมนางเล็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น หลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง การทำขนมนางเล็ด และเอกสารประกอบหลักสูตร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำขนมนางเล็ด เป็นหลักสูตรที่นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เรียนตามสภาพจริง ใช้รูปแบบ กระบวนการแก้ปัญหา และใช้เทคนิคการประเมินผลตามสภาพจริง

2. ผลการประเมินหลักสูตรท้องถิ่น

2.1 ผลการประเมินระหว่างการใช้หลักสูตร

2.1.1 นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านเกณฑ์ อยู่ในระดับพอใช้ ขึ้นไป

2.1.2 นักเรียนมีความสามารถในการทำงานผ่านเกณฑ์ อยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป และนักเรียนส่วนใหญ่สามารถพิมพ์แผ่นข้าวและทำขนมนางเล็ดผ่านเกณฑ์ประเมินระดับพอใช้ขึ้นไป

2.1.3 นักเรียนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในการทำขนมนางเล็ดผ่านเกณฑ์ ประเมินระดับพอใช้ขึ้นไป

2.2 ผลการประเมินหลังใช้หลักสูตร

2.2.1 นักเรียนจำนวนร้อยละ 85 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่า ร้อยละ 70 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2.2.2 นักเรียน ครู และผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่างมากต่อหลักสูตร ท้องถิ่นเรื่องการทำขนมนางเล็ด

รัชณี อยู่สำราญ (2555, น.135-145) ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่องสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัดกระดาษว่าในศาสนาพิธีอุปสมบท กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการดำเนินงาน ตามลำดับดังนี้ การสร้างและหาคุณภาพของหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม การทดลองใช้หลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติม และการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่ต่อหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง หลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมิน ทักษะการปฏิบัติงาน แบบประเมิน คุณลักษณะในการปฏิบัติงาน และแบบประเมินความพึงพอใจ ของนักเรียน โดยผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมเรื่อง สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัด กระดาษว่าในศาสนาพิธีอุปสมบท กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด และเอกสารประกอบหลักสูตร รายวิชาเพิ่มเติมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีทักษะการปฏิบัติงานหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียน โดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติมอยู่ในระดับมากที่สุด

ชนิดา ไพรวลัย (2556, น.116-119) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง การทำข้าวเกรียบฟักทองเพื่อสุขภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการทำข้าวเกรียบฟักทอง เพื่อสุขภาพ ทดลองใช้หลักสูตร และประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ หลักสูตรฝึกอบรม แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ แบบ ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอนตามลักษณะการวิจัยและพัฒนาดังนี้ 1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2. การพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง 3. การทดลองใช้หลักสูตร และ 4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร โดยผลการวิจัยพบว่า นักเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน มีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเป็นพื้นฐานในการ ประกอบอาชีพ เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีในการทำงานและใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการทำข้าวเกรียบฟักทองเพื่อสุขภาพมีองค์ประกอบครบถ้วนตามหลักสูตร ผลการประเมินความ สอดคล้องเหมาะสมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การทดลอง ใช้หลักสูตรพบว่านักเรียนมีความสนใจ และตั้งใจปฏิบัติ มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการทำข้าวเกรียบฟักทองเพื่อสุขภาพ สามารถนำไป ประยุกต์ในชีวิตประจำวัน และนักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจในการทำข้าวเกรียบฟักทองเพื่อสุขภาพ หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ทักษะปฏิบัติอยู่ในระดับดี นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด และการปรับปรุงหลักสูตรควรเพิ่มวิทยากร

ในการให้ความรู้และครูเป็นผู้บรรยาย เพิ่มระยะเวลาในการจัดกิจกรรม และควรเพิ่มการจัดแสดงผลงานและเผยแพร่ผลงานของนักเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

Vivian (1995, p.218) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและรูปแบบ การคิด เรื่อง การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรดูแลสุขภาพ ผลปรากฏว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ดังกล่าว ช่วยให้การเรียนเกี่ยวกับความเชื่อในการดูแลสุขภาพแต่ละท้องถิ่นเพิ่มขึ้น

Buller (1999, p.454) ได้ทำการวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและ ออกแบบ กราฟฟิก พบว่า ควรรวบรวมแนวคิดและสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการออกแบบกราฟฟิก ที่จำเป็นทางการศึกษาให้ได้มากที่สุดก่อนดำเนินการพัฒนาหลักสูตร จากนั้นจึงแต่งตั้งคณะกรรมการ ขึ้นมา ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกราฟฟิกและนักการศึกษา เมื่อดำเนินการพัฒนา หลักสูตรแล้วควรมีการเผยแพร่ การประชาสัมพันธ์ ให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้หน่วยงานต้นสังกัด ควรสนับสนุนส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นได้ว่าการพัฒนาหลักสูตร จัดเป็นสิ่งที่ สามารถนำมาพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มาพัฒนาเป็นหลักสูตรโดยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิด ของ Tabá มี 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. ศึกษาความต้องการจำเป็น
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือ ผลการเรียนรู้
3. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้
4. การนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
6. การปรับปรุงหลักสูตร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ขั้นตอนการสร้างหลักสูตร
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
6. การเก็บรวบรวมข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยตามลักษณะกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยโดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Tabá มี 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. ศึกษาความต้องการจำเป็น
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือ ผลการเรียนรู้
3. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้
4. การนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
6. การปรับปรุงหลักสูตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่จะนำผลไปใช้เฉพาะเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์เท่านั้น ประชากรที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย 4 โรงเรียน โรงเรียนบ้านสระประดู่ จำนวน 15 คน โรงเรียนบ้านไร่ตาพุด จำนวน 7 คน โรงเรียนบ้านพรหมยาม จำนวน 2 คน โรงเรียนบ้านแก่งหินปูน จำนวน 18 คน รวมทั้งหมด 42 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านสระประดู่ จำนวน 15 คน และโรงเรียนบ้านไร่ตาพุด จำนวน 7 คน รวมทั้งหมด 22 คน โดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

ขั้นตอนการสร้างหลักสูตร

ผู้วิจัยได้แนวคิด ในการพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบามา มี 6 ขั้นตอนดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนการสร้างหลักสูตร มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการจำเป็น

1.1 ผู้วิจัยร่วมประชุมนักเรียน นักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน เพื่อหาข้อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกี่ยวกับการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน

1.2 สร้างแบบสอบถามต้องการของนักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน

1.3 เก็บข้อมูลความต้องการของนักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน

1.4 วิเคราะห์ความต้องการของนักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน และสรุปความต้องการของนักเรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน

2. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือ ผลการเรียนรู้

2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และวิเคราะห์ หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความต้องการจำเป็น มากำหนดผลการเรียนรู้ทั้งด้าน ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเกี่ยวกับการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี จากผู้เชี่ยวชาญของท้องถิ่น

3.2 นำสาระการเรียนรู้มาจัดเรียงลำดับก่อนหลังตามความเหมาะสมและต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย พร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียน ได้แก่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ประวัติความเป็นมา	2 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 วัตถุประสงค์และวัสดุอุปกรณ์	3 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	3 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การพัฒนาสูตรไถ่อย่างรสชาติใหม่	6 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์	3 ชั่วโมง
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี	3 ชั่วโมง

3.3 จัดทำคำอธิบายรายวิชา

3.4 จัดทำแผนการเรียนรู้

3.5 ประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมิน หลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยอาศัยการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อหา ข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งทางด้านความ เหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรและแผนการจัดการ เรียนรู้

3.6 นำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานอาจารย์ ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมพร้อมปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำ

3.7 นำหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิง เนื้อหา และภาษาที่ใช้ผลแบบประเมินความเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร เป็นแบบสอบถามแบบ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการคำนวณไปเทียบกับเกณฑ์ การประเมินที่กำหนดไว้ โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์ (บุญชุม ศรีสะอาด, 2546, น.103) ดังนี้

4.50 - 5.00	หมายถึง	มีเหมาะสมมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายถึง	มีเหมาะสมมาก
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีเหมาะสมปานกลาง

1.50 - 2.49	หมายถึง	มีเหมาะสมน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร จากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 เมื่อนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์อยู่ระหว่าง 3.50 - 4.49 แสดงว่าหลักสูตรมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.83 เมื่อนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์อยู่ระหว่าง 4.50 - 5.00 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2.3 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้ปรับปรุงเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินผลและจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้มีความชัดเจนมากขึ้นซึ่งผู้วิจัย ได้นำมาสังเคราะห์และปรับปรุง เพื่อให้แผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2 โรงเรียน คือโรงเรียนบ้านสระประดู่ และโรงเรียนบ้านไร่ตาพุด อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 22 คน ช่วงเวลาวันที่ 16 พฤษภาคม - 30 กันยายน 2562

5. การประเมินผลการใช้หลักสูตร

5.1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสระประดู่ และโรงเรียนบ้านไร่ตาพุด อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 22 คน ใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ทำการทดสอบผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบด้านความรู้ก่อนเรียน (Pretest) เพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจ และหาผลด้านความรู้ทางการเรียนของผู้เรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 30 ข้อ พร้อมทั้งประเมินผลการเรียนรู้หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการเรียนรู้

5.2 ดำเนินจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอลำดวนบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามระยะเวลาที่กำหนด และประเมินผลการเรียนรู้หลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งประเมินทักษะการปฏิบัติงานและสังเกตพฤติกรรมระหว่างการทำกิจกรรม เพื่อวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

5.3 ทำการทดสอบผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบด้านความรู้หลังเรียน (Posttest)

5.4 หลังจากทดลองใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม

ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรการทำไปอย่างวิเชียรบุรี เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ต่อไป

5.5 นำผลการทดสอบและผลรวมของคะแนนความสำเร็จของชิ้นงานของผู้เรียนแต่ละคนที่ได้จากการทดลอง มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

6. การปรับปรุงหลักสูตร

6.1 นำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ มาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้

6.2 นำข้อค้นพบในการวิจัยมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่

1. แบบทดสอบวัดผลด้านความรู้
2. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน
3. แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบทดสอบวัดด้านความรู้ เป็นการวัดผลการใช้หลักสูตรด้านความรู้ทางการเรียนใช้สำหรับวัดความรู้ความเข้าใจของนักเรียนหลัง ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหลักสูตรไปอย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

1.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบทดสอบวัดผลด้านความรู้ทางการเรียน

1.1.1 ศึกษาจุดหมายของหลักสูตรไปอย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัด ผลการให้หลักสูตรด้านความรู้ ทางการเรียน

1.1.2 สร้างแบบทดสอบผลการให้หลักสูตรด้านความรู้ โดยเป็นข้อสอบ แบบเลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ คัดไว้ 30 ข้อ

1.2 วิธีการหาคุณภาพของแบบทดสอบผลการให้หลักสูตรด้านความรู้ ทางการเรียน

1.2.1 นำแบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียนที่สร้างเสร็จเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัย เพื่อให้ออกเสนอแนะเพิ่มเติม พร้อมแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ

1.2.2 นำแบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียนเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อคำถาม คำตอบ รวมทั้งความสอดคล้องของจุดประสงค์กับเนื้อหาของแบบทดสอบ

1.2.3 ปรับปรุงแบบทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำว่าคำตอบไม่ควรเดาได้ง่าย คำถามต้องสอดคล้องกับเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ ควรใช้ภาษาที่เหมาะสมกับข้อคำถาม และควรให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 6 แผนการจัดการเรียนรู้

1.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียนที่ได้รับการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ที่คำนวณ ได้มีค่าระหว่าง 0.67 - 1.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.83

1.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียนไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก่งหินปูน อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้และคุณภาพของแบบทดสอบ

1.2.6 นำผลคะแนนที่ได้เป็นรายข้อมาหาค่าคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียน โดยการหาค่าความยากง่าย Print พบว่า ข้อคำถามจากแบบทดสอบด้านความรู้ทางการเรียน จำนวน 60 ข้อ มีข้อคำถามจำนวน 30 ข้อที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.21 - 0.86 จึงตัดข้อคำถามที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ดังกล่าวออกไป 30 ข้อ และได้คำนวณหาค่าอำนาจ จำแนก (r) โดยใช้เทคนิคร้อยละ 50 ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำโดยแบ่งครึ่งเท่ากัน พบว่ามีข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่า 0.20 และมีข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ ที่มีค่าอำนาจ จำแนกต่ำกว่า 0.20 จึงตัดข้อคำถามนั้นทิ้งไป และผู้วิจัยจึงคัดเลือกข้อคำถามของแบบทดสอบ วัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียนได้ 30 ข้อ เพื่อนำไปใช้ทดสอบหลังเรียน

1.2.7 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียน ทั้งฉบับโดยการหาค่าความเชื่อมั่นของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน 20 (KR - 20) โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.74 ซึ่งมากกว่า 0.70 แสดงว่าแบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียนมีความเชื่อมั่นสามารถนำไปใช้ในการวัดและประเมินผลได้

2. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

2.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

2.1.1 ศึกษาเอกสาร รายละเอียดจากหลักสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรี
สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี
จังหวัดเพชรบูรณ์ การสร้างเครื่องมือเพื่อประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ของนักเรียน

2.1.2 สร้างแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานเป็นแบบรูบริค โดยมี รายการ
ประเมินใน 5 ประเด็น ทั้งนี้ การวางแผนการทำงาน การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบ
การเลือกและใช้เครื่องมือได้ถูกต้องและเหมาะสม การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบ
การปฏิบัติตามขั้นตอน ระยะเวลาในการทำงาน และการประเมินผลและปรับปรุงงาน มีระดับ
การประเมิน 4 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 5 แบบฝึก ได้แก่

การเตรียมวัสดุและวัตถุดิบในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี

การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี

การพัฒนาสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี

การออกแบบบรรจุภัณฑ์

การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

16–20 คะแนน หมายถึง ดีมาก

11–15 คะแนน หมายถึง ดี

6–10 คะแนน หมายถึง พอใช้

1-5 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

2.2 วิธีการหาคุณภาพของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

2.2.1 นำแบบประเมินทักษะปฏิบัติงานเสนอประธานและกรรมการ
ที่ วิทยาลัยอาชีวศึกษา เพื่อพิจารณาข้อความและภาษาที่ใช้แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

2.2.2 นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานเสนอผู้เชี่ยวชาญ
(รายชื่อใน ภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

2.2.3 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานที่ได้รับการตรวจสอบจาก
ผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
ซึ่งคำนวณได้อยู่ระหว่าง 0.61-1.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 แสดงว่าแบบประเมินทักษะ
การปฏิบัติงานมีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้วัดผลด้านทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนได้

2.2.4 นำแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานไปทดลองใช้ (Try Out)
กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนบ้านแก่งหินปูน อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ และคุณภาพของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

2.2.5 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมิน ทักษะการปฏิบัติงานหลังจากนำไปทดลองใช้ โดยใช้กรรมการ 2 คน คือผู้วิจัย 1 คน และครูผู้สอนในกลุ่มสาระการงานอาชีพ และเทคโนโลยี 1 คน ร่วมกันสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียนแล้ว นำคะแนนมาตัดสินผล ประเมินทักษะการปฏิบัติงานทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าความสอดคล้องของผู้ประเมิน แสดงว่าแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานมีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ ในการวัดและประเมินผลได้

3. แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

3.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.1.1 ศึกษาเอกสาร รายละเอียดจากหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน

3.1.2 สร้างแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งเป็นแบบสังเกต แบบมีโครงสร้าง มีประเด็นในการสังเกต 6 ประเด็น ดังนี้ ความสามัคคี มุ่งมั่นในการทำงาน ความขยัน ความอดทน และความซื่อสัตย์ มีเกณฑ์การประเมินเป็นรูปรีด (แบบประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในภาคผนวก ค)

3.2 วิธีการหาคุณภาพของแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.2.1 นำแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์เสนอประธานอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เพื่อพิจารณาข้อความและภาษาที่ใช้แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.2.2 นำแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์เสนอผู้เชี่ยวชาญ (รายชื่อ ในภาคผนวก ก) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

3.2.3 แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่ง คำนวณได้อยู่ระหว่าง 0.67 1.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.87 แสดงว่าแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้วัดผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนได้

3.2.4 นำแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก่งหินปูน อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ และคุณภาพของแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.2.5 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินของแบบสังเกตคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์หลังจากนำไปใช้ โดยใช้ผู้สังเกต 2 คน คือผู้วิจัย 1 คน และครูผู้สอนในกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี 1 คน ร่วมกันสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนแล้ว นำคะแนนมาคำนวณ แล้วนำคะแนนมาตัดสิน ผลการประเมินสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้งฉบับ ด้วยการหาความสอดคล้องของผู้ประเมิน แสดงว่าแบบประเมินสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ ในการวัดและประเมินผลได้

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรไگوی่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพดังนี้

4.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.1.1 ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีจากเอกสารและงานที่เกี่ยวข้องกับการวัดความพึงพอใจ ละเอียดของหลักสูตรไگوی่างวิเชียรบุรี

4.1.2 กำหนดกรอบเนื้อหาในการสอบถามความพึงพอใจ โดยมีทั้งหมด 6 ประเด็น ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

4.1.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยดัดแปลงมาจากการสร้างแบบวัดเจตคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert, 1993, p.96)

จำนวน 20 ข้อ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

4.50-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.50-4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
2.50-3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.50-2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1.00-1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

4.2 วิธีการหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.2.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอประธานและ กรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาข้อความและภาษาที่ใช้แล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4.2.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจเสนอ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

4.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจที่ได้รับการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่ง ค่าวนได้อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1 แสดงว่าแบบสอบถามความพึงพอใจมีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ สอบถามความพึงพอใจกับกลุ่มประชากรได้

4.2.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้ (Try out) กับ นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านแก่งหินปูน อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้และคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ

4.2.5 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจหลังจากนำไป ทดลองใช้ โดยคำนวณและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990, p.161) คำนวณได้เท่ากับ 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามความพึงพอใจมีความเชื่อมั่นสามารถนำไปใช้ในการสอบถามได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการร่างหลักสูตรหลักสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
2. ประเมินคุณภาพของโครงร่างหลักสูตร โดยผู้เชี่ยวชาญ
3. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ถึงผู้อำนวยการในเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทดลองใช้หลักสูตร ที่พัฒนาขึ้น
4. ทดลองใช้หลักสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรี โดยมีผู้วิจัย ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภูมิปัญญาชาวบ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562
5. ดำเนินการประเมินทักษะการปฏิบัติงานด้วยแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน และสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วยแบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระหว่างการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยและครูผู้สอนร่วมกันวิเคราะห์ผลที่ได้การที่นักเรียนปฏิบัติการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีและพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกในระหว่างการจัดกิจกรรม
6. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ
7. ดำเนินการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อหลักสูตร

การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

มีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตร

ยกร่างหลักสูตร ประเมินหลักสูตร ปรับปรุงหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ตอนที่ 2 การศึกษาผลการใช้หลักสูตร

มีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความรู้ วิเคราะห์โดยนำคะแนนของแบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรก่อนเรียน และเรียนหลังเรียน มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้การทดสอบค่าที่แบบหนึ่งกลุ่ม เทียบกับเกณฑ์ (One Sample t-test)
2. ด้านทักษะการปฏิบัติงาน วิเคราะห์โดยนำคะแนนของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานมาคำนวณหาค่าร้อยละ
3. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นำผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาวิเคราะห์โดยค่าร้อยละ
4. ความพึงพอใจของผู้เรียนจากแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย สำหรับข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับประเด็นการสอบถามความพึงพอใจ และวิเคราะห์เชิงเนื้อหาสำหรับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาหลักสูตรทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลพัฒนาหลักสูตร

ผลการพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีดังนี้

1. หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไถ่อย่างวิเชียรบุรี หน่วยที่ 2 วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี หน่วยที่ 3 การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี หน่วยที่ 4 การพัฒนาสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี หน่วยที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ หน่วยที่ 6 การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ที่	รายการ	\bar{X}	S. D.	ระดับความ เหมาะสม
1.	วิสัยทัศน์ มีเป้าหมายที่ชัดเจนกับข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	จุดหมาย มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้ใช้หลักสูตร	4.33	0.58	มาก
3.	คุณลักษณะอันพึงประสงค์			
	3.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนกำหนดตาม สภาพปัจจุบันของชุมชน	4.33	0.58	มาก
	3.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์เขียนครอบคลุมด้าน คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม	4.33	0.58	มาก
	3.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้จากการร่วมกำหนด ของสถานศึกษาและชุมชน	4.00	0.00	มาก
4.	โครงสร้างหลักสูตร และเวลาเรียนเหมาะสมกับผลการ เรียนรู้	4.33	0.58	มาก
5.	คำอธิบายรายวิชามีองค์ประกอบครบถ้วนครอบคลุม องค์ความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.33	0.58	มาก

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ที่	รายการ	\bar{X}	S. D.	ระดับความ เหมาะสม
6.	สาระการเรียนรู้			
	6.1 สาระการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมคุณค่า ของการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	4.33	0.58	มาก
	6.2 สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ คำอธิบายรายวิชา	4.33	0.58	มาก
7.	ผลการเรียนรู้			
	7.1 ผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะปฏิบัติ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	5.00	0.00	มากที่สุด
	7.2 ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ให้บรรลุผลได้	4.67	0.58	มากที่สุด
8.	สื่อการเรียนรู้			
	8.1 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับกับวัยและ วุฒิภาวะของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
	8.2 ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน	4.00	1.00	มาก
	8.3 สื่อการเรียนรู้ เพียงพอที่จะช่วยให้ การเรียนรู้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้	4.00	1.00	มาก
9.	การวัดและประเมินผล			
	9.1 วิธีการวัดและประเมินผลมีความ ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	5.00	0.00	มากที่สุด
	9.2 การวัดและประเมินผลครอบคลุมทั้ง ความรู้ (K) ทักษะกระบวนการ Print และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)	4.33	0.58	มาก
	รวมทั้งหมด	4.46	0.43	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าโดยภาพรวมความเหมาะสมของหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัด
เพชรบูรณ์ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่าหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} = 4.46, S. D. = 0.43) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมเฉลี่ยมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 คือ ข้อ 1.1 วิสัยทัศน์มีเป้าหมายที่ชัดเจนกับข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น ข้อ 7.1 ผลการเรียนรู้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะปฏิบัติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 8.1 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน และข้อ 9.1 วิธีการวัด และประเมินผลมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้

2. แผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี มืองค์ประกอบดังนี้ ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ชื่อเรื่องที่เรียน จำนวนชั่วโมง ผลการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

ที่	รายการ	\bar{X}	S. D.	ระดับความเหมาะสม
1.	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไถ่อย่างวิเชียรบุรี	5.00	0.00	มากที่สุด
2.	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ในการไถ่อย่างวิเชียรบุรี	4.67	0.58	มากที่สุด
3.	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การไถ่อย่างวิเชียรบุรี	5.00	0.00	มากที่สุด
4.	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การพัฒนาสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	5.00	0.00	มากที่สุด
5.	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์	5.00	0.00	มากที่สุด
6.	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี	4.67	0.58	มากที่สุด
7.	กระบวนการเรียนรู้ทั้ง 6 แผน มีความเหมาะสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการไถ่อย่างวิเชียรบุรี	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวมทั้งหมด	4.83	0.07	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ พบว่าในภาพรวมแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.83$, S. D. = 0.07) โดยแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00 มีจำนวน 4 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แผนการ จัดการเรียนรู้ที่ 1, 3, 4 และ 5 รองลงมาคือแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ซึ่งมีจำนวน 2 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 และ 6 และพบว่ากระบวนการเรียนรู้ทั้ง แผนมีความเหมาะสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทำไก่อย่างวิเชียรบุรีอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$) เช่นกัน

ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตร

ในการทดลองใช้หลักสูตรการทำไก่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้ผลการทดลองใช้หลักสูตรดังนี้

1. ผลการทดสอบด้านความรู้ก่อนและหลังเรียนหลักสูตรการทำไก่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบด้านความรู้ก่อนและหลังเรียนหลักสูตรการทำไก่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี

ผลการเรียนรู้	จำนวนนักเรียน	คะแนน	\bar{X}	S. D.	t-test	Sig. 2-(tailed)
ก่อนเรียน	22	30	13.38	1.08	49.65	0.000
หลังเรียน	22	30	26.82	0.98		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผลการทดสอบด้านความรู้ก่อนและหลังเรียนหลักสูตรการทำไก่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อนำมาทดสอบค่าที โดยคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.38 คะแนน และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.82 คะแนน สรุปได้ว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการประเมินด้านทักษะการปฏิบัติงาน ในการเรียนตามหลักสูตรการทำไก่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอ

วิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ซึ่งนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมตาม แผนการจัดการเรียนรู้ ปราบกฏผลดัง
ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงผลคะแนนทักษะปฏิบัติงานการทำงานใ้่างวิเชียรบุรี

เลขที่	ทักษะการปฏิบัติงาน					รวม 100 คะแนน	คิดเป็น ร้อยละ
	วัตถุประสงค์ และวัสดุฯ	การทำงาน วิเชียรบุรี	การพัฒนา สูตรฯ	การ ออกแบบ	การขาย ใ้่างๆ		
	20	20	20	20	20		
1.	17	17	17	17	17	85	85.00
2.	18	18	18	18	18	90	90.00
3.	19	19	19	19	19	95	95.00
4.	19	19	19	19	19	95	95.00
5.	19	19	19	19	19	95	95.00
6.	19	19	19	19	19	95	95.00
7.	19	19	19	19	19	95	95.00
8.	19	19	19	19	19	95	95.00
9.	19	19	19	19	19	95	95.00
10.	19	19	19	19	19	95	95.00
11.	19	19	19	19	19	95	95.00
12.	18	18	18	18	18	90	90.00
13.	18	18	18	18	18	90	90.00
14.	18	18	18	18	18	90	90.00
15.	20	20	20	20	20	100	100.00
16.	19	19	19	19	19	95	95.00
17.	19	19	19	19	19	95	95.00
18.	19	19	19	19	19	95	95.00
19.	18	18	18	18	18	90	90.00
20.	18	18	18	18	18	90	90.00
21.	19	19	19	19	19	95	95.00
22.	19	19	19	19	19	95	95.00
เฉลี่ย							93.40

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินทักษะการปฏิบัติงานตามหลักสูตรการทำไถ่อย่าง วิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอ วิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 93.40

3. ผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ระหว่างการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียน บ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งนักเรียนได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามแผน การจัดการเรียนรู้ ปรากฏผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนการเรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่

รายการประเมิน	นักเรียนที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์		นักเรียนที่ไม่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	นักเรียน		นักเรียน	
1. ความสามัคคี	22	100.00	-	-
2. ความรับผิดชอบ	21	96.67	1	3.33
3. ความมุ่งมั่นในการทำงาน	20	93.40	2	6.67
4. ความขยัน	22	100.00	-	-
5. ความอดทน	22	100.00	-	-
6. ความซื่อสัตย์	22	100.00	-	-

จากตารางที่ 6 พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่เรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่าง วิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอ วิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เกิดขึ้นทั้งหมด 6 ด้าน โดยนักเรียน มีความสามัคคี ความขยัน ความอดทน และความซื่อสัตย์ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา นักเรียนมีความรับผิดชอบ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67 ส่วนนักเรียนที่มีความมุ่งมั่นในการทำงาน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 93.40

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่

ที่	รายการ	\bar{X}	S. D.	ระดับความพึงพอใจ
1	ด้านเนื้อหาสาระ			
	1.1 เนื้อหาที่เรียนเหมาะสมกับท้องถิ่น	4.80	0.62	มากที่สุด
	1.2 เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	4.75	0.52	มากที่สุด
	1.3 เนื้อหาเข้าใจได้ง่าย	4.80	0.55	มากที่สุด
2	ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน			
	2.1 นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.90	0.38	มากที่สุด
	2.2 ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.60	0.88	มากที่สุด
	2.3 นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีฝึกปฏิบัติจริงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.90	0.31	มากที่สุด
	2.4 กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.85	0.49	มากที่สุด
	2.5 กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้ทักษะกระบวนการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีของผู้เรียน	4.90	0.31	มากที่สุด
3	ด้านสื่อการเรียนรู้			
	3.1 สื่อการเรียนรู้เพียงพอกับกิจกรรมที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.80	0.62	มากที่สุด
	3.2 นักเรียนรู้จักวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	4.90	0.31	มากที่สุด
	3.3 สื่อการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหา	4.75	0.64	มากที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ที่	รายการ	\bar{X}	S. D.	ระดับ ความพึงพอใจ
4	ด้านการวัดและประเมินผล			
4.1	มีวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	4.75	0.72	มากที่สุด
4.2	การวัดและประเมินผลมีเกณฑ์ที่ระบุชัดเจน	4.80	0.52	มากที่สุด
5	ด้านบรรยากาศการเรียนรู้			
5.1	นักเรียนมีความสุข สนุกสนานในการเรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอน	4.90	0.31	มากที่สุด
5.2	นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้	4.80	0.52	มากที่สุด
5.3	เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	4.90	0.31	มากที่สุด
6	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
6.1	ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำอย่างวิเชียรบุรี	4.95	0.22	มากที่สุด
6.2	นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.80	0.52	มากที่สุด
6.3	นักเรียนมีส่วนร่วมในการสืบสานวิธีการทำอย่างวิเชียรบุรี	4.90	0.31	มากที่สุด
6.4	นักเรียนมีความภาคภูมิใจในการทำอย่างวิเชียรบุรี	4.95	0.22	มากที่สุด
	รวม	4.85	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำอย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.85) โดยข้อที่มีความพึงพอใจเฉลี่ยมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.95 คือ ข้อ 6.1 ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้อ 6.4 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่น

ของตนเอง และข้อที่มีความพึงพอใจเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 2.2 ชุมชนและ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตร ศึกษาผลผลการใช้หลักสูตร และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 42 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสระประดู่ และโรงเรียนบ้านไร่ตาพุด จำนวน 22 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบวัดด้านความรู้ แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการพัฒนาโดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของทาบ่า ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ศึกษาความต้องการจำเป็น 2. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือ ผลการเรียนรู้ 3. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 4. การนำหลักสูตรไปใช้ 5. การประเมินผลการใช้หลักสูตร 6. การปรับปรุงหลักสูตร หลักสูตรประกอบด้วย ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไถ่อย่างวิเชียรบุรี หน่วยที่ 2 วัตถุประสงค์ในการไถ่อย่างวิเชียรบุรี หน่วยที่ 3 การไถ่อย่างวิเชียรบุรี หน่วยที่ 4 การพัฒนาสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี หน่วยที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ หน่วยที่ 6 การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.46

ตอนที่ 2 ผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ สรุปได้ดังนี้

1. ผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ผลการวัดผลด้านความรู้ นักเรียนมีคะแนนด้านความรู้ก่อนและหลังเรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อนำมาทดสอบค่าที โดยคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.38 คะแนน และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.82 คะแนน สรุปได้ว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.2 ผลการประเมินด้านทักษะการปฏิบัติงาน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 93.40 พบว่านักเรียนมีคะแนนทักษะการปฏิบัติงานในหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 ผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักเรียนร้อยละ 90 ถึงร้อยละ 100 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในด้านความสามัคคี ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน ความขยัน และความอดทน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจ

ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายโรงเรียนกลุ่มสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการพัฒนาโดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของทาบา ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1. ศึกษาความต้องการจำเป็น 2. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือ ผลการเรียนรู้ 3. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ 4. การนำหลักสูตรไปใช้ 5. การประเมินผลการใช้หลักสูตร 6. การปรับปรุงหลักสูตร หลักสูตรประกอบด้วย ความนำ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา

แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล หลักสูตรการทำไถ่อย่าง วิเชียรบุรี ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไถ่อย่าง วิเชียรบุรี หน่วยที่ 2 วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี หน่วยที่ 3 การทำไถ่อย่าง วิเชียรบุรี หน่วยที่ 4 การพัฒนาสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี หน่วยที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์ หน่วยที่ 6 การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง ผลการประเมินความเหมาะสมของ หลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.46 ผลการวิจัยนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาหลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความสอดคล้องและเหมาะสมตรงตามความต้องการของชุมชน และนักเรียน เนื่องจากผู้วิจัยใช้ทฤษฎีของทาบอ ในการทำวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมี 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. ศึกษาความต้องการจำเป็น
2. กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือ ผลการเรียนรู้
3. การจัดทำหน่วยการเรียนรู้
4. การนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินผลการใช้หลักสูตร
6. การปรับปรุงหลักสูตร เกี่ยวกับหลักสูตร รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม และการประเมินผลหลักสูตร พร้อมทั้งสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้วจึงดำเนินการพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีองค์ประกอบดังนี้ ความนำ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง หลักสูตร สารการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา แนวทางการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัด และประเมินผล ก่อนนำไปใช้ผู้วิจัยได้ทำการประเมิน คุณภาพของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสม และสอดคล้องกันหรือไม่ โดยการประเมินหลักสูตรและ แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการตรวจสอบ องค์ประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตร ซึ่งวิธีการดังกล่าว สอดคล้องกับปรารภณา โกวิทยางกูร (2543, น. 13) ที่กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรหมายถึง การพิจารณา ตัดสินคุณค่าของหลักสูตรที่สร้างขึ้นมาว่า สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หรือไม่ โดยมีการดำเนินการที่เป็นระบบ มีขั้นตอน ผลที่ได้จะช่วยในการตัดสินใจในการพัฒนา หลักสูตรต่อไป แสดงว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมมาก ซึ่งกระบวนการพัฒนา หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ดังกล่าวสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ให้ท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ทั้งยังเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นในอยู่ คู่ชุมชนสืบต่อไป และยังสอดคล้องกับวิชัย ประสิทธิ์ วุฒิเวช (2542, น.50-52) กำหนดองค์ประกอบ ของหลักสูตรไว้ 4 ประการคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระและประสบการณ์ การนำ

หลักสูตรไปใช้ และการ ประเมินผล ทำให้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนต่อไปได้

2. ผลการใช้หลักสูตรทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 22 คน ดังนี้

2.1 ผลการวัดผลด้านความรู้ นักเรียนมีคะแนนด้านความรู้ นักเรียนมีคะแนนด้านความรู้ก่อนและหลังเรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อนำมาทดสอบค่าที โดยคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.38 คะแนน และคะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.82 คะแนน สรุปได้ว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เรียนรู้จากผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี โดยตรง มีแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อการสอนที่สอดคล้องกับกิจกรรมทั้งภาคทฤษฎี ปฏิบัติ และกระบวนการกลุ่ม มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก การช่วยกันเสริมสร้างการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและช่วยกันปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ และช่วยกันแก้ปัญหาในการทำงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ยั่งยืน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ วิไลรัตน์ สนิทชน (2547, น.66-68) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้การแปรรูป “ปลาข้าวสาร” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอสตึก จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจูลี บัวเข็มและคณะ (2551, น.12-120) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่องการผลิตน้ำปรุงรสจากใบกระทอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลการประเมินด้านทักษะการปฏิบัติงาน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 93.40 พบว่านักเรียนมีคะแนนทักษะการปฏิบัติงานในหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน มีการสาธิตและการถ่ายทอดโดยตรงจากผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี จึงก่อให้เกิดคล่องแคล่วในการปฏิบัติงาน ผู้เรียน ได้ฝึกปฏิบัติจากทักษะย่อย ๆ ทั้งการเลือกไถ่ การเลือกใช้วัสดุ

อุปกรณ์ในการทำไถอย่างวิเชียรบุรี รวมกันเป็นการผสมหมักไถ ขั้นตอนสุดท้ายการไถอย่างไถ และผู้เรียน ได้พัฒนาความสามารถของ ตนได้เป็นอย่างดี การประเมินผลจากสภาพจริงและให้ข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ผลงานเป็นอีกสิ่งหนึ่งซึ่งช่วยพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานการทำไถอย่าง วิเชียรบุรีได้อย่างแท้จริง อีกทั้งหลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตประเพณี และวัฒนธรรม ของชุมชน และเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาทักษะของเดวีส์ (อ้างถึงใน ทิศนา แคมมณี, 2555, น.247) ที่กล่าวว่า ทักษะส่วนใหญ่จะประกอบด้วยทักษะย่อย ๆ จำนวนมาก การฝึกให้ผู้เรียนสามารถทำทักษะย่อย ๆ เหล่านี้ได้ก่อนค่อยเชื่อมโยงต่อกันเป็นทักษะ ใหญ่ จะช่วยให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จได้ดี รวดเร็ว และยังสามารถประภาพรรณ โชมมาลา (2554, น.99-101) วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำขนมนางเล็ด กลุ่มสาระการ เรียนรู้การงาน อาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ทักษะพิสัย ของนักเรียนส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับ 2 (พอใช้)

2.3 ผลการประเมินด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักเรียนร้อยละ 90 ถึงร้อยละ 100 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในด้านความสามัคคี ความรับผิดชอบ มุ่งมั่นในการทำงาน ความขยัน ความอดทน และความซื่อสัตย์ มีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะในการทำงานบรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรมีเนื้อหาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะการปฏิบัติ และมีคุณลักษณะ ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งปลูกฝังคุณลักษณะที่ดีในการทำงาน อีกทั้ง กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือ ปฏิบัติ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความสุข สนุกกับการปฏิบัติงาน และมีการจัดการเรียนรู้โดยมีผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการทำไถอย่างวิเชียรบุรี เป็นผู้ ถ่ายทอดโดยตรง จึงส่งผลให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและสามารถนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นไปใช้ในชีวิตจริงได้ ซึ่งเป็นการสืบทอดและเรียนรู้ที่จะอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ให้คงอยู่ต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของนางเยาว์ พิงสว่าง (2554, น.68-71) ที่ได้วิจัยเรื่องการพัฒนา หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานประดิษฐ์จากไม้ไผ่ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางคำ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 80 มีจำนวน เพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่สอน ซึ่งในภาพรวม นักเรียนทุกคนมีคะแนนผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ (80/80) และยังสามารถสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภาพรรณ โชมมาลา (2554, น.99-101) ที่วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำขนม นางเล็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ เทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนส่วนใหญ่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยผ่าน เกณฑ์การประเมินในระดับ 2 (พอใช้)

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายโรงเรียนกลุ่มสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.85 เนื่องจากเหตุผลหลายประการ ได้แก่ การเรียนตามหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียน นักเรียนมีความสนใจอยากเรียนรู้ และเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีฝึกปฏิบัติจริงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน จนสามารถช่วยอนุรักษ์สืบสานภูมิปัญญาชาวบ้านในท้องถิ่น และทำให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นตนเองอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับมะลิวรรณ ศรีพันธ์ (2553, น.105-108) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอผ้าฝ้ายย้อมโคลน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาและเทคโนโลยี สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตาม หลักสูตรท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับปรัชณี อยู่สำราญ (2555, น.135-145) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม เรื่องการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น การตัดกระดาษว่าวในศาสนาพืธอุปสมบท กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 งานวิจัยนี้เกิดผลดีต่อนักเรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ ดังนั้น ควรมีการเผยแพร่หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ให้กับกลุ่มเป้าหมายอื่น ๆ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี เพื่อเป็นการร่วมกันอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี

1.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ควรขยายเวลาหรือหาเวลานอกเหนือจากเวลาเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีเวลาในการพัฒนาทักษะจนเกิดความชำนาญ และควรต่อยอดหลักสูตรหลักสูตรให้นักเรียนทำมีรายได้ระหว่างเรียน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัย

2.1 หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง จัดการเรียนการสอนให้แก่แก่นักเรียนได้ 1 ภาคเรียนเท่านั้น ดังนั้น ควรมีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี โดยการสร้างหน่วยการเรียนรู้เพิ่มอีก 20 ชั่วโมง เพราะรายวิชา ระดับประถมศึกษาเป็นวิชาการรายปี ต้องมีเวลาเรียนอย่างน้อย 40 ชั่วโมง

2.2 ควรมีการวิจัยและทดลองใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี กับผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา เพราะเป็นระดับชั้นที่มีความพร้อมสูงกว่านั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2561). *คู่มือบริหารโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี*. กรุงเทพฯ: กองแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กาญจนา เกียรติมนิรัตน์. (2546). *ภูมิปัญญาในการทอผ้าพื้นเมืองเหนือ: รูปแบบของการเรียนรู้และการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิตติพิศ ศิริสุตร. (2538). *การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนรวมการใช้หลักสูตรสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คชาภุช เหลี่ยมไธสง. (2546). *การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากบทเรียนโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บที่มีโครงสร้างต่างกัน ของนิสิตหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชนิดา ไพรวรรณ. (2556). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่อง ทาข้าวเกรียบฟักทองเพื่อสุขภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*.
- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง และคณะ. (2545). *ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนจัดการการเรียนรู้ของครูมืออาชีพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: เอลโล่การพิมพ์.
- ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2547). *อนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทิวต์ถ์ มณีโชติ. (2549). *การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- เทียน ทองแก้ว. (2550). *สมรรถนะ(Competency): หลักการและแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- นงเยาว์ พิงสว่าง. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง งานประดิษฐ์จากไม้ไผ่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านยางคำ*

- จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิคม ชมพุลอง. (2545). *วิธีการและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นและการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). *การพัฒนาหลักสูตร Curriculum Development*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาพรรณ โขมาลา. (2554). *การพัฒนาหลักสูตร ท้องถิ่นเรื่องการทำขนมนางเล็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประมวล พิมพ์เสน. (2555). *การประยุกต์วรรณกรรมคำสอนอีสานโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเวศ ะสี. (2536). *การศึกษาของชาติ กับภูมิปัญญาท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2553). *หลักสูตรการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปราโมทย์ จันทร์เรือง. (2552). *การพัฒนาหลักสูตร*. ลพบุรี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ปรีชา อุยตระกูล และนฤมล ปิยวิทย์. *ภูมิปัญญาชาวบ้านไทย (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)*. นครราชสีมา: ศูนย์ข้อมูลท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา วิทยาลัยครุนครราชสีมา.
- พิสนุ ฟองศรี. (2549). *แนวคิดทฤษฎี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- เพ็ญศรี บุตรโคตร. (2553). *การพัฒนาหลักสูตร โรงเรียน บ้านบุงเลิศ อำเภอมะขาม จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง การทอผ้าฝ้ายกี่กระตุก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2544). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มณี โพธิเสน. (2543). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนโพธิเสนวิทยา อำเภอบ้านฝาง จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- มะลิวรรณ ศรีพันธ์. (2553). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทอผ้าฝ้ายย้อมโคลน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2553). *การสร้างและวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือสำหรับการวิจัย*. อุดรดิตต์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์.
- รัชณี อยู่สำราญ. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรรายวิชา เพิ่มเติม เรื่องสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นการตัดกระดาษว่าวในศาสนพิธีอุปสมบท กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับ*

- นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัชนิบูรณ์ แก้วทิพย์. (2550). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจต่อการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ จากการใช้โมเดลการเรียนรู้แบบอริยสัจ 4 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). ปฏิบัติการศึกษไทย. กรุงเทพฯ: มติชน.
- วงเดือน เจริญ. (2553). ความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ใช้บริการที่มีต่อบริการสารสนเทศ
สำนักหอสมุด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีไลรัตน์ สนิทชน. (2547). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี หน่วยการเรียนรู้การแปรรูป “ปลาข้าวสาร” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ของอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สงัด อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาคู่มือ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาสารคาม:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2560). แผนพัฒนา
สังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 12 2560 - 2564. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สิริกร ไชยมา. (2544). ภูมิปัญญาในชีวิตประจำวัน (พิมพ์ครั้งที่ 2). แพร่: โครงการพัฒนาคู่มือ
ท้องถิ่น โรงเรียนร่องกวางอนุสรณ์.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาคู่มือปฏิบัติการศึกษาไทย.
เชียงใหม่: The Knowledge Centre.
- สุวิทย์ มูลคำ และคณะ. (2549). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการคิด. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- เสรี พงศ์พิศ. (2536). ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นต์
งกรุ๊ป.
- หอมไกร มีมะจำ. (2553). การพัฒนาคู่มือสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องการ สานกระติบข้าวจากไม้ไผ่ สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านเพี้ยช้างพิทยาศาสตร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). *หลักการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ โอเดียนสโตร์.
- Buller, J. E. (1996). A Process for Effect Graphic Design Curriculum Development. *Disserttation Abstracts International*, 11(4), 4254-A.
- Good. (1973). *Dictionary of Education*. (3rd ed.). New York: McGraw Hill.
- Nicholls. (1978). *Developing a Curriculum*. London: George Allen & Urwin.
- Print. (1993). *Curriculum development and design*, (2nd ed.)
- Taba. (1962). *Curriculum development: theory and practice*. New York: Harcourt.
- Vivian, T. (1996). Curriculum Development and Cognitive Style : Cultural Competency Genetic Counseling. *Disserttation Abstracts International*, 56(6), 2118-A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ดร.ปาริชาติ เข่งแก้ว	ศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 3
ผู้เชี่ยวชาญด้าน	การวัดและประเมินผล
2. นายประยงค์ โสตาเลพล	ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบ้านโนนสวาง
หนองไผ่บุลย์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองบัวลำภู เขต 2
ผู้เชี่ยวชาญด้าน	หลักสูตรและการสอน
3. นางจำรัส เทียนศรี	ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
บ้านเข็มทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เพชรบูรณ์ เขต 3
ผู้เชี่ยวชาญด้าน	การสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและ
เทคโนโลยี

ภาคผนวก ข
หนังสือราชการเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๐๔๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางจรัส เทียนศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. เนื้อหาบทที่ ๑ - ๓	จำนวน ๑ ชุด
	๒. ร่างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์	จำนวน ๑ ชุด
	๓. แบบประเมินความถูกต้องของแบบสอบถาม	จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายศิวัช มาเนียม นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำชาติ เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์เชิงวิชาการของวิทยานิพนธ์ดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ชาวฤทธิ์ จันจัน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๕๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๕๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

นายศิวัช มาเนียม ๐ ๘๖๖๗ ๙๐๐๓ ๕

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๐๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไร่ตาพุด

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	จำนวน ๗ ชุด
	๒. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ	จำนวน ๗ ชุด
	๓. แบบสอบถาม	จำนวน ๗ ชุด

ด้วย นายศิวัช มาเนียม นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำขาด เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้ นายศิวัช มาเนียม เข้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในชั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันจัน)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นายศิวัช มาเนียม ๐ ๘๖๖๗ ๙๐๐๓ ๕

ที่ ศธ ๐๕๓๕.๑๐/ว๐๔๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
อ.เมือง จ.อุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ขออนุมัติขอความเห็นชอบเพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสระประดู่

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์	จำนวน ๑๗ ชุด
	๒. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติ	จำนวน ๑๗ ชุด
	๓. แบบสอบถาม	จำนวน ๑๗ ชุด

ด้วย นายศิวัช มาเนียม นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดม คำชาติ เป็นประธานกรรมการควบคุมการจัดทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน อนุญาตให้ นายศิวัช มาเนียม เข้าดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วยที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาในชั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.เชาวฤทธิ์ จันทร์เงิน)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘, ๑๖๔๙

โทรสาร ๐ ๕๕๔๑ ๖๖๐๑-๓๑ ต่อ ๑๖๔๘

นายศิวัช มาเนียม ๐ ๘๖๖๗ ๙๐๐๓ ๕

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

**แบบสอบถามความต้องการพัฒนาหลักสูตร
เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์**

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความต้องการพัฒนาหลักสูตร

โดยสอบถามจากผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการและสนใจมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตร อย่างแท้จริง

ตอนที่ 3 ความต้องการในการจัดการเรียนรู้หลักสูตร

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถามอย่างตั้งใจ

นายศิวัช มาเนียม

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

แบบสอบถามความต้องการพัฒนาหลักสูตร

สำหรับ นักเรียน เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประตุ อำเภวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

คำชี้แจง

- แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถาม
ตอนที่ 2 ความต้องการพัฒนาหลักสูตร
ตอนที่ 3 ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตร
- กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน
- กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

ที่จะสามารถนำไปวิเคราะห์ในการจัดทำหลักสูตรได้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

เพศ

ชาย

หญิง

ระดับชั้น

ป. 4

ป.5

ป. 6

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรของนักเรียนมากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

5	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	ต้องการมาก
3	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	ต้องการน้อย
1	หมายถึง	ต้องการน้อยสุด

หัวข้อพัฒนาหลักสูตร	ระดับความต้องการ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ข้าราชการรัฐพีช					
2. สัมตำทอด					
3. ขนมน้ำยาป่า					
4. มะขามคลุกสามารถ					
5. การจักสาน					
6. การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี					
7. ขนมง					
8. ไช้เค็มไอโอดีน					

ตอนที่ 3 ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความต้องการ (มากกว่า 1 ข้อ)

1. นักเรียนคิดว่าควรมีโอกาสและมีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาเพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนเองหรือไม่

ควรมีส่วนร่วม

ไม่ควรมีส่วนร่วม

2. นักเรียนคิดว่าต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ฝึกทักษะในหลักสูตรนั้น ๆ ให้ชำนาญ

ฝึกวางแผนการทำงานให้เป็นระบบ

ฝึกการคิดริเริ่ม คิดสิ่งใหม่อย่างสร้างสรรค์

3. นักเรียนต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การเรียนรู้โดยใช้การบรรยาย

การเรียนรู้โดยใช้การสาธิต

การเรียนรู้โดยเน้นทักษะปฏิบัติ

การเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม

การเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยสอน

แบบสอบถามความต้องการพัฒนาหลักสูตร

สำหรับ ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน

เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มี
ความรู้เกี่ยวกับไถ่อย่างวิเชียรบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้
เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงขอความ
อนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบตามความเป็นจริง

โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถาม

ตอนที่ 2 ความต้องการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 3 ความต้องการในการเรียนรู้หลักสูตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเติมข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ	☐	ชาย	☐	หญิง
2. อายุ	☐	21 – 30 ปี	☐	31 – 40 ปี
	☐	41 – 50 ปี	☐	50 ปีขึ้นไป
3. ระดับชั้น	☐	ต่ำกว่าปริญญาตรี	☐	ปริญญาตรี
	☐	ปริญญาโท	☐	ปริญญาเอก
4. อาชีพ	☐	รับราชการ	☐	นักปกครองท้องถิ่น
	☐	เกษตรกรรม	☐	ค้าขาย

5. ท่านคิดว่าการปลูกฝังให้นักเรียนได้สืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตั้งแต่เยาว์วัย

มีความเหมาะสมหรือไม่

เหมาะสม

ไม่เหมาะสม

6. ท่านคิดว่าการเชิญผู้รู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นมาถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน

เหมาะสมหรือไม่

เหมาะสม

ไม่เหมาะสม

7. ท่านมีความต้องการถ่ายทอดความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับเยาวชนรุ่นหลังหรือไม่

มี

ไม่มี

ตอนที่ 2 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรของท่านมากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน

5	หมายถึง	ต้องการมากที่สุด
4	หมายถึง	ต้องการมาก
3	หมายถึง	ต้องการปานกลาง
2	หมายถึง	ต้องการน้อย
1	หมายถึง	ต้องการน้อยสุด

หัวข้อพัฒนาหลักสูตร	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1. ข้าราชการวิทยุพีช					
2. สัมตำทอด					
3. ขนมน้ำยาป่า					
4. มะขามคลุกสามรส					
5. การจักสาน					
6. การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี					
7. ขนมอง					
8. ไช้เค็มไอโอดีน					
9. อื่น ๆ					

ข้อเสนอแนะ.....

แบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรด้านความรู้ทางการเรียน
หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่าย
กลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้มีข้อสอบจำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที
2. แบบทดสอบนี้เป็นแบบสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยให้เลือกเพียงข้อละ 1 ตัวเลือก

เท่านั้น

3. ในการตอบเมื่อหาคำตอบที่ต้องการได้แล้ว ให้ทำเครื่องหมาย X ในช่องที่ตรงกับตัวเลือกที่ต้องการลงในกระดาษคำตอบ เช่น ต้องการเลือกคำตอบ ข. ให้ทำเครื่องหมายดังนี้

คำตอบ

ข้อ 0 ก. ~~ข.~~ ค. ง.

4. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดเส้นทับรอยขีดเดิมเสียก่อนแล้วขีดคำตอบใหม่

ข้อ 0 ก. ข. ~~ค.~~ ง.

5. นักเรียนควรพิจารณาคำตอบจาก 4 ตัวเลือกให้ดี ไม่ควรเดา เพราะการเดาไม่ช่วยให้

คะแนนดีขึ้น

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว คะแนน 30 คะแนน

1. ไก่ย่างวิเชียรบุรี เจ้าแรกของอำเภอวิเชียรบุรีคือใคร

ก. ไก่ย่างบัวตอง	ข. ไก่ย่างตาแป๊ะ
ค. ไก่ย่างสามสาว	ง. ไก่ย่างรสทิพย์
2. ข้อใดจัดเป็นอาหารพื้นบ้านชาวอำเภอวิเชียรบุรีทั้งหมด

ก. ใส่อั่ว แกงฮังเล	ข. แกงแค ผัดสะตอ
ค. ไก่ย่าง ส้มตำ	ง. น้ำพริกหนุ่ม แกงไตปลา
3. ไก่ย่างวิเชียรบุรี ตั้งอยู่ในตำบลใดของอำเภอวิเชียรบุรี

ก. ตำบลท่าโรง,ตำบลน้ำร้อน	ข. ตำบลพุดเตย,ตำบลพุดขาม
ค. ตำบลโคกปรัง,ตำบลยางสาว	ง. ตำบลสระประดู่,ตำบลสามแยก
4. ไก่ย่างวิเชียรบุรี ทำมาจากไก่สายพันธุ์ชนิดใด

ก. ไก่บ้าน	ข. ไก่เนื้อ
ค. ไก่แจ้	ง. ถูกทั้งข้อ ก และ ข
5. ไก่ย่างวิเชียรบุรี ใช้ไม้คียบไก่ทำมาจากไม้ชนิดใด

ก. ไม้สะเดา	ข. ไม้ไผ่
ค. ไม้สัก	ง. ไม้หวาย
6. ข้อใดคือวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำไก่ย่างวิเชียรบุรี

ก. จาน ช้อน กระจบอก เตาย่าง ถ่าน เหล็กตะแกรงย่าง	
ข. เครื่องปั่น อ่าง กระจบ เตาย่าง ถ่าน เหล็กตะแกรงย่าง	
ค. ครก กระจบ ทัพพี ตู้แช่ เตาย่าง ถ่าน เหล็กตะแกรงย่าง	
ง. เครื่องปั่น กระจบมั่ง ทัพพี เตาย่าง ถ่าน เหล็กตะแกรงย่าง	
7. ข้อใดเป็นขั้นตอนแรกในการวางแผนซื้อวัตถุดิบอาหารสด

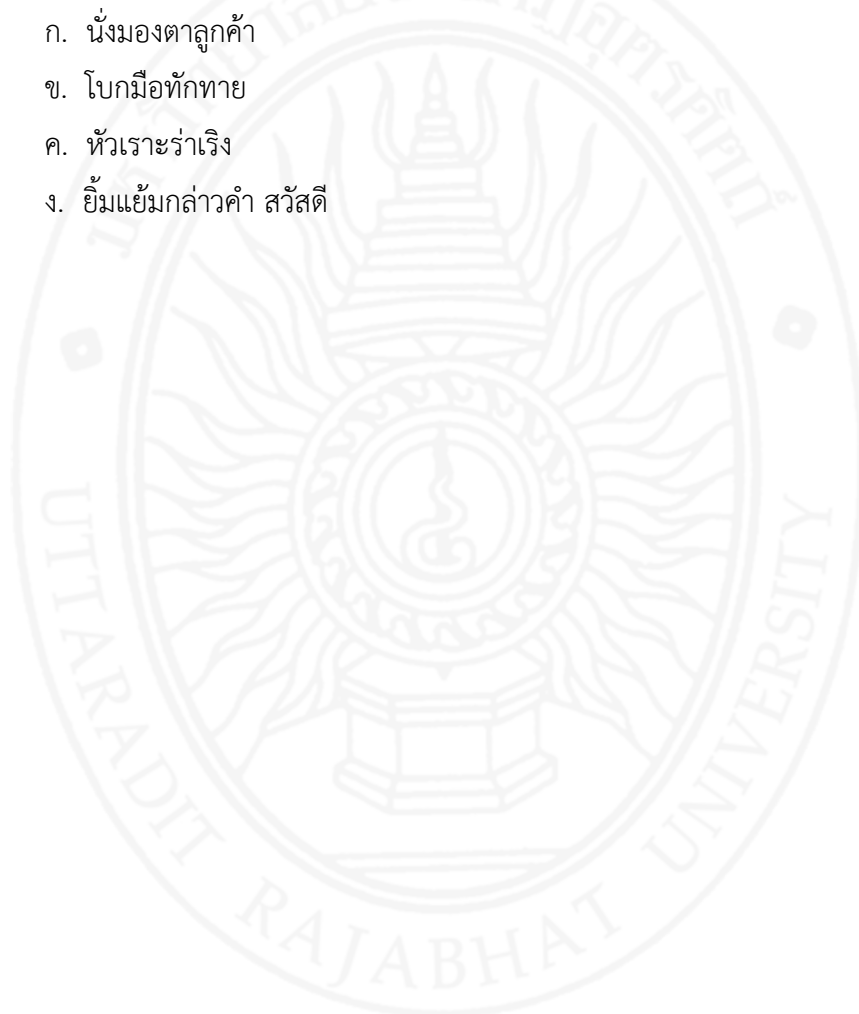
ก. สรรวจวัตถุดิบอาหารสดที่มีอยู่แล้ว	
ข. ทำรายการจัดซื้อวัตถุดิบอาหารสด	
ค. จำแนกวัตถุดิบจากรายการวัตถุดิบอาหารสด	
ง. คำนวณค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหาร	
8. ไก่ย่างวิเชียรบุรี ควรมีน้ำหนักประมาณกี่กิโลกรัม

ก. 0.5 – 1.0 กิโลกรัม	ข. 2.4 – 2.8 กิโลกรัม
ค. 1.4 – 1.8 กิโลกรัม	ง. 2.0 – 2.5 กิโลกรัม

9. วัตถุดิบข้อใด ไม่ควร เลือกซื้อมารับประทาน
- กระเทียมกลีบเล็ก
 - เมล็ดผักชีมีสีเหลืองปนเล็กน้อย
 - เนื้อมะขามเปียกมีสีขาวปนเล็กน้อย
 - พริกแห้งแห้งสนิทสีแดงสม่ำเสมอทั่วเมล็ด
10. เราควรเลือกซื้อถ่านย่างไถ่อย่างวิเชียรบุรีแบบใด
- ถ่านสีดำสนิท มีความชื้น
 - ถ่านสีดำสนิท ไม่มีความชื้น
 - ถ่านสีดำไม่สนิท มีความชื้น
 - ถ่านสีเทาไม่มีความชื้น
11. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการเลือกและเตรียมวัสดุอุปกรณ์
- สามารถช่วยควบคุมการทำงานได้ทันเวลา
 - สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
 - การเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มประกอบอาหาร
 - ทำให้รสชาติมีกลิ่นหอมขึ้น
12. อุปกรณ์ เตาย่างไถ่อย่างวิเชียรบุรี แบ่งเป็นกี่ส่วน
- 3 ส่วน โครงสร้างเหล็ก เตาใส่ถ่าน ที่พับไถ่เมื่อย่างไถ่สุกแล้ว
 - 2 ส่วน โครงสร้างเหล็ก เตาใส่ถ่าน
 - 2 ส่วน โครงสร้างเหล็ก ที่พับไถ่อย่างเมื่อย่างไถ่สุกแล้ว
 - 4 ส่วน โครงสร้างเหล็ก เตาแก๊ส ที่พับไถ่อย่างเมื่อย่างไถ่สุกแล้ว ตะกร้าใส่ไถ่
13. ขั้นตอนแรก ของการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีสดดั้งเดิม คือขั้นตอนใด
- หมักไถ่เข้ากับส่วนผสม
 - ย่างไถ่บนตะแกรงเหล็ก
 - คัดเลือกไถ่ที่มีคุณภาพ
 - ปั่นส่วนผสมให้เข้ากัน
14. การหมักไถ่อย่างวิเชียรบุรีสดดั้งเดิม ควรหมักไว้ประมาณกี่นาที
- 5 นาที
 - 10 นาที
 - 30 นาที
 - 60 นาที

15. ไก่ย่างวิเชียรบุรีรสดั้งเดิม ทำให้สุกโดยวิธีใด
- เผาด้วยไฟ
 - ต้มในน้ำ
 - ย่างบนเตาถ่าน
 - นึ่ง
16. นำซอสบาร์บีคิว มาใช้ด้วยวิธีอย่างไรกับไก่
- การดอง
 - การแช่ฉ่ำ
 - การหมัก
 - การเชื่อม
17. เราจะรู้ได้อย่างไรว่าไก่ย่างวิเชียรบุรีรสชาติใหม่สุกแล้ว
- หนังด้านนอกเริ่มไหม้ สีไก่ดำคล้ำ เนื้อไก่สุกนุ่มทั่วตัว
 - หนังด้านนอกกรอบไหม้ สีดำสวยงาม เนื้อไก่สุกนุ่มทั่วตัว
 - หนังด้านนอกกรอบ สีสุกเหลืองสวยงาม เนื้อไก่สุกนุ่มทั่วตัว
 - หนังด้านนอกเริ่มดำ มีกลิ่นไหม้ เนื้อไก่สุกนุ่มทั่วตัว
18. ไก่ย่างวิเชียรบุรีรสชาติใหม่ ใช้ระยะเวลาในการย่างประมาณกี่นาที
- ใช้เวลา 60 นาที
 - ใช้เวลา 30 นาที
 - ใช้เวลา 10 นาที
 - ใช้เวลา 15 นาที
19. การนำมาผงปรุงรสสปาปริก้า มาหมักไก่ตรงกับขั้นตอนกระบวนการทำงานข้อใด
- การวิเคราะห์งาน
 - การวางแผนในการทำงาน
 - การประเมินผลการทำงาน
 - การปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอน
20. การทำไก่ย่างวิเชียรบุรีรสบาร์บีคิวต่างจากการทำไก่ย่างวิเชียรบุรีรสสปาปริก้าอย่างไร
- ต่างตรงวัสดุในการบรรจุภัณฑ์
 - ต่างที่ส่วนผสมปรุงรสชาติ
 - ต่างที่ขั้นตอนการทำ
 - ไม่ต่างกัน
21. ผงสปาปริก้า มีสีอะไร
- สีเขียว
 - สีส้ม
 - สีแดง
 - สีเหลือง

29. ข้อใดคือวัตถุประสงค์หลัก การขายทำไปอย่างวิเชียรบุรี
- ก. เผยแพร่ความรู้ในชุมชน
 - ข. ฝึกทักษะการประกอบอาหาร
 - ค. ส่งเสริมการประกอบอาชีพสร้างรายได้
 - ง. แปรรูปอาหารและถนอมอาหารไว้รับประทาน
30. ขณะที่นักเรียนปฏิบัติการขายนักเรียนจะเชิญชวนลูกค้าซื้อสินค้าอย่างไร
- ก. นั่งมองตาลูกค้า
 - ข. โบกมือทักทาย
 - ค. หัวเราะร่าเริง
 - ง. ยิ้มแย้มกล่าวคำ สวัสดี

เฉลย
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อที่	เฉลย	ข้อที่	เฉลย	ข้อที่	เฉลย
1.	ข	11.	ง	21.	ข
2.	ค	12.	ก	22.	ง
3.	ง	13.	ค	23.	ข
4.	ง	14.	ก	24.	ค
5.	ข	15.	ค	25.	ก
6.	ง	16.	ค	26.	ง
7.	ก	17.	ค	27.	ก
8.	ค	18.	ข	28.	ก
9.	ค	19.	ง	29.	ค
10.	ข	20.	ข	30.	ง

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

หลักสูตรไگوی่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง.....สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

คำชี้แจง ให้ผู้สอนประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ประเมินแล้วใส่คะแนน 3,2 1 และ 1 ลงในช่องที่เตรียมไว้

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม
		1. การวางแผนการทำงาน	2. การเตรียมวัสดุและวัสดุ	3. การเลือกและใช้เครื่องมือได้	4. การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	5. การเก็บรักษาวัสดุ	
	คะแนนเต็ม	4	4	4	4	4	20
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม
		1. การวางแผนการทำงาน	2. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์	3. การเลือกและใช้	4 การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	5. การเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์	
	คะแนนเต็ม	4	4	4	4	4	20
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							
16.							

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

รายการ	คะแนน			
	4	3	2	1
1. การวางแผนการทำงาน	1. มีการปรึกษาหารือ 2. มีขั้นตอนการทำงาน 3. แบ่งหน้าที่การทำงานที่ชัดเจน	1. มีการปรึกษาหารือ 2. มีขั้นตอนการทำงาน 3. แบ่งหน้าที่การทำงานในภาพรวม	1. ไม่มีการปรึกษาหารือ 2. มีขั้นตอนการทำงาน 3. แบ่งหน้าที่การทำงาน	1. ไม่มีการปรึกษาหารือ 2. ไม่มีขั้นตอนการทำงาน 3. ช่วยกันทำงานโดยไม่แบ่งหน้าที่
2. การเตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์	1. เตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ครบ 2. วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์พร้อมปฏิบัติงาน	1. เตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ขาดไป 2 ชั้น 2. วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์พร้อมปฏิบัติงาน	1. เตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ขาดไป 3 ชั้น 2. วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ไม่พร้อมใช้งาน 2 ชั้น	1. ไม่มีเตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน แต่สามารถปฏิบัติงานได้
3. การเลือกและใช้เครื่องมือได้ถูกต้องเหมาะสมกับงาน	เลือกและใช้ถูกต้องทุกชนิด	เลือกและใช้ไม่ถูกต้อง 2 ชั้น	เลือกและใช้ไม่ถูกต้อง 4 ชั้น	เลือกและใช้ไม่ถูกต้องเกิน 5 ชั้น

รายการ	คะแนน			
	4	3	2	1
4. การปฏิบัติ งานตาม ขั้นตอน	1. ทำงานถูกต้อง ตามขั้นตอน 2. ทำงานด้วย ตนเอง 3. ทำงานอย่าง คล่องแคล่ว	1. ทำงานถูกต้อง ตามขั้นตอน 2. ทำงานด้วย ตนเอง 3. ทำงานติดขัด บางจุด	1. ทำงานผิดเกิน 2 ขั้นตอน 2. ทำงานโดยมี ครูคอยและปราชญ์ ชาวบ้านแนะนำ	1. ทำงาน ผิดพลาดเกิน 3 ขั้นตอน 2. ทำงานโดยมี ครูคอยและป ราชญ์ชาวบ้าน แนะนำ
5. การเก็บ รักษาวัตถุบ และวัสดุ อุปกรณ์	ทำความสะอาด และเก็บวัตถุบ และวัสดุอุปกรณ์ ได้ถูกวิธีทุกชนิด	ทำความสะอาด และเก็บวัตถุบ และวัสดุอุปกรณ์ ได้ถูกวิธีทุกชนิด	ไม่ทำความสะอาด แต่เก็บ วัตถุบฯ ได้ถูกวิธี บางชนิด	ไม่ทำความสะอาด แต่เก็บ วัตถุบฯ ได้ถูก วิธีทุกชนิด

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเด็นการสังเกต คุณลักษณะอันพึงประสงค์						รวม
		1. ความสามัคคี	2. ความรับผิดชอบ	3. มุ่งมั่นในการทำงาน	4. ความซื่อสัตย์	5. ความอดทน	6. ความซื่อสัตย์	
11.								
12.								
13.								
14.								
15.								

โดยมีการแปลความหมายคะแนนดังนี้

- √ คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานผ่าน
 คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

รายการ	ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน	
	มี	ไม่มี
1. ความสามัคคี	มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นสม่ำเสมอด้วยมิตรไมตรี	ไม่มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ความรับผิดชอบ	มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำในการทำงานได้ด้วยตนเอง	ไม่มีมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
3. มุ่งมั่นในการทำงาน	เอาใจใส่ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและแก้ปัญหาหรือปรับปรุงได้ด้วยตนเอง	ต้องคอยเตือนให้เอาใจใส่ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในบางช่วงและไม่สามารถแก้ปัญหาหรือปรับปรุงได้ด้วยตนเอง
4. ความขยัน	มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานสม่ำเสมอ	ไม่มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน
5. ความอดทน	มีความอดทนในการทำงานสม่ำเสมอ	ไม่มีความอดทนในการทำงาน
6. ความซื่อสัตย์	มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน	ไม่มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน

**แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี
จังหวัดเพชรบูรณ์**

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์วัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี

โปรดตอบแบบสอบถามตามระดับความคิดเห็นของนักเรียนตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

นายศิวัช มาเนียม

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. ประเด็นการสอบถาม
3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. ระดับชั้น ป. 6

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรี คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนมากที่สุด โดยกำหนดระดับความพึงพอใจดังนี้

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยสุด

ตอนที่ 1 ระดับความพึงพอใจของหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี

ประเด็นการวัดความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านเนื้อหาสาระ					
1. เนื้อหาที่เรียนเหมาะกับท้องถิ่น					
2. เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน					
3. เนื้อหาเข้าใจได้ง่าย					
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น					
5. ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน					
6. นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีฝึกปฏิบัติจริงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น					
7. กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
8. กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้ ทักษะ กระบวนการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีของผู้เรียน					
ด้านสื่อการเรียนรู้					
9. สื่อการเรียนรู้เพียงพอกับกิจกรรมที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
10. นักเรียนรู้จักวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี					
11. สื่อการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหา					

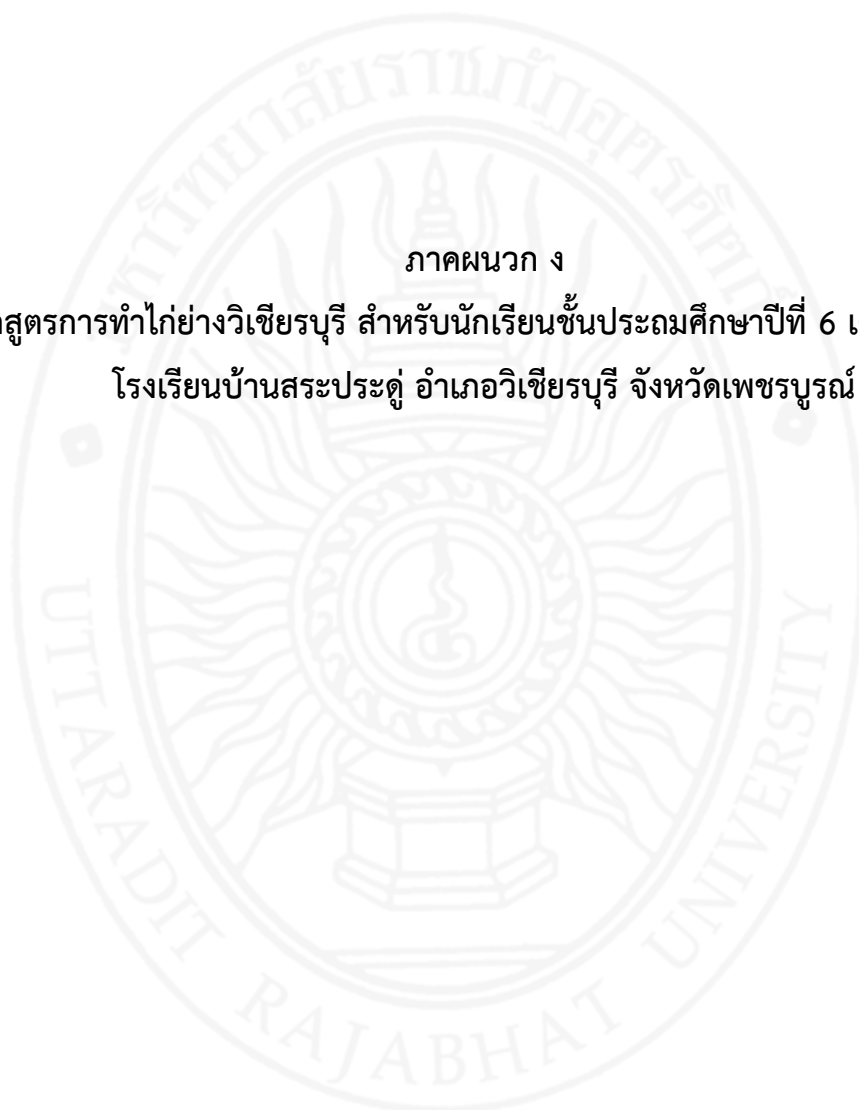
ประเด็นการวัดความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
ด้านการวัดและประเมินผล					
12. มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย					
13. การวัดและประเมินผลมีเกณฑ์ที่ระบุชัดเจน					
ด้านบรรยากาศการเรียนรู้					
14. นักเรียนมีสุข สนุกสนานในการเรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอน					
15. นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้					
16. เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
17. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น					
18. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในประจำวันได้					
19. นักเรียนมีส่วนร่วมในการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ					
20. นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง					
รวม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

ภาคผนวก ง
หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่ม
โรงเรียนบ้านสระประตู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

วิสัยทัศน์

สิ่งสำคัญที่สุดของการพัฒนาการศึกษา คือ คุณภาพของผู้เรียน เน้นกระบวนการทำงานลงมือปฏิบัติ และออกแบบการจัดการอย่างเป็นระบบ จำเป็นต้องสร้างทักษะพื้นฐาน และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในการใช้ทักษะชีวิต การใช้เทคโนโลยี และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนดสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง การทำงานเป็นกลุ่ม แก้ไขปัญหาการทำงาน มุ่งเน้นการสร้างพลเมืองที่ดี สืบทอดภูมิปัญญาชาวบ้านของชุมชนสู่อาชีพ ผ่านกิจกรรมและกระบวนการพัฒนาสามารถดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุขอย่างยั่งยืน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น

ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

หลักการ

ตามความ มาตรา 27 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตการประกอบอาชีพตลอดจนการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและ ประเทศชาติ ซึ่งหมายถึงสถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นและผู้เรียนเป็น

สำคัญ เพื่อนำมาสู่การแก้ปัญหาและความต้องการของสังคม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาต่อไป

หลักสูตรการเรียนรู้เล่มนี้ พัฒนาขึ้นจากการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ ของเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ รวมถึงศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร โดยยึดหลักการ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรที่ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรัก ห่วงเห่น และภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง
4. เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักเรียนนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาเพิ่มมูลค่า

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์เบื้องต้นในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
2. เพื่อให้มีทักษะจากการลงมือทำปฏิบัติจริง เช่น การหมักไถ่ การย่างไถ่ รวมทั้งการเลือก เตรียมและใช้วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
3. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมในบ้านและชุมชนสามารถปฏิบัติตนเพื่อส่งเสริมฟื้นฟูและอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ได้
4. เพื่อให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ปรับปรุงงานและกระบวนการทำงานดีขึ้น

ตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้
หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

สาระการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้
1. ความรู้เบื้องต้นในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี ประวัติความเป็นมา ความสำคัญของประเพณี เทศกาลกินไถ่อย่างวิเชียรบุรี และ ประโยชน์ของไถ่อย่างวิเชียรบุรี และการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	1. สามารถอธิบายประวัติความเป็นมา ความสำคัญ ของไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้ 2. สามารถยกตัวอย่างประโยชน์ของประเพณี เทศกาลกินไถ่อย่างวิเชียรบุรี และการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้
1. วัตถุประสงค์ที่ใช้ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี 2. วัสดุอุปกรณ์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี 3. การเลือก ใช้ เก็บรักษาวัตถุประสงค์และวัสดุอุปกรณ์ 4. ประโยชน์ของการเลือก ใช้ เก็บรักษาวัตถุประสงค์และวัสดุอุปกรณ์	1. สามารถเลือก ใช้ เก็บรักษาวัตถุประสงค์และวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม ประหยัด และปลอดภัย 2. เห็นประโยชน์ของการเลือก ใช้ เก็บรักษาวัตถุประสงค์และวัสดุอุปกรณ์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
1. วิธีและขั้นตอนในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี 2. สุขลักษณะในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี 3. มารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	1. สามารถอธิบายขั้นตอนการทำและพัฒนาไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้ 2. สามารถทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้อย่างถูกต้อง 3. สามารถเลือกใช้วัตถุประสงค์ที่มีในท้องถิ่นได้
1. การพัฒนาสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรี 2. การใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีอย่างประหยัดและคุ้มค่า 3. มารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	1. สามารถพัฒนาสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้อย่างสร้างสรรค์และถูกสุขลักษณะ 2. สามารถใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า 3. ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
1. หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 2. วัสดุที่ใช้ในการทำบรรจุภัณฑ์	1. สามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อบรรจุไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้ถูกต้องและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
1. การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี	1. ปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้ 2. นำเสนอขายไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้และเวลาเรียน
หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

หน่วยที่	สาระการเรียนรู้	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไถ่อย่างวิเชียรบุรี	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไถ่อย่างวิเชียรบุรี 1. ประวัติความเป็นมาของประเพณีกินไถ่อย่างวิเชียรบุรี 2. ความสำคัญของประเพณีกินไถ่อย่างวิเชียรบุรี 3. ประโยชน์ของเมนูไถ่อย่างวิเชียรบุรี	2
หน่วยที่ 2 วัตถุดิบ และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี 1. วัตถุดิบในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี 2. วัสดุอุปกรณ์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี 3. การเลือก การใช้ การเก็บรักษาวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ 4. ประโยชน์ของการเลือก ใช้ เก็บรักษาวัตถุดิบและวัสดุ อุปกรณ์	3
หน่วยที่ 3 การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี 1. วิธีการและขั้นตอนในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีดั้งเดิม 2. สุขลักษณะในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	6
หน่วยที่ 4 การพัฒนาสูตร การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	การพัฒนาสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี 1. พัฒนาสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี 2. การใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำไถ่อย่าง ประหยัดและคุ้มค่า 3. มารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3
หน่วยที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์	การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อบรรจุไถ่อย่างวิเชียรบุรี 1. หลักการออกแบบบรรจุภัณฑ์ 2. วัสดุที่ใช้ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	3
หน่วยที่ 6 การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี	การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี 1. การปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี	3

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ดังนี้

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไถ่อย่างวิเชียรบุรี
2. วัตถุประสงค์ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
3. การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
4. การพัฒนาสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
5. การออกแบบบรรจุภัณฑ์
6. การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี

คำอธิบายรายวิชา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เวลาเรียน 20 ชั่วโมง

ศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของไถ่อย่างวิเชียรบุรี ความสำคัญ เอกลักษณ์ ภูมิปัญญาชาวบ้าน ของอาหารพื้นบ้านชาววิเชียรบุรี การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี มีขั้นตอนพิธีพิถัน ต้องที่ใช้องค์ความรู้ ภูมิปัญญาชาวบ้านที่สืบทอดต่อกันมา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของไถ่อย่างวิเชียรบุรี การเลือกวัตถุดิบ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี วิธีการหมักไถ่ ่างไถ่ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ด้วยวัสดุที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม พร้อมเรียนรู้การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี การวางแผนการขาย เทคนิคการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี และทักษะการปฏิบัติงานขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี สามารถอธิบายขั้นตอนและทักษะในการปฏิบัติ มีการประยุกต์ ผสมผสาน และแก้ปัญหา เกิดกระบวนการกลุ่ม มีคุณลักษณะในด้านความ ประณีตและสร้างสรรค์ มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อชุมชนท้องถิ่น

ผลการเรียนรู้

1. สามารถอธิบายประวัติความเป็นมา ความสำคัญ ของไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้
2. สามารถยกตัวอย่างประโยชน์ของประเพณีกินไถ่อย่างวิเชียรบุรี และการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้
3. สามารถเลือก ใช้ เก็บรักษาวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม ประหยัด และปลอดภัย
4. เห็นประโยชน์ของการเลือก ใช้ เก็บรักษาวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
5. สามารถอธิบายขั้นตอนการทำและพัฒนาไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้
6. สามารถพัฒนาสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้อย่างสร้างสรรค์และถูกสุขลักษณะ
7. สามารถทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้อย่างถูกต้อง
8. สามารถเลือกใช้วัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นได้
9. สามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อบรรจุไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้ถูกต้องและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม
10. ปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้
11. สามารถวางแผนการขายและเทคนิควิธีการนำเสนอขายไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้
12. สามารถใช้พลังงานและทรัพยากรในการทำงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า
13. ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

รวมผลการเรียนรู้ 13 ข้อ

แนวทางการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร การทำอย่างวิเชียรบุรี สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จึงได้กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ 6 หน่วยตามโครงสร้างที่ประกอบไปด้วย จุดประสงค์ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ ผลงาน การวัดและประเมินผล และเวลาในการเรียน โดยมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้ และได้พัฒนาตนเอง สูงสุด โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล
2. เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการทำงาน รายบุคคล และกระบวนการทำ งานร่วมกับผู้อื่น
3. เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำเอาความรู้ ความสามารถ ไปประยุกต์ใช้และปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ซึ่งกระบวนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. การคุมชั้นเรียน ในการเรียนการสอนหากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่มีสมาธิในการเรียน สามารถใช้วิธีการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนได้หลายวิธี เช่น
 - การแบ่งกลุ่มให้กลุ่มควบคุมกันเอง
 - การเสริมแรงด้วยการให้รางวัล
 - การลงโทษ ใช้วิธีการตัดสิทธิ์ในผลประโยชน์ที่เด็กพึงจะได้รับเช่น ให้ทำงานเดี่ยวไม่ให้ทำงานร่วมกับคนอื่น งดกิจกรรมบางอย่าง ที่เพื่อนได้ทำกัน เป็นต้น

2. การจัดกิจกรรม ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ครูควรงดเว้นการสอนด้วยการบรรยายมากเกินไป ถ้าจะใช้ก็พยายามใช้ให้น้อย ๆ เวลาสอนต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด เช่น แบ่งกลุ่มให้อภิปราย แสดงบทบาทสมมุติ จัดกิจกรรมหรือให้นักเรียนมีหน้าที่ช่วยเก็บสื่อเมื่อสอนเสร็จหรือเตรียมสื่อขณะสอน

3. การสร้างความสนใจ เรื่องที่จะเรียนในชั่วโมงด้วยการใช้สื่อ หรือเกม หรือกิจกรรมอื่น ๆ ควรกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจที่จะเรียนในเรื่องที่จะสอน เพราะถ้านักเรียนมีความสนใจเมื่อใดแล้ว การเรียนการสอนย่อมต่อเนื่องไปในทางที่ดี เช่น จะสอนประวัติใ้ อย่างวิเชียรบุรี ครูอาจใช้รูปภาพ หรือคลิปวิดีโอให้ฟัง เพื่อจะนำเข้าสู่การสอนเรื่องที่จะเรียน

4. การประยุกต์สาระความรู้ท้องถิ่นเพื่อการสอน ครูผู้สอนอาจนำเรื่องราวที่เกี่ยวกับสาระสำคัญของคนทั่วไปในท้องถิ่น มาเกริ่นนำเพื่อโยงสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน หรือนำเรื่องที่เกิดขึ้น

นำมาอภิปรายร่วมกัน เช่น เทศกาลกินใ้ย่างวิเชียรบุรี ซึ่งกำลังเป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไป หรือใช้ข่าวที่เกิดขึ้นเป็นเนื้อหาแล้วให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน โดยกำหนดหัวข้อให้ครอบคลุมเรื่องที่สอน

5. การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียน ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เช่น ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์คนในชุมชนบ้าง การค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น หรือบางครั้งอาจให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง หรือการสร้างสถานการณ์ จำลองให้ทดลองปฏิบัติ เป็นต้น

สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการทำใ้ย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จึงได้กำหนดแนวทางการจัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. จัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง
2. จัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย เช่น สื่อเสมือนจริง สื่อบุคคล สื่อที่สามารถเคลื่อนไหวได้
3. จัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นสำคัญ แหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด มุมรักการอ่าน แหล่งเรียนรู้ในสถานที่จริง เป็นต้น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 3.1 ใบความรู้
- 3.2 ใบกิจกรรม
- 3.3 วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำใ้ย่างวิเชียรบุรี
- 3.4 เอกสาร ตำราที่เกี่ยวกับใ้ย่างวิเชียรบุรี
- 3.5 ตัวอย่างใ้ย่างวิเชียรบุรี
- 3.6 กระดาษ
- 3.7 เชือก
- 3.8 สี
- 3.9 ปราชญ์ชาวบ้าน
- 3.10 ห้องสมุด
- 3.11 อาคารอเนกประสงค์
- 3.12 อินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน จึงได้พัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. เครื่องมือการวัดและประเมินผล
 - 1.1 แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์
 - 1.2 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน
 - 1.3 แบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียน
2. วิธีการวัด
 - 2.1 ประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการทำงาน
 - 2.2 ประเมินทักษะการปฏิบัติงาน
 - 2.3 ทดสอบการใช้หลักสูตรทางการเรียน
3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนที่เรียนจบหลักสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรีมีผลการใช้หลักสูตรทางการเรียน มีทักษะการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

- 3.1 แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการทำกิจกรรม
 - ✓ คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานผ่าน
 - ✗ คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานไม่ผ่าน

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

รายการ	ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน	
	มี	ไม่มี
1. ความสามัคคี	มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นสม่ำเสมอด้วยมิตรไมตรี	ไม่มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ความรับผิดชอบ	มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำในการทำงานได้ด้วยตนเอง	ไม่มีมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
3. มุ่งมั่นในการทำงาน	เอาใจใส่ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและแก้ปัญหาหรือปรับปรุงได้ด้วยตนเอง	ต้องคอยเตือนให้เอาใจใส่ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในบางช่วงและไม่สามารถแก้ปัญหาหรือปรับปรุงได้ด้วยตนเอง
4. ความขยัน	มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานสม่ำเสมอ	ไม่มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน
5. ความอดทน	มีความอดทนในการทำงานสม่ำเสมอ	ไม่มีความอดทนในการทำงาน
6. ความซื่อสัตย์	มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน	ไม่มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน

3.2 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

- 4 คะแนน หมายถึง มีทักษะการปฏิบัติงานดีมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีทักษะการปฏิบัติงานดี
- 2 คะแนน หมายถึง มีทักษะการปฏิบัติงานพอใช้
- 1 คะแนน หมายถึง มีทักษะการปฏิบัติงานปรับปรุง

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

รายการ	คะแนน			
	4	3	2	1
1. การวางแผนการทำงาน	1. มีการปรึกษาหารือ 2. มีขั้นตอนการทำงาน 3. แบ่งหน้าที่การทำงานชัดเจน	1. มีการปรึกษาหารือ 2. มีขั้นตอนการทำงาน 3. แบ่งหน้าที่การทำงานในภาพรวม	1. ไม่มีการปรึกษาหารือ 2. มีขั้นตอนการทำงาน 3. แบ่งหน้าที่การทำงาน	1. ไม่มีการปรึกษาหารือ 2. ไม่มีขั้นตอนการทำงาน 3. ช่วยกันทำงานโดยไม่แบ่งหน้าที่
2. การเตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์	1. เตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ครบ 2. วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์พร้อมปฏิบัติงาน	1. เตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ขาดไป 2 ชั้น 2. วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์พร้อมปฏิบัติงาน	1. เตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ขาดไป 3 ชั้น 2. วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ไม่พร้อมใช้งาน 2 ชั้น	1. ไม่มีเตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน แต่สามารถปฏิบัติงานได้
3. การเลือกและใช้เครื่องมือได้ถูกต้องเหมาะสมกับงาน	เลือกและใช้ถูกต้องทุกชนิด	เลือกและใช้ไม่ถูกต้อง 2 ชั้น	เลือกและใช้ไม่ถูกต้อง 4 ชั้น	เลือกและใช้ไม่ถูกต้องเกิน 5 ชั้น

รายการ	คะแนน			
	4	3	2	1
4. การปฏิบัติ งานตาม ขั้นตอน	1. ทำงานถูกต้อง ตามขั้นตอน 2. ทำงานด้วย ตนเอง 3. ทำงานอย่าง คล่องแคล่ว	1. ทำงานถูกต้อง ตามขั้นตอน 2. ทำงานด้วย ตนเอง 3. ทำงานติดขัด บางจุด	1. ทำงานผิดเกิน 2 ขั้นตอน 2. ทำงานโดยมี ครูคอยและปราชญ์ ชาวบ้านแนะนำ	1. ทำงาน ผิดพลาดเกิน 3 ขั้นตอน 2. ทำงานโดยมี ครูคอยและป ราชญ์ชาวบ้าน แนะนำ
5. การเก็บ รักษาวัตถุดิบ และวัสดุ อุปกรณ์	ทำความสะอาด และเก็บวัตถุดิบ และวัสดุอุปกรณ์ ได้ถูกวิธีทุกชนิด	ทำความสะอาด และเก็บวัตถุดิบ และวัสดุอุปกรณ์ ได้ถูกวิธีทุกชนิด	ไม่ทำความสะอาด สะอาดแต่เก็บ วัตถุดิบฯ ได้ถูกวิธี บางชนิด	ไม่ทำความสะอาด สะอาดแต่เก็บ วัตถุดิบฯ ได้ถูก วิธีทุกชนิด

3.3 แบบทดสอบวัดผลการใช้หลักสูตรทางการเรียน เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4
ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ให้ 1 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบถูก ให้ 0 คะแนน สำหรับข้อที่ตอบผิด
หรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ 6 แผนการเรียนรู้ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไถ่อย่างวิเชียรบุรี	2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 วัตถุประสงค์และวัตถุประสงค์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การพัฒนาสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรีรสชาติใหม่	6 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การออกแบบบรรจุภัณฑ์	3 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี	3 ชั่วโมง
รวม	20 ชั่วโมง

ภาคผนวก จ ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7

หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี	เวลา 6 ชั่วโมง
เรื่อง การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี	เวลา 6 ชั่วโมง
ภาคเรียนที่ 1/2562 วันที่ 18 กันยายน 2562	ผู้สอน นายศิวัช มาเนียม

ผลการเรียนรู้

1. ปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้
2. สามารถวางแผนการขายและเทคนิควิธีการนำเสนอขายไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้

สาระสำคัญ

การวางแผนการขายและเทคนิคการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี และทักษะในการปฏิบัติงานขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี ปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถวางแผนการขายและเทคนิควิธีการนำเสนอขายไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้ (K)
2. นักเรียนสามารถปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้ Print
3. นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีมารยาทในการทำงานร่วมกับผู้อื่น(A)

สาระการเรียนรู้

1. ทักษะปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี
2. วางแผนการขายและเทคนิควิธีการนำเสนอขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ 1. ผู้สอนชี้ให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการวางแผนการขาย และเทคนิคการขาย ที่มีผลต่อการเสนอขายสินค้า และตั้งคำถามเพื่อถามผู้เรียนว่า “ทำไมต้องมีการวางแผนการขายและการใช้เทคนิคในการขาย”

2. ผู้สอนชี้แจงเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนแบ่งเป็นกลุ่มๆ ละ 5-6 คน โดยให้แต่ละกลุ่มปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ที่ 5 เรื่อง การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี

ขั้นสอน 3. ผู้สอนอธิบายความหมายและจุดประสงค์ของการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี พร้อมทั้งซักถามผู้เรียนเพื่อทดสอบความเข้าใจ

4. ผู้สอนให้ผู้เรียนช่วยกันบอกการเตรียมตัวก่อนปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี
 5. ให้ผู้เรียนที่จัดกลุ่มไว้แล้วแต่ละกลุ่มปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี ณ สถานที่จริง
 6. ให้ผู้เรียนช่วยกันหาจุดบกพร่องของการปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี ที่แต่ละกลุ่มปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี พร้อมทั้งช่วยกันแก้ไข โดยผู้สอนเป็นผู้สังเกตการณ์และให้คำแนะนำ
 7. นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำเสนอสรุปผลการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรีหน้าชั้นจนจบครบทุกกลุ่ม
- ขั้นสรุป**
8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาเรื่อง การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี ให้ข้อเสนอแนะในกลุ่มที่ยังไม่สมบูรณ์
 9. นักเรียนแต่ละคน สรุปความรู้ บันทึกลงในใบงาน
 10. ให้นักเรียนใบกิจกรรมที่ 7 เรื่อง การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ 5 เรื่อง การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี
2. ใบกิจกรรมที่ 7 เรื่อง การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี
3. ถุงมือ ผ้ากันเปื้อน หมวกคลุมผม
4. วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
5. บรรจุภัณฑ์
6. ร้านไถ่อย่างตาแป๊ะ 2

การวัดและประเมินผล

จุดประสงค์การเรียนรู้	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน
1. นักเรียนสามารถวางแผนการขายและเทคนิควิธีการนำเสนอขายไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้	ตรวจใบกิจกรรมที่ 7 เรื่อง การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี	ตรวจใบกิจกรรมที่ 7 เรื่อง การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี	16-20 คะแนน หมายถึงระดับดีมาก 11 - 15 คะแนน หมายถึง ระดับดี 6-10 คะแนน หมายถึง ระดับพอใช้ 1-5 คะแนน หมายถึง ระดับปรับปรุง

2. นักเรียน ปฏิบัติการขาย ไถ่อย่างวิเชียรบุรีได้	ตรวจใบ กิจกรรม ที่ 7 เรื่อง การขายไถ่อย่าง วิเชียรบุรี	ตรวจใบ กิจกรรม ที่ 7 เรื่อง การขายไถ่อย่าง วิเชียรบุรี	
3. นักเรียนปฏิบัติตน อย่างมีมารยาทใน การทำงานร่วมกับ ผู้อื่น	การประเมิน ทักษะการ ปฏิบัติงาน	แบบประเมิน ทักษะการ ปฏิบัติงาน	

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการสอน

.....
.....
.....

ปัญหา/อุปสรรคในการสอน

.....
.....
.....

แนวทางการแก้ไข

.....
.....
.....

สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน

.....
.....
.....

เหตุผล

.....
.....
.....

การปรับแผนการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นายศิวัช มาเนียม)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2562

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร

(นางกัญญา เลพล)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2562

ใบความรู้ที่ 5 การขายไปอย่างวิเชียรบุรี

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการขาย

ในปัจจุบันการขายต้องเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของทุกคน เพราะการขายเป็นกิจกรรมที่สนองความต้องการของผู้ซื้อและผู้ขาย เพราะฉะนั้นพนักงานขายหรือผู้ขายจะต้องได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน การขายจึงมีบทบาทสำคัญ เช่น การให้บริการ การให้ความรู้ การแสวงหา การอำนวยความสะดวก การชักจูงใจให้ลูกค้าซื้อสินค้า ธุรกิจทุกแห่งต้องการที่จะแสวงหาผลกำไรด้วยกันทั้งสิ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความหมายของการขาย

การขาย (Selling) เป็นกิจกรรมทางธุรกิจอย่างหนึ่งที่ลูกค้าหรือผู้ซื้อได้รับบริการหรือสินค้า ผู้ขายได้รับเงินค่าบริการหรือสินค้านั้น มีผู้ให้ความหมายของการขายดังนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

ขาย หมายถึง เอาของแลกเปลี่ยนตรา

ขาย หมายถึง โอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่กัน โดยตกลงว่าผู้รับโอนจะใช้ราคาแห่งทรัพย์สินนั้น มีหลายลักษณะคือ

ขาย หมายถึง ชำระเงินในขณะที่ซื้อขายกันเรียกว่า ขายเงินสด

ขาย หมายถึง โดยยอมเก็บเงินอันเป็นราคาของในวันหลังเรียกว่า ขายเชื่อ

สมาคมการตลาดแห่งสหรัฐอเมริกา (The American Marketing Association: AMA)

การขาย หมายถึง กระบวนการทางตรงหรือทางอ้อมของการช่วยเหลือและ/หรือการชักจูงผู้เป็นลูกค้าอนาคต ทั้งใช้บุคคลหรือไม่ใช้บุคคล ให้ซื้อสินค้าหรือบริการ หรือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างน่าพอใจที่เป็นผลสำคัญทางการค้าแก่ผู้ขาย

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 453

อันว่าซื้อขายนั้น คือ สัญญาซึ่งบุคคลฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ขาย โอนกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่า ผู้ซื้อ และ ผู้ซื้อตกลงว่าจะใช้ราคาทรัพย์สินนั้นให้แก่ผู้ขาย

จากความหมายข้างต้น จึงสรุปได้ว่า การขาย หมายถึง ความสามารถของแต่ละบุคคล ที่จะชักจูงใจลูกค้าให้ซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้นให้ได้ โดยผู้ขายมีกำไรผู้ซื้อได้รับสินค้าตามที่ต้องการ

1.2 ความสำคัญของการขาย

อาชีพการขายจำเป็นต้องใช้ศาสตร์และศิลป์และประสบการณ์เฉพาะตัวของผู้ขาย ดังนั้นอาชีพของการขายมีความสำคัญและสรุปได้ดังนี้

1.2.1 มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ โลกการค้าแบบเสรี (Free Enterprise) ทำให้ประเทศต่าง ๆ ในโลกมีการติดต่อสัมพันธ์กัน ทั้งด้านการเมือง สังคม วัฒนธรรม และแต่ละประเทศมีการแข่งขันด้านการขาย จากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ทำให้เกิดความต้องการสินค้าและบริการมากขึ้น ดังนั้นการขายจึงมีความสำคัญ และจำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะยังมีรายได้มากก็จะทำให้การผลิตเพิ่มขึ้น

1.2.2 มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทุกคนที่ประกอบอาชีพการขายจะมีรายได้ดีและมั่นคงผลที่เกิดขึ้นจะทำให้มีชีวิตอย่างมีความสุข และการขายมีความเจริญก้าวหน้าจะผลักดันให้การค้าขยายตัว มีสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดมากขึ้น ประชาชนมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ดีขึ้น ปัญหาในสังคมก็ลดน้อยลง

1.2.3 มีความสำคัญต่อกิจกรรมทางธุรกิจและการค้า การขายเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดธุรกิจและทำให้ธุรกิจนั้นขยายตัว มีสินค้าหลากหลายที่จะผลิต พร้อมทั้งจะนำไปทั้งในและต่างประเทศ และมีการพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยีด้านคมนาคม การผลิตสินค้าอุตสาหกรรม จะส่งผลให้ประชาชนมีรายได้ และมีงานทำ เป็นผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมือง ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของทุกประเทศ

1.2.4 มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของทุกคน ในชีวิตประจำวันของทุกคนต้องเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย ทุกคนจะต้องปรับปรุงการทำงานคิดที่จะปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของตนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จอยู่เสมอ จะทำการขยายสินค้าและบริการอย่างหนึ่งอย่างใด จะต้องปรับปรุงให้สินค้านั้นแตกต่างอยู่เสมอเพื่อให้แตกต่างจากคู่แข่ง เช่น จากมันฝรั่งธรรมดา พัฒนามาเป็นฝรั่งเล็กรสต่าง ๆ

2. หลักพื้นฐานของการขาย

การขายเป็นสิ่งสำคัญที่พนักงานขายทุกคนควรมี ผู้ที่มีความสนใจทางด้านขายจึงไม่ต้องกลัวว่าจะไม่มีงานทำ สิ่งที่เป็นหลักพื้นฐานควรมี ดังนี้

2.1 มีบุคลิกภาพที่ดี บุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญในการพบปะลูกค้า จึงต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง เช่น การจัดทรงผม การเดิน การนั่ง การยืน การใช้สายตาและแววตา การใช้คำพูดและน้ำเสียง ย่อมส่งผลโดยตรงต่อภาพพจน์ที่ดีต่อสายตาของลูกค้า

2.2 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พนักงานขายต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อยู่เสมอเพื่อให้ทันคู่แข่ง

2.3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบริษัทสินค้าที่ขาย ต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการทั้งของตนเองและคู่แข่ง

2.4 มีการชักจูงใจลูกค้า พนักงานขายต้องมีศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ ในการนำเสนอสินค้าแก่ผู้บริโภคเพื่อให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้าด้วยความพึงพอใจ ไม่เป็นการบีบบังคับ

2.5 มีการแก้ไขปัญหาให้ลูกค้า เมื่อลูกค้าซื้อสินค้าไปแล้ว มักมีปัญหาเกิดขึ้นก่อน และต้องการหาบางสิ่งเพื่อช่วยแก้ปัญหาเหล่านั้น เช่น ซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ เมื่อซื้อเครื่องไปแล้วมีปัญหา ต้องแก้ไขให้ลูกค้า

3. การวางแผนการขาย

3.1 ความหมายของการวางแผนการขาย

การวางแผนการขายคือกระบวนการคิดวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ ด้านการตลาด และการขาย แล้วตัดสินใจไว้ล่วงหน้า โดยอาศัยข้อมูลในอดีต และการพยากรณ์อนาคต เพื่อกำหนดแผนงาน วิธีการทำงานไว้ล่วงหน้า ให้มีโอกาสสำเร็จผลด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การวางแผนธุรกิจกับการวางแผนการขาย

แผนธุรกิจในเชิงทฤษฎี และองค์การขนาดใหญ่ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

3.2.1 แผนกลยุทธ์

3.2.2 แผนกลวิธี

3.2.3 แผนปฏิบัติการ

3.3 ความสัมพันธ์ของกระบวนการวางแผนกับพนักงานขาย

ผู้จัดการฝ่ายขาย จะทำบันทึกข้อมูลของตนเอง แล้ววางแผนการขายของตนเอง

โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

3.3.1 การวางแผนผลิตภัณฑ์

3.3.2 การวางแผนกำหนดอาณาเขตขาย

3.3.3 การวางแผนภายในอาณาเขตขาย

3.3.4 การวางแผนกำลังคน

3.3.5 การวางแผนโปรแกรมการขาย

3.3.6 การวางแผนเกี่ยวกับลูกค้า

3.4 องค์ประกอบกระบวนการวางแผนการขายของพนักงานขาย การวางแผนการขายของพนักงานขาย จะเกี่ยวข้องกับเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

4.4.1 การกำหนดแผนเป้าหมายรวม คุณต้องการอะไร

4.4.2 การวางแผนกำหนดผู้มุ่งหวัง ทำรายละเอียด และแบ่งประเภทลูกค้า

4.4.3 การวางแผนงบประมาณการขาย ประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่ งบประมาณรายรับ งบประมาณรายจ่าย งบประมาณกำไร

4.4.4 การวางแผนกำหนดเขตการขาย พิจารณาจากความสามารถในการเยี่ยมลูกค้าแต่ละราย ความทัดเทียมกันในด้านศักยภาพ มูลค่าการขายภายในเขตการขาย ค่าใช้จ่ายและการเสียเวลาในการเดินทาง และสถานที่ตั้งสำนักงานใหญ่

3.5 การวางแผนกำหนดโควต้าของพนักงานขาย

ลักษณะของการกำหนดโควต้าที่ดี

- มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน มีจุดหมาย
- มีความแม่นยำ มีความยุติธรรม
- เข้าใจง่าย นำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ทำทาย ไม่ไกลจนสุดเอื้อม หรือง่ายจนเกินไป
- ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้เมื่อจำเป็น

3.6 การวางแผนการเสนอขายเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการขายและเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดที่ลูกค้าจะตัดสินใจซื้อหรือไม่ซื้อ

ประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่

- ส่วนการเสนอ
- ส่วนการขาย
- ส่วนการติดตาม

4. เทคนิคการขาย

เทคนิคการขาย คือ วิธีการขายที่พนักงานขายใช้ความสามารถส่วนตัวหรือใช้ศิลปะในการชนะใจลูกค้า โดยให้ความรู้สึกว่าคุณค่านั้นมีความสำคัญต่อผู้ขายมาก ให้ความชื่นชม ให้ความนับถือ และให้ความสะดวกสบายแก่ลูกค้าให้มากที่สุด พนักงานขายที่ประสบความสำเร็จในอาชีพขายมีวิธีการใช้เทคนิคแตกต่างกัน เช่น

ความสามารถในการจำชื่อลูกค้าได้แม่นยำ

ความสามารถในการเลือกคำพูดที่สั้นกะทัดรัด เหมาะสม

ให้ลูกค้าทดลองฟรี ซื่อไปแล้วไม่ชอบใจเอามาคืนหรือเปลี่ยนเป็นสินค้าอื่นได้ เหมาะกับสินค้าออกใหม่

ความสามารถในการทำให้ความฝันของลูกค้ากลายเป็นความจริง

ความสามารถในการใช้ความกล้าเป็นเครื่องจูงใจที่ทำให้ลูกค้าซื้อสินค้านั้น

4.1 การแสวงหารายชื่อลูกค้าอนาคต เทคนิคขั้นแรกนี้พนักงานขายต้องพยายามหารายชื่อลูกค้าอนาคตให้ได้โดยใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

วิธีโซ่ไม่มีปลายหรือวิธีการ "ปากต่อปาก" เหมาะกับสินค้าสัมผัสไม่ได้ หรือสินค้าพิเศษ เช่น การบริการของหมอ ยาบำรุงร่างกาย

ใช้ศูนย์อิทธิพลหรือชมรม สมาคมที่เป็นที่ยอมรับของชุมชน โดยการเข้าพบผู้ที่มีอิทธิพล วิธีการจัดแสดงสินค้า การเข้าร่วมงานจัดแสดงสินค้าจะมีผู้สนใจเข้าร่วมชมงาน และเข้ามาชมสินค้าในบูทของกิจการ

วิธีการสังเกตส่วนตัว โดยการสังเกตจากกลุ่มคนที่พนักงานขายร่วมสังสรรค์ หรือจากสื่อมวลชน

4.2 ประโยชน์ของการแสวงหารายชื่อลูกค้าอนาคต

4.2.1 เป็นการประหยัดเวลาที่มีอยู่จำกัดในการเลือกลูกค้าอนาคตว่ามีอำนาจในการตัดสินใจซื้อสินค้ามากน้อยเพียงใด

4.2.2 เป็นการหาคำตอบว่าลูกค้าอนาคตต้องการสินค้าและบริการประเภทใด ลักษณะใดที่มีประโยชน์ต่อลูกค้าอนาคตมากที่สุด

4.2.3 เป็นการกลั่นกรองลูกค้าอนาคตว่ามีฐานะหรือรายได้พอที่จะซื้อสินค้าและบริการได้มากน้อยเพียงใด

ประโยชน์ของการเตรียมตัวก่อนเข้าพบ

4.2.4 ช่วยกำหนดวิธีการเข้าพบลูกค้าอนาคตได้อย่างเหมาะสม

4.2.5 ช่วยสร้างความเชื่อมั่นในการที่จะเข้าพบลูกค้า

4.2.6 ช่วยลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น เช่น จำชื่อเล่นผิด

สรุป เทคนิคการขาย คือ วิธีการขายที่พนักงานขายใช้ความสามารถส่วนตัวหรือใช้ศิลปะในการเอาชนะใจลูกค้า โดยให้ความรู้สึกลูกค้านั้นมีความสำคัญต่อผู้ขายมาก พนักงานขายแต่ละคนมีเทคนิคการขายที่แตกต่างกันออกไป

โดยทั่วไปเทคนิคการขายมีขั้นตอนต่าง ๆ เริ่มจาก การแสวงหารายชื่อลูกค้าในอนาคต การเตรียมตัวก่อนเข้าพบ การเข้าพบ การเสนอขาย การปฏิบัติข้อโต้แย้ง การปิดการขาย การติดตามผล และการบริหารหลังการขาย

ใบกิจกรรมที่ 7
การขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี

กลุ่มที่.....ระดับชั้น.....

รายชื่อสมาชิก

1.....2.....

3.....4.....

5.....6.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทุกกลุ่มปฏิบัติการขายไถ่อย่างวิเชียรบุรี แล้วช่วยกันสรุปผลการขาย แล้วบันทึกลงในแบบฟอร์มด้านล่างนี้แบบบันทึกผลการปฏิบัติงาน

ผลการ

ปฏิบัติงาน.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและการแก้ปัญหา.....

.....

.....

.....

แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน

หลักสูตรไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง.....สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

คำชี้แจง ให้ผู้สอนประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ประเมินแล้วใส่คะแนน 4,3,2 และ 1 ลงในช่องที่เตรียมไว้

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม
		1. การวางแผนฯ	2. การเตรียมฯ	3. การเลือกและใช้เครื่องมือได้	4. การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	5. การเก็บรักษาฯ	
	คะแนนเต็ม	4	4	4	4	4	20
1.	ด.ญ.ขวัญฤทัย เพ็ญทอง						
2.	ด.ช.ธีรภัทร คำอู่						
3.	ด.ช.พงศธร อนันต์วัฒนาศิริ						
4.	ด.ช.อนาคิน จันทร์สง่า						
5.	ด.ช.เอกพันธ์ แยมสวน						
6.	ด.ช.ตะวัน สมนึก						
7.	ด.ช.กิตติชัย จงสุข						
8.	ด.ช.ภานุพงศ์ ตังหิรัญ						
9.	ด.ช.เรืองศักดิ์ เพชรรัตน์						
10.	ด.ญ.รัตนาวดี มณีศรี						
11.	ด.ญ.กรรिता คำสาคุ						
12.	ด.ช.เจตนิพัทธ์ คำจุน						
13.	ด.ช.เกษมสันต์ อินทะ						
14.	ด.ญ.อชิรญา นันใจแก้ว						
15.	ด.ญ.ภัทรธิดา กันศิริ						
16.	ด.ช.อานนท์ ไชยมงคล						
17.	ด.ญ.นันทิมา พายุบุตร						

ที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม
		1. การวางแผนการทำงาน	2. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และวัสดุ	3. การเลือกและใช้เครื่องมือฯ	4. การปฏิบัติงานตามขั้นตอน	5. การเก็บรักษาวัสดุ/วัสดุ	
	คะแนนเต็ม	4	4	4	4	4	20
18.	ด.ช.กรรวิ ชื่นอิม						
19.	ด.ช.อภิสิทธิ์ จันเพชร						
20.	ด.ญ.ดวงฤทัย นามเกตุ						
21.	ด.ช.พีรพัฒน์ วงบัว						
22.	ด.ช.พิพัฒน์ แสงจันดา						

โดยมีการแปลความหมายคะแนนดังนี้

16-20 คะแนน หมายถึง ดีมาก

11-15 คะแนน หมายถึง ดี

6-10 คะแนน หมายถึง พอใช้

1-5 คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

รายการ	คะแนน			
	4	3	2	1
1. การวางแผนการทำงาน	1. มีการปรึกษาหารือ 2. มีขั้นตอนการทำงาน 3. แบ่งหน้าที่การทำงานชัดเจน	1. มีการปรึกษาหารือ 2. มีขั้นตอนการทำงาน 3. แบ่งหน้าที่การทำงานในภาพรวม	1. ไม่มีการปรึกษาหารือ 2. มีขั้นตอนการทำงาน 3. แบ่งหน้าที่การทำงาน	1. ไม่มีการปรึกษาหารือ 2. ไม่มีขั้นตอนการทำงาน 3. ช่วยกันทำงานโดยไม่แบ่งหน้าที่
2. การเตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์	1. เตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ครบ 2. วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์พร้อมปฏิบัติงาน	1. เตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ขาดไป 2 ชั้น 2. วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์พร้อมปฏิบัติงาน	1. เตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ขาดไป 3 ชั้น 2. วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ไม่พร้อมใช้งาน 2 ชั้น	1. ไม่มีเตรียมวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน แต่สามารถปฏิบัติงานได้
3. การเลือกและใช้เครื่องมือได้ถูกต้องเหมาะสมกับงาน	เลือกและใช้ถูกต้องทุกชนิด	เลือกและใช้ไม่ถูกต้อง 2 ชั้น	เลือกและใช้ไม่ถูกต้อง 4 ชั้น	เลือกและใช้ไม่ถูกต้องเกิน 5 ชั้น

รายการ	คะแนน			
	4	3	2	1
4. การปฏิบัติ งานตาม ขั้นตอน	1. ทำงานถูกต้อง ตามขั้นตอน 2. ทำงานด้วย ตนเอง 3. ทำงานอย่าง คล่องแคล่ว	1. ทำงานถูกต้อง ตามขั้นตอน 2. ทำงานด้วย ตนเอง 3. ทำงานติดขัด บางจุด	1. ทำงานผิดเกิน 2 ขั้นตอน 2. ทำงานโดยมี ครูคอยและปรากฏ ชาวบ้านแนะนำ	1. ทำงาน ผิดพลาดเกิน 3 ขั้นตอน 2. ทำงานโดยมี ครูคอยและป ราญ์ชาวบ้าน แนะนำ
5. การเก็บ รักษาวัตถุดิบ และวัสดุ อุปกรณ์	ทำความสะอาด และเก็บวัตถุดิบ และวัสดุอุปกรณ์ ได้ถูกวิธีทุกชนิด	ทำความสะอาด และเก็บวัตถุดิบ และวัสดุอุปกรณ์ ได้ถูกวิธีทุกชนิด	ไม่ทำความสะอาด แต่เก็บ วัตถุดิบฯ ได้ถูกวิธี บางชนิด	ไม่ทำความสะอาด แต่เก็บ วัตถุดิบฯ ได้ถูก วิธีทุกชนิด

แบบสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์
หลักสูตรไถ่ย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง.....สถานที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

คำชี้แจง : ให้ผู้สอนสังเกตพฤติกรรมกรเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน โดยพิจารณาจากเกณฑ์
ประเมินแล้วใส่คะแนน \sqrt และ \times ลงในช่องที่เตรียมไว้

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเด็นการสังเกต คุณลักษณะอันพึงประสงค์						รวม
		1. ความสามัคคี	2. ความรับผิดชอบ	3. มุ่งมั่นในการา	4. ความขยัน	5. ความอดทน	6. ความซื่อสัตย์	
1.	ด.ญ.ขวัญฤทัย เทียงทอง							
2.	ด.ช.ธีรภัทร คำอู่่น							
3.	ด.ช.พงศธร อนันต์วัฒนาศิริ							
4.	ด.ช.อนาคิน จันทร์สง่า							
5.	ด.ช.เอกพันธ์ แยมสวน							
6.	ด.ช.ตะวัน สมนึก							
7.	ด.ช.กิตติชัย จงสุข							
8.	ด.ช.ภาณุพงศ์ ดั่งหวีรัญ							
9.	ด.ช.เรืองศักดิ์ เพชรรัตน์							
10.	ด.ญ.รัตนาวดี มณีศรี							
11.	ด.ญ.กรธิดา คำสาคุ							
12.	ด.ช.เจตนิพัทธ์ คำจุ่น							
13.	ด.ช.เกษมสันต์ อินทะ							
14.	ด.ญ.อชิรญา นันใจแก้ว							
15.	ด.ญ.ภัทรธิดา กันศิริ							
16.	ด.ช.อานนท์ ไชยมงคล							

ที่	ชื่อ - สกุล	ประเด็นการสังเกต						รวม
		คุณลักษณะอันพึงประสงค์						
		1. ความ	2. ความ	3. มุ่งมั่นใน	4. ความ	5. ความ	6. ความ	
17.	ด.ญ.นันทิมา พายุบุตร							
18.	ด.ช.กรรวิ ชื่นอิม							
19.	ด.ช.อภิสิทธิ์ จันเพชร							
20.	ด.ญ.ดวงฤทัย นามเกตุ							
21.	ด.ช.พีรพัฒน์ วงบัว							
22.	ด.ช.พิพัฒน์ แสงจันดา							

โดยมีการแปลความหมายคะแนนดังนี้

- ✓ คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานผ่าน
- ✗ คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่...../...../.....

โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

รายการ	ลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน	
	มี	ไม่มี
1. ความสามัคคี	มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่นสม่ำเสมอด้วยมิตรไมตรี	ไม่มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
2. ความรับผิดชอบ	มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำในการทำงานได้ด้วยตนเอง	ไม่มีมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
3. มุ่งมั่นในการทำงาน	เอาใจใส่ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและแก้ปัญหาหรือปรับปรุงได้ด้วยตนเอง	ต้องคอยเตือนให้เอาใจใส่ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในบางช่วงและไม่สามารถแก้ปัญหาหรือปรับปรุงได้ด้วยตนเอง
4. ความขยัน	มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงานสม่ำเสมอ	ไม่มีความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน
5. ความอดทน	มีความอดทนในการทำงานสม่ำเสมอ	ไม่มีความอดทนในการทำงาน
6. ความซื่อสัตย์	มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน	ไม่มีความซื่อสัตย์ในการทำงาน

โดยมีการแปลความหมายคะแนนดังนี้

- ✓ คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานผ่าน
- ✗ คะแนน หมายถึง มีคุณลักษณะในการปฏิบัติงานไม่ผ่าน

ภาคผนวก ฉ
การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีสำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

เลขที่	คะแนนก่อนเรียน	คะแนนหลังเรียน	หมายเหตุ
1.	10	26	
2.	10	26	
3.	12	27	
4.	15	29	
5.	15	28	
6.	15	29	
7.	15	28	
8.	10	27	
9.	12	27	
10.	15	29	
11.	15	28	
12.	10	27	
13.	15	29	
14.	15	28	
15.	15	29	
16.	15	28	
17.	10	27	
18.	10	26	
19.	10	26	
20.	10	26	
21.	10	26	
22.	10	26	
รวม	274	602	

$$\text{Effective Index} = \frac{(\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน} - \text{ผลรวมก่อนเรียนของคะแนนทุกคน})}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน}}$$

$$\text{Effective Index} = \frac{602 - 274}{(22 \times 30) - 274}$$

$$\text{Effective Index} = \frac{328}{386}$$

แสดงว่าหลังการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรีแล้วผู้เรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 84.97

ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประตู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 Pretest	13.38	22	1.082	.257
Posttest	26.82	22	.981	.232

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 Pretest & Posttest	22	.392	.108

Paired Samples Test

	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 Pretest - Posttest	-13.444	1.149	.271	-14.016	-12.873	-49.651	17	.000

ภาคผนวก ข
คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผลการประเมินความสอดคล้อง IOC ของแบบทดสอบ

ผลการประเมินความสอดคล้อง IOC ของแบบทดสอบผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่าง
วิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอ
วิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการประเมิน ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 8 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ โดยผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่าน

แบบทดสอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3		
ข้อ 1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 4	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 7	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 8	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 9	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 10	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 11	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 12	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 13	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 14	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 15	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แบบทดสอบ	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ค่า IOC	แปลผล
	คนที่1	คนที่2	คนที่3		
ข้อ 16	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 17	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 18	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 19	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 20	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 16	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 17	1	1	1	0.67	ใช้ได้
ข้อ 18	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 19	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 20	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 21	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 22	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 23	1	1	1	0.67	ใช้ได้
ข้อ 24	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 25	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 26	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 27	1	1	1	0.67	ใช้ได้
ข้อ 28	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 29	1	1	1	1.00	ใช้ได้
ข้อ 30	1	1	1	1.00	ใช้ได้

จากผลการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินคุณภาพของแบบทดสอบผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ กับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3

ท่าน ปรากฏว่ามีค่า IOC อยู่ที่ 1.00 แสดงให้เห็นว่าแบบประเมินคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลการอ่านคิดวิเคราะห์ กับจุดประสงค์การเรียนรู้ มีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อผลการวิเคราะห์ค่ายากง่าย Print ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครื่องข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ค่ายากง่าย Print ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครื่องข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่

ข้อที่	ค่ายากง่าย Print	แปลผลคุณภาพ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผลคุณภาพ
1	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
2	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
3	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
4	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
5	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
6	0.59	ดีมาก	0.43	ดี
7	0.66	ดีพอใช้	0.19	ค่อนข้างต่ำ
8	0.31	ดีพอใช้	0.63	ดีมาก
9	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
10	0.59	ดีมาก	0.44	ดี
11	0.31	ดีพอใช้	0.63	ดีมาก
12	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
13	0.78	ดีพอใช้	0.44	ดี
14	0.78	ดีพอใช้	0.44	ดี
15	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
16	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
17	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
18	0.91	ง่ายมาก	-0.19	ตัดทิ้ง
19	0.31	ดีพอใช้	0.63	ดีมาก

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ค่ายากง่าย Print	แปลผลคุณภาพ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผลคุณภาพ
20	0.91	ง่ายมาก-ตัดออก	0.81	ค่อนข้างต่ำ
21	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
22	0.78	ดี	0.44	ดี
23	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
24	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
25	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
26	0.78	ดีพอใช้	0.44	ดี
27	0.59	ดีมาก	0.44	ดี
28	0.59	ดีมาก	0.44	ดี
29	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
30	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
31	0.81	ง่ายมาก-ตัดออก	0.38	พอใช้ได้
32	0.78	ดีพอใช้	0.44	ดี
33	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
34	0.78	ดีพอใช้	0.44	ดี
35	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
36	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
37	1.00	ง่ายมาก-ตัดออก	0	ตัดออก
38	0.59	ดีมาก	0.44	ดี
39	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
40	0.78	ดีพอใช้	-0.44	ตัดออก
41	0.78	ดีพอใช้	0.44	ดี
42	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
43	0.91	ง่ายมาก-ตัดออก	-0.19	ตัดออก
44	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
45	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
46	0.78	ดีพอใช้	0.44	ดี

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความง่าย Print	แปลผลคุณภาพ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผลคุณภาพ
47	0.59	ดีมาก	0.44	ดี
48	0.81	ง่ายมาก-ตัดออก	0.38	พอใช้ได้
49	0.78	ดีพอใช้	0.44	ดี
50	0.50	ดีมาก	0.63	ดีมาก
51	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
52	0.38	ดีพอใช้	0.38	พอใช้ได้
53	0.59	ดีมาก	0.44	ดี
54	0.78	ดีพอใช้	0.44	ดี
55	0.38	ดีพอใช้	0.38	พอใช้ได้
56	0.81	ง่ายมาก-ตัดออก	0	ตัดออก
57	0.13	ยากมาก-ตัดออก	-0.25	ตัดออก
58	0.50	ดีมาก	0.63	ดีมาก
59	0.59	ดีมาก	0.81	ดีมาก
60	0.50	ดีมาก	0.63	ดีมาก
	ค่า Reliability (KR-20)	0.98		

เมื่อนำแบบทดสอบมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาคุณภาพของข้อสอบดังนี้

1. ตรวจสอบความยากง่ายคือการตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือประเภทแบบทดสอบ ผลการใช้หลักสูตรด้านความรู้ ที่ระบุว่าข้อสอบนั้นยากง่ายเพียงใด โดยมีเกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2556, น.190 - 191) ได้ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ ระหว่าง 0.31 ถึง 0.78

2. ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนกคือการวัดตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือที่จำแนกเด็กเก่ง และเด็กอ่อนได้ โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2556, น.191-192) ได้ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ ระหว่าง 0.31 ถึง 0.81

3. ตรวจสอบความเชื่อมั่น คือ การตรวจสอบคุณสมบัติของเครื่องมือที่ให้ผล การวัดคงที่ คงเส้นคงวา สม่าเสมอ จากสูตร KR-20 (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2556, น.192 – 193) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.98

ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นหลักที่ต้องการวัดของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องของข้อคำถามกับประเด็นหลักที่ต้องการวัดของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนผลการใช้หลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3		
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาที่เรียนเหมาะกับท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2. เนื้อหาสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3. เนื้อหาเข้าใจได้ง่าย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผล					
4. นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5. ชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6. นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีฝึกปฏิบัติจริงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7. กิจกรรมการเรียนการสอนช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8. กิจกรรมการเรียนการสอนส่งเสริมความรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3		
ด้านสื่อการเรียนรู้					
9. สื่อการเรียนรู้เพียงพอกับกิจกรรมที่ใช้ภูมิ ปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10. นักเรียนรู้จักวิธีใช้วัสดุอุปกรณ์ในการทำไก่อ อย่างวิเชียรบุรี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11. สื่อการเรียนการสอนทำให้นักเรียนเข้าใจ เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผล					
12. มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13. การวัดและประเมินผลมีเกณฑ์ที่ระบุ ชัดเจน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน					
14. นักเรียนมีสุข สนุกสนานในการเรียน มี ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15. นักเรียนมีอิสระในการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16. เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ					
17. ส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของ ภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ใน ประจำวันได้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19. นักเรียนมีส่วนร่วมในการสืบสานภูมิ ปัญญาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20. นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

จากผลการประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านปรากฏว่ามีค่า IOC อยู่ที่ 1.00 แสดงว่าให้เห็นว่าแบบประเมินคุณภาพของแบบฟังของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลักสูตรการทำไถ่อย่างวิเชียรบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนบ้านสระประดู่ อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความสอดคล้องและสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

ภาคผนวก ซ
ภาพกิจกรรม

ศึกษาเรียนรู้สถานที่จริง (ณ ร้านโก๋ย่างตาแป๊ะ 2 เจ้าแรกโก๋ย่างวิเชียรบุรี)

ศึกษาเรียนรู้สถานที่จริง (ณ ร้านไก่ย่างตาแป๊ะ 2 เจ้าแรกไก่ย่างวิเชียรบุรี)

เรียนรู้ขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์ในการทำไก่

เรียนรู้ขั้นตอนการย่างไก่

เรียนรู้ขั้นตอนออกแบบบรรจุภัณฑ์ใ้่างวิเชียรบุรี

เรียนรู้ขั้นตอนออกแบบบรรจุภัณฑ์ไก่ย่างวิเชียรบุรี

ขั้นตอนสับไก่ย่างวิเชียรบุรี

ขั้นตอนการบรรจุสินค้าใส่บรรจุภัณฑ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายศิวัช มาเนียม
วัน เดือน ปี เกิด	7 เมษายน 2530
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลวิเชียรบุรี อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 ศิลปศาสตรบัณฑิต (อุตสาหกรรมกรรมการท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 65 หมู่ 9 ตำบลสามแยก อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ รหัสไปรษณีย์ 67130
ผลงานตีพิมพ์	-
รางวัลที่ได้รับ	-

